Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravništvo prostori: 2657 S. Lawndale ave.

Office of publication: 2657 So. Lawndale ave. Telephone: Lawndale 6585.

LETO—YEAR XVII. Cena lista je $5.00. Entered as second-class matter January 23, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sreda, 27. avgusta (Aug. 27), 1924.

Subscription $5.00 Yearly. ŠTEV.—NUMBER 202.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Darrow prosil za bodočnost človeškega rodu.

Sodnik bo usmiljen do morilcev, če jima zadrgne vrv okoli vratu, ali ne bo pa s tem usmiljen do civilizacije, do človeštva. Sodnik stoji med dvema stoloma, med preteklostjo in prihodnostjo. Darrow se poteguje za čas, ko ne bo več sovraštva in krutosti v človeških srcih, za čas, ko bo usmiljenost najvišja lastnost človekova.

Chicago, Ill. — Noč, tema za Roberta Franksa. Noč za Nathana F. Leopolda mlajšega in Richarda Loeba, ki sta ga umorili in strmela zroč v strmela zroč v nivolasega moža, ko je s solzami v očeh prosil za usmiljenost.

"Kaj imata pred sabo?" se je razleknil glas odvetnika in filozofa Clarence Darrowa po natlačeno polni sodni dvorani.

"Ničesar!" je odgovoril samemu sebi ter navedel naslednje Housmanove stance:

"Now, hollow figures burn out to-night,
And lights are guttering low;
Square your shoulders and lift your pack,
And leave your friends and go.

"Don't ever fear, lads; naught's to dread.
Look not left nor right.
In all the endless road you tread,
There is nothing but the night."

Clarence Darrow je raztegnil pleča ter si naprtil brašno svoje odgovornosti za zagovorništvo še trdneje.

"Ni mi mar, vaše velmožje, ali se prične tista pot teh dveh fantov na vislicah, ali tedaj, ko se vrata v Jolietu zapro za njima," je rekel. "Nič drugega ni kakor noč — in to je zadosti za vsako človeško bitje."

To je bila zadnja Darrowova prošnja za usmiljenost do teh dveh fantov. Njegova zadnja, ki mora prestati dokazovanja državnega pravdništva, če naj uideta Nathan Leopold in Richard Loeb rabljevi vrvi.

Noč za morilca, pa naj ostaneta pri življenju, ali pa umreta na vešalih.

"Ne vem, koliko je vredno življenje teh dveh fantov," je nadaljeval zagovornik pravičnosti. "Tega ne vem, le to mi je znano, da bi bilo vaše velmožje usmiljeno, če bi zadrgnilo vrv okoli njunih vratov, da bi umrla.

Darrow je bil drzen celo v svoji prošnji. Cel dan je rinil svoja klijenta proč od vrvi, poizkušal pregnati na vislice iz glave osebe v črnem, osebe, ki je mirno sedela ter poslušala potrpežljivo.

"Da, usmiljeno do fantov, ali ne pa usmiljeno do civilizacije. Ne usmiljeno do tistih, ki ostanejo za njima.

"Če bi blaginji ljudskih množic količkaj koristila njuna smrt, potem naj bi umrla. Ali po mojem mnenju bi imela smrt neizmerno slo za posledico.

"Žal mi je, hudo žal za to, da je Franksova družina utrpela tolikšno izgubo. Ali v primeri z Leopoldovo in Loebovo družino bi človek moral Franksovo zavidati."

Noč za morilca, pa naj živita, ali umreta, in morda bi jima bilo izkazano več usmiljenja, če bi umrla.

"Ali tu so še drugi," je vzkliknil Darrow, ki je izgledal, kakor da ima v mislih celo človeštvo. "Tu je Leopoldov oče. Pazil je nanj, skrbel zanj, delal zanj. Njegov sin je bil sijajen. Dal ga je šolati ter mislil, da ga čaka slava. Težko je očetu uvideti, da so mu splavali vsi upi po vodi. Ali je treba vpoštevati očeta? Ali bo bolje za človeštvo, če bo šlo od roda do roda, da je fant umrl na vešalih?

"In z Loebom je ista", je nadaljeval odvetnik in filozof. "Njegov stric in njegov brat, ki sta zvesto sedela tukaj danzadnem, in njegov oče in njegova mati, ki sta prevzeli bolna, da bi vzdržala tukaj, ali nimajo ti nobene pravice?

"Vsakdo izmed nas vpošteva tudi javnost. Tudi sodišča in porote. To zadevo smo izročili izkušenemu sodniku, misleč, da se bo on manj oziral na javno mnenje kakor porota.

"Jaz ne morem reči, kako ljudje sodijo. Jaz sem stal tri mesece kakor na morskem obrežju ter poizkušal odvrniti zaganjanje razburkanih valov. Mislim, da se je morje pomirilo, vetrovi potihnili, ali ne bi pa rad predložil sodišču napačnih pretvez.

"Zelo lahko je in popularno obesiti moja klijenta. To vem. Možje in žene, ki ne mislijo, bodo ploskali. Okrutneži in tisti, ki ne mislijo, bodo odobravali. Zelo lahko bi to bilo danes.

"Ali so pa očetje in matere, oboji dobri, ljubeznjivi in upajoči, očetje in matere, ki se jim odpirajo oči in se vprašujejo ne samo glede teh dveh fantov, nego tudi glede svojih lastnih otrok. Ti ne bodo ploskali ob smrti teh fantov. Ti bodo zahtevali, da mora biti konec prelivanja krvi.

"Toda, vaše velmožje, kar zahtevajo ti ljudje, ne more šteti nič. Vaše velmožje stoji med preteklostjo in prihodnostjo. Jaz dobro vem, da je bodočnost z mano in s tem, za kar se potegujem tukaj. Ne samo za življenje teh dveh nesrečnih fantov, nego za vse fante in vsa dekleta, za vso mladino, in kolikor je to mogoče, tudi za vse stare ljudi.

"Za življenje prosim, za razumevanje, dobrotljivost in neskončno usmiljenost, ki odpušča vse. Jaz prosim, da premagamo okrutnost s prijaznostjo in sovraštvo z ljubeznijo.

"Vaše velmožje stoji med preteklostjo in prihodnjostjo. Jaz vem, da je bodočnost na moji moji strani. Vi lahko obesite ta fanta; obesite ju lahko z vrvjo okoli vratu, da zapadeta smrti. Ali s tem boste obrnili svoj obraz proti preteklosti.

"S tem otežkočite življenje vsakemu drugemu fantu. S tem naredite težkoče za nerojene otroke. Prizanesite jima, in laže bo za vsakega otroka, ki utegne kdaj sedeti tam, kjer sedita danes tadva fanta.

"Jaz prosim za bodočnost," je nadaljeval filozof. "Prosim za čas, ko ne bo več sovraštvo in krutost obvladovala človeških src. Za čas, ko uvidimo z razsodnostjo, da je vsako življenje vredno prizanesljivosti, za čas, ko bo veljala usmiljenost za najvišjo lastnost človekovo."

Glas je zastal. Odvetnik Darrow je pobral kosce papirja, na katerih je imel zapisane svoje opazke. Nekdo mu je ponudil stol. Sedel je, in njegov govor je bil končan.

DELAVSKA KONVENCIJA V KANSASU.

Washington, D. C. (Fed. Press.) Narodni glavni stan konference za progresivno politično akcijo je bil obveščen, da se snide kansaška državna konvencija v delavskem templu v Wichiti dne 30. avgusta, da imenuje predsedniške izbornike s sodelovanjem kansaške državne delavske federacije, kmečkodelavske zveze, federacije nestrankarskih volilcev, nestrankarske lige in državne socialistične stranke. Te organizacije so skupno sklicale omenjeno konvencijo. Ker je državni tajnik dejal, da ne morejo priti njihni kandidatje na glasovnico z imenom La Follette in Wheeler, ne da bi bila označena tali ona stranka, je pričakovati, da bodo izbirali na tej konvenciji kakšno ime ter organizirali stranko v svrho predsedniške volitve.

ZAKLADNIŠKI TAJNIK NA POVRATKU.

Pariz, Francija. — Zakladniški tajnik Mellon se je odpravil na pot v Združene države.

KAPITALISTIČNA ŽENEROZNOST.

Opazi se v delavskih mezdah.

Dallas, Texas. — Lokalna cestnoželezniška družba je povišala motornikom in sprevodnikom njih borno mezdo. Prvo leto prejmejo uslužbenci 45 centov od ure, drugo leto 48 in tretje leto 50. Uslužbenci, ki opravljajo službo motornika in sprevodnika v eni o sebi, bodo prejemali po štiri cente več od ure.

Superintendent naznanja, da je kompanija dovolila v povišanje te mezde, ker so uslužbenci pohlevno in brez godrnjanja sprejeli znižanje mezde 1. avgusta 1921 in sedaj so se življenske potrebščine podražile.

Cestnoželezniški uslužbenci niso organizirani in tudi se niso nikdar brigali za organizacijo. Zato tudi kompanija dela z njimi, kot se ji poljubi.

LAFOLLETTE CELO NA REPUBL. SEJMU V VEČINI.

Neki kapitalistični list je uvedel na republikanskem sejmu v Wisconsinu poizkusno glasovanje misleč, da bo Coolidge na vrhu.

TODA KONČNI IZID JE POKAZAL, DA SE JE LIST POŠTENO UREZAL.

Milwaukee, Wis. — Neki čikaški list je mislil vplivati na javnost Coolidgu v prilog, a La Follettu v škodo. Zato je poslal svoje ljudi na wisconsinski sejmenj, kjer se po navadi zbero najbolj reakcijonarni elementi, kar jih je v državi Wisconsin. Zatrdno je bil prepričan tisti kapitalistični list, da bo Coolidge v večini. Pa se je uračunal in pošteno urezal. Kajti senator Robert M. La Follette je dobil večino nad obema ostalima predsedniškima kandidatoma.

List sicer pravi, da so na tem sejmu zastopana vsa okrožja wisconsinske države, ali ne pristavlja pa, da se na tem sejmu snidejo le najbolj reakcijonarni elementi v republikanski stranki, t. j. elementi, ki so vedno z ljudmi Coolidgevega kalibra. To list previdno zamolči, ko poroča o tej zadevi.

Da prikrije vsaj nekoliko svojo jezo in razočaranje, se dela, kakor da je pričakoval veliko več glasov za La Folletta, kakor pa jih je v resnici dobil med to republikansko gospodo.

Posebno poudarja, da je La Follette na slabih nogah med wisconsinskimi kmeti, ter navaja nekakšne številke, ki pa najbrž niso izvirne in pristne, zakaj, iz celega tozadevnega poročila je posneti, da je prejkone pobarvano z reakcijonarno barvo. Poročevalec se čudi, kako to, da je tako malo zanimanja med kmeti za La Follettta v njegovi domači državi. S tem je hotel najbrž vplivati na javnost ter ji namigniti, češ, koliko manj se morajo zanimati zanj kmetje po drugih srednjezapadnih in zapadnih državah.

In vsa ta poizkusna glasovanja nimajo drugega namena, kakor zavajati javnost v napačno mnenje. Kajti vsak list, ki pošlje svoje ljudi pobirat glasove, gleda na to, da jih pošlje tja, koder pričakuje največ glasov za svojega lastnega kandidata.

Odtod tudi tista prikrita jeza, ki jo kuha čikaški list, ker se mu ni bogvekako obnesla nakana. Udariti je mislil La Folletta, pa je samega sebe.

Sredi skoro samih pristnih Coolidgevih ljudi je listov poročevalec nabral na omenjenem sejmu 557 glasov za Coolidga, 124 za Janeza Davisa, za Fosterja 20, a za La Folletta pa 690 glasov.

Poročevalec zatrjuje, da je bilo od 30 do 35 odstotkov ženskih glasov. S tem hoče najbrž namigniti, češ, kaj bi šele bilo, če bi glasovali moški v tolikšnem številu. Tista jeza je očita tudi v tej opazki.

NA MARTU JE ŠVIGNIL SVITLOBNI TRAK.

UČENJAKI SMATRAJO TO ZA DOKAZ ELEKTRIČNIH VIHARJEV.

Takozvana morja in kanali so se izpremenili.

Observatorij na Jungfrauvi, Švica. — Snežni vihar na vrhu Jungfrauve je ponehal in profesor Emil Schaerer je imel priliko, da je skozi več ur zjutraj opazoval Marta.

On in njegov pomočnik profesor Koelliker sta izvršila nova izmerjenja in nove fotografične slike posebno o izpremembah na takozvanih Martovih morjih in kanalih.

Večkrat se je prikazal na Martu velik švigajoč svitloben trak. Profesor Schaerer meni, da so bili svitlobni bliski prevelikí, da bi kaj drugega pomenili, kot bliskanje na našem planetu, ki prihaja od električnega vznemirjenja.

Med nekaterimi učenjaki so se pa že pojavila vprašanja, ako bliski niso bili umetno prirejeni, kajti če žive inteligentna bitja na Martu, so veliko bolj razvita kot ljudje na zemlji. Bliski so bili mogoče toliko pričakovana znamenja z Marta, menijo zopet drugi.

Profesor Schaerer meni, da bodo nadaljna opazovanja prinesla še druga odkritja, kajti zjasnilo se je okoli vrha in vreme obeta biti lepo skozi več dni. Schaerer ostane skozi vso zimo na gori, da opazuje planet, ki se letos nahaja najbližje zemlji.

Bourges, Francija. — Abe Moreux, ravnatelj zvezdarne v Bourgesu, naznanja, da so njegova opazovanja v soboto odkrila na južni polovici Marta snovi, ki so podobne naši vegetaciji. Moreux je pronašel, da sta se led in sneg na obeh tečajih prav malo stalila. S to trditvijo se on postavlja v protislovje s profesorjem Schaererjem, ki trdi, da se led na tečajih od prvega avgusta zmanjšuje.

NEMČIJA IN RUSIJA STA SE POBOTALI.

Postali sta zopet prijateljici.

Berlin, Nemčija. — Med Rusijo in Nemčijo so zopet vpostavljeni prijateljski stiki, ki so bili pretrgani, ko je v mesecu maju nemška policija vdrla v prostore ruske obrtne komisije pod pretvezo, da išče ubežnega komunista Bozenhardta, ki pa ni iskala komunista, ampak je prebrskala pisalne mize in razne važne dokumente.

Nemška vlada je desavoirala dejanje policije in odstavila načelnika oddelka politične policije, ki je bil odgovoren za vlom v prostore ruske komisije.

Na drugi strani pa Rusija ni dosegla popolnoma, kar je zahtevala. Rusija je tirjala, da se vsa hiša, v kateri je nastanjena obrtna komisija, smatra za tujezemski teritorij. Vladi sta se pogodili, da bo komisija imela posebne prostore in ti prostori se bodo smatrali za tujezemski teritorij. Drugi prostori v poslopju se pa smatrajo za take prostore kot v drugih poslopjih.

Obe državi naglašata v noti, da se vpostavijo diplomatični stiki v smislu rapalske pogodbe. Rusija je dala obljubo, da se njeno diplomatično osobje ne bo vmešavalo v notranje politične zadeve v Nemčiji.

Obe vladi sta dalje pristali, da izdelata bolj detajlirane obrtne in trgovske pogodbe v teku enega leta, kot je v rapalski pogodbi.

IZPRAZNENJE PORURJA BO ZADELO FRANCOSKE DELAVCE.

Pariz, Francija. — Kadar bodo Francozi in Belgijci zapustili Porurje, bodo seveda prizadeti francoski in belgijski delavci. Najbolj bodo prizadeti železničarji, ker sta Francija in Belgija nastavili svoje ljudi na nemških železnicah.

NEOTESANA BELOPOLTNA MLADINA.

Napada zamorce brez povoda na ulici.

Dallas, Texas.—Belopoltni mladi suroveži imajo navado, da napadajo in pretepajo zamorce in zamorke, ko so na ulici.

Will Roberts, 39 star zamorski delavec, je naznanil policiji, da so ga neznani belopoltni zlikovci tako pretepli brez najmanjšega povoda, ko je šel po ulici, da zdaj leži v bolnišnici. Šel je domov, ko se je mimo njega pripeljalo šest sirovin v avtomobilu. Pristali so z avtomobilom k cestnemu hodniku, nakar so ga pretepli.

To je že četrti napad v kratkem času. Policija ima številko avtomobila in pravi, da poišče mlade mladopridneže. Ampak obljube so poceni. Z njimi se najlože odpravijo žrtve surovih ljudi.

NOVA KUGA RAZSAJA NA JAPONSKEM.

PODOBNA JE DREMAVICI.

V štirinajstih dneh je pobrala 900 žrtev.

Tokio, Japonska. — Ljudstvo na Japonskem je vznemirjeno, ker se je pojavila nova kuga, ki je podobna dremavici. Kuga se je pojavila v srednjem zapadu, na kateri je v štirinajst dneh zbolelo 2,500 oseb, od katerih jih je umrlo devet sto. Bolezen se prijemlje večinoma starih ljudi, ki prično dremati in zaspe. Iz tega spanja se navadno nič več ne zbude. Vsa prizadevanja, da zbude bolnika, so zastonj, dokler ne pride do krize. Bolnik se prebudi in ozdravi, ali pa za večno zaspi.

Od bolnikov jih umrje sedemdeset odstotkov. Najboljši zdravniki hite iz vseh krajev na Japonskem v okuženi kraj, da študirajo bolezen na mestu. Med njimi so bakterijologi, ki bodo študirali novo kugo v kraju, v katerem razsaja. Dozdaj so o novi bolezni in njenem postanku le domnevanja. Nekateri zdravniki menijo, da je neke vrste vnetje mrene hrbtnega mozga.

Najbolj razsaja kuga v mestima Zentsuji in Kotobchira na otoku Šikoku. Tu se je bolezen tudi najprvo pokazala. Tukaj je umrlo tudi tri sto oseb in sedem sto jih pa spi spanje, iz katerega jih ne morejo obuditi. V Okajami je obolelo na kugi 515 oseb, od katerih jih je umrlo 190. Tokošima I-50 250 bolnikov, od teh jih že umrlo 160, enajst bolnikov je pa na potu okrevanja.

Zdravniki v bolnišnici Kejo, ki se nahaja v Tokiju, menijo, da je bolezen v sorodu z možgansko mrzlico, ki je pred sto leti razsajala po vsem svetu in ki je združena precej z influeneo.

NEMŠKI SOCIALISTI SKLICUJEJO SHODE.

Na njih odbijajo napade na osemurni delavnik.

Berlin, Nem. — Nemški socialisti so v zadnjem času sklicali več ljudskih shodov, na katerih opozarjajo, kako agrarci navijajo cene za kruh in se industrijalci trudijo, da odpravijo osemurni delavnik.

Shodom so predložene resolucije, v katerih se izrekajo za krutek delovni čas in proti vsaki podražitvi moke.

Dalje pravijo resolucije, da naj socialistični poslanci delajo nato, da se razpusti kmalu parlament, da se vprašanje delavnika in podražitev kruha predloži ljudstvu v diskuzije.

VREME.

Chicago in okolica, jasno in hladnejše; pihali bodo zapadni vetrovi.

Solnce vzhaja ob 6:08 a. m. in zahaja ob 7:36 p. m. Luna izide ob 3:22 a. m. Mart in Jupiter sta večerni zvezdi.

NEMŠKI KANCELAR POSTAJA DIKTATOR

PODPISAL BO DAWESOVO POGODBO NE OZIRAJE SE NA PARLAMENT.

Mogoče se razpusti parlament in razpišejo nove volitve.

Berlin, Nemčija. — Nemška vlada bo podpisala londonski pakt in s tem odobrila Dawesov odškodninski načrt. Tako je povedal nemški kancelar Marx v ponedeljek zvečer v nemškem državnem zboru.

"Podpisali bomo," je rekel Marx, "ker je to prvi korak v zdrave razmere."

Kancelar je podal svojo izjavo kot odgovor na kritiko nacijonalistov in ljudske stranke.

"Prepričan sem, da je vse izgubljeno, dokler nista sprejeta Dawesov načrt za evropejako vpostavljenje in londonski pakt," je rekel Marx. Pri tem je zatrjeval, da se bo ravnal po Dawesovem načrtu in pozval je državni zbor, da naj sodeluje.

Dr. Hergt, vodja nacijonalistov, je obvestil državni zbor, da bo njegova stranka v opoziciji proti londonskemu paktu in Dawesovemu načrtu.

Pariz, Francija. — Francoski politični krogi so prejeli obvestilo, da bo državni kancelar podpisal Dawesov zapisnik, ako se državni zbor izreče zanj ali pa proti njemu. Ako bodo nacijonalisti tako razširili opozicijo, da ne bo več mogoče dobiti večine, bo državni komisar razpustil državni zbor in razpisal nove volitve. Francozi menijo, da bodo nacijonalisti odnehali, kajti če se zdaj razpišejo nove volitve, bodo zmerni in socialisti pridobili na mandatih, general Ludendorf in njegovi podporniki bodo pa izgubili.

ITALIJANSKEGA LETALCA SO NAŠLI.

Zelena luč je privabila rešilce.

Chicago, Ill. — Brezžična brzojavka križarja "Richmond" poroča, da so našli italijanskega letalca Antonio Locatellija po daljšem iskanju. Z njim so bili še trije tovariši.

Ameriški križar se je mislil že vrniti v pristan, ker mu je pohajalo kurivo, ko je ponoči straža odkrila zelenkasto luč, ki je od časa do časa vzplapolala. Križar je obrnil svoj rivec proti zelenkasti luči in je odkril ponesrečene Italijane, ki so hoteli z ameriškimi letalci poleteti z Iceelanda v Grenlandijo.

Locatelli je pojasnil, da mu je zagajal motor in da se je spustil na morje. Pri tem je pokvaril letalo, ker je pretrdo sedel na morje. Skušal se je zopet dvigniti v zrak, pa ni mogel zapustiti morja.

Letalo je bilo tako močno poškodovano, da je Locatelli ukazal, naj ga sežgo.

MILIJONAR JE NEKAJ DRUGEGA KAKOR STAVKAR.

New York, N. Y. (Fed. Press.) — List Herald Tribune priznava v svoji številki z dne 23. avgusta, da je v njegovih stopeh zagledala debela laž luč sveta. Poročevalec je tisti, ki mora nositi krivdo, kakor je to sploh že v navadi in modi. Pred enim tednom je omenjeni list prinesel poročilo o 'plavajočem kabaretu', petnajst milj proč od Fire Islanda na vodi — to je kraj, kjer milijonarji pijančujejo in ljubijo. Potem so drugi listi to stvar natanko preiskali ter dognali, da je bila tista vest iz trte izvita. In sedaj priznava Herald-Tribune, da je poročala laž. Ali list ni hotoma tiskal tiste laži. Njegov poročevalec je tisti, ki ga zadene krivda. Unijski delavci bi radi videli, če bi bil omenjeni list tako hitro pripravljen preklicati izmišljene vesti proti stavkarjem in radikalcem, kakor je bil pripravljen to storiti v tem slučaju, ko je šlo za milijonarske sloje, ki so bili obdolženi, da kažejo jezik postavi ter se iz nje norčujejo izven prohibitnega območja.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Collinwood, Ohio. — Slovenska naselbina Collinwood je precej obširna, a žal je le malo čitati o nji v naprednih listih. Ker nisem še dolgo v tej naselbini, mi razmere niso še dobro znane, ali vendar spreviđim, da ni tako, kakor sem pričakoval od "Slovenske metropole". Semintam čitam kak dopis, iz česar se mi dozdeva, da imajo nekateri pisci strah, ker si ne upajo z resnico na dan. Ne vem sicer zakaj, gotovo pa je to, ker smo razdeljeni v dva tabora; na eni strani mosta so naprednjaki, na drugi cerkvenjaki. Pa kaj za to, ali bi ne bilo pametnejše, da bi se združili, ker delavci smo vsi enaki. Pri kapitalistih imamo vsi enak delež, mučijo nas enako. Menda smo potem tudi vsi enako uslišani, ako hodimo v božji hram ali ne. Odločajo nam drugi, ker si sami še ne znamo. Zakaj bi se ne združili?

Mislim, da je tako radi tega, ker delavci poslušajo hujskače, kateri služijo kapitalizmu in obenem molzejo nezavedno maso do skrajnosti v svoj prid. Nikakor nisem komu nasprotnik radi prepričanja: ako stori svojo delavsko dolžnost in ne nasprotuje samemu sebi. Ne poslušajmo torej hujskačev, iz njih časopisja je razvidno, da nam želijo še slabše kot imamo sedaj. Ne bičajmo se sami!

Dne 12. avgusta so se vršile primarne volitve, pri katerih je dobil glasni, že prej trikrat župan in governor Davis največ glasov. Kako se je delavstvo počutilo pod njegovim vladanjem, ko je lahkomiselno trošil ljudski denar, tega delavstvo še ni moglo pozabiti. In glejte čudo! Ako dobi v jeseni toliko glasov, bo brez dvoma izvoljen. Kaj nas potem čaka, vemo sami.

Delavci, ne pritožujmo se, da so oni krivi. Ni res, krivi smo sami. Oni nas ne tepejo, sami se bijemo. Mi se nočemo iznebiti trpljenja, ker vedno mislimo, da nam je še dobro pod tem režimom. Menda se ne bomo zavedli prej, dokler nas gospoda ne bo vse izstradane pri delu mučila in pretepala z biči, kakoršne so rabili v starem veku, kar tudi hočejo, in bomo dobili, ako se ne zdramimo. Treba nam je še izobrazbe, čitati napredne liste, akoravno jih pišejo rdečkarji. Ti nam povejo resnico, nas vzpodbujajo in učijo, a mi jih nočemo razumeti. Kar nam povejo dobrega, zametujemo.

V jeseni se vršijo predsedniške volitve. Delavci širom Unije, ne pozabimo, da imamo samo dva kandidata in ta sta senatorja La-Follette in Wheeler. Ako hočemo izboljšati brezupni položaj, je naša dolžnost, da stojimo trdno združeni. Že iz tega vzroka se moramo navdušiti, da ta stranka, čisto nova, času primerna, koraka naprej v bodočnost, ne nazaj v suženjstvo. Imeti moramo pred očmi, da slabše ne more biti kot dosedaj pod vodstvom kapitalizma. Tega se zaveda vse organizirano delavstvo dežele. Dokaz nam služi, da si celo inozemski narodi želijo preobrata te dežele, ker častitali so LaFollettu za prevzetje kandidature. Zakaj ni bilo častitk za Coolidga in Davisa? Zunanji narodi se zavedajo, da nimajo pričakovati nič dobrega od služabnikov kapitala. Dokler bo na krmilu kapitalistični režim, to ve tudi narod onkraj morja, ne bo trgovine, ker vlada noče jamčiti za poslano blago in ker kapital noče priznati delavskih vlad. Dokler bo vladal kapital, se razmere ne bodo izboljšale, temveč poslabšale in tako bomo stradali tu in tam.

Znano nam je, kako je Kulič pognal milico na stavkajoče delavce, ko je bil še governer. Kaj ne bi storil tega kot predsednik? Mobiliziral bi gotovo celo armado, samo da zatre delavsko gibanje. Kulič je sicer farmarski sin, a brigajo njega farmarji, on je v srcu aristokrat, sam član in sluga Wall Streeta. Kot tak gotovo ne bo deloval za interese delavstva, proti svojemu žepu. — Kaj pa kandidat demokratske stranke. Ali bi od odvetnika Morganove družbe dočakali kaj boljšega? Prav nič. Davis je znan kot največji nasprotnik delavstva, največji militarist, kar jih pozna svet. Ako bi bil on predsednik, bi imeli v deželi velikansko armado, na stroške ljudstva in delavstvo bi bilo še morda prisiljeno v vojaško službo. Taka bi bila naša bodočnost. Treba je resno misliti, kako bo boljše za nas. Ne poslušajmo hujskanja, pač pa mislimo s svojimi možgani, da si izboljšamo položaj. Prilika nam je dana sedaj, ako se je ne poslužimo, gorje nam zopet štiri leta. Boljšega orožja nima noben narod v rokah kako ravno v Združenih državah, ko nam ni treba prelivati kaplje krvi. Naša puška je naš glas, ki naj zagrmi, da ga bo slišal celi svet v jeseni.

Sedaj mnogo čitamo, kako čistijo stranke. To je samo pesek v oči ljudstvu. Zakaj pa prej niso storili ničesar, dokler jim ni tekla voda v grlo. Predsednik Kulič se izgovarja na vse mogoče načine. Pravi, da morajo biti kaznovani vsi krivci korupcije. To se ne bo zgodilo nikdar, ako bo še on predsednik, saj mu je bilo gotovo že dosedaj lahko znano o zakulisnih igrah, zakaj ni nič ukrenil. Zakaj ni nastopil kot državni uradnik, ki ga je poslal narod da ga čuva prevar. Strah pred samim seboj in pred mogotci ga je napravil molčečim ter je pokazal, da mu je narod deveta briga. Kakor bi se norčeval! Pravi, da se bodo davki še znižali. Vsi dobro vemo, da je bil on proti znižanju davka po načinu kot je bil sprejet zakon, a bil je pa za znižanje po Mellonovem načrtu, ki je bil izveden v korist mogotcev.

Iz časopisja sedaj lahko razvidimo, kako se trgata in prepirata stari stranki. To nam je pristni pouk, iz katerega se lahko mnogo naučimo, ako trezno mislimo. Treba je dobro misliti pri čitanju in preudariti stavek za stavkom, potem je lahko delati zaključke. Umevna nam je bojazen stare podrtije, katera nam spravlja na dan stvari, katerih še misliti nismo mogli. Ravno to nam je v korist. Stran s kapitalistično vlado, ona je obsojena med staro šaro, ker je pokazala, da je protiljudska proti ustavi, sprejema zakone proti konštituciji Združenih držav. Treba je naslednika Lincolnovih idej, kateri bo zmožen, da jih zopet uveljavi. Ko bo narod izbral može v zakonodajo in predsednika po duhu Washingtona in Lincolna, se bo kmalu prepričal, da je to res dežela svobode in enakopravnosti. Niti misliti bi ne bilo treba za sodnijske prepovedi proti delavstvu. Zdaj predsednik imenuje sodnike za vse življenje samo če so zmožni zatiranja delavske volje, pa če se drugače zmožni ali ne. Če bo predsednik naklonjen delavstvu, bodo tudi sodniki.

Senatorja LaFollette in Wheeler sta moža, ki se bojujeta leta in leta za pravico, ki jo potrebujemo. Odkrila sta korupcijo in škandale, ki bi se bili vršili še naprej na stroške naroda. Miljoni bi se množili nekaterih, kar bi mi občutno čutili, brez vednosti vzrokov bi nas gnali v propast. LaFollette je mož, ki je priboril žensko volilno pravico. Dolžnost vseh žena je, da volijo moža, kateri se je boril zanje, da so postale enakopravne. LaFollette je tisti, ki je zahteval direktne volitve predsednika. On je bil poražen zaradi strahu v starih strankah. Ni se ustrašil, ponovno je v republikanski platformi zahteval direktne volitve skozi njegovo delegacijo. Republikance je njegova platforma tako preplašila, da je bila delegacija resno ogrožena od vseh strani. Ali LaFollettova delegacija je bila trdna in odločna, popustila ni za las ter vpričo vsega zgražanja naredila dober utis na narod. Trdna je prišla in trdna odšla razun enega delegata, ki se je izneveril in glasoval proti njim. Kenosha naj si zapomni pri prihodnjih volitvah gospoda Škota.

Poglejmo v državo Wisconsin, kjer poslujejo može kot je senator LaFollette. Deset let sem živel v dotični državi in se prepričal, da je Wisconsin prekosil vse ostale države v Uniji za napredost. Wisconsin nadkriljuje vse druge države. Delavstvo tam je bolj odločno, veže jih bolj trdno skupna ves v času volitev, delavstvo je bolj razvito in inteligentno, bolj se zanima za izboljšanje položaja, akoprav ni organizirano, deluje v tem duhu. Fraz hujskačev ne posluša, ker zna samo trezno misliti s pomočjo voditeljev in naprednih listov; agitacija je tam zelo razširjena. Časopisje piše veliko več, da delavstvo ve, kake kandidate ima, zato ima tudi dober državni ustroj, ker volilci vedo za zgodovino življenja njih kandidatov. Narod stoji trdno za kandidatom v prepričanju, da je napreden in bo vršil svojo dolžnost. Kandidatje zaupajo v volilce in volilci v kandidate. To so pokazale tudi zadnje volitve senatorja LaFolletta. Ogromna propaganda je bila proti njemu in kapitaliste je stalo velike vsote. Vendar je LaFollette porazil vse, ker ljudstvo ga ljubi in stoji za njim.

Čitam tudi, da napadajo socialistično stranko, da je predala svoje principe. Po mojem prepričanju je storila najbolj pameten korak v zgodovini svojega obstanka. Ako se uresniči izvolitev La-Folletta, je obstoj stranke zasiguran in ne samo to, kakor kaže, se bo stranka razvila v močno stranko, ki bo imela tudi vpliv na vlado. Ta odločitev stranke je bila pametna. Ako bi bili postavili svoje kandidate, bi bili propadli s progresivci vred, ker se narod še ne zaveda dolžnosti. Dali bi s tem priliko starinam, da bi še bolj zatirali stranko, da bi morda še opešala. Razvidno je, da se želijo vse organizacije združiti v eno samo stranko, katera bi odločevala in v resnici pokazala moč delavstva. Res, da je vsaka organizacija dobra, ali vsaka zase je preslabka, da bi se postavila v bran silovitemu kapitalu. Treba se je torej združiti v močno, pred katero se bo tresel kapitalizem. To je spreviđel tudi predsednik Gompers in druge organizacije.

Čitatelji Prosvete in drugih naprednih listov, stojmo trdno skuposnemajmo sotrpine iz Wisconsina, ki se trdni v boju za dosego svojih pravic. Ako bomo v vseh 47 državah posnemali nje, nam je zmaga gotova. Nikdo naj se ne pritožuje po volitvah.

Državljani, dan predsedniških volitev 1924 bo zgodovinskega pomena — odrešenje delavstva izpod jarma kapitalistov. Nikdar v zgodovini te dežele se niso tako združili napredni elementi v enotno fronto. Vidi se, da narod ne more izhajati več v takih razmerah, zato želi preobrata. Delavci, volimo v jeseni edino za predsednika in podpredsednika senatorja LaFolletta in Wheelerja, katera so potrdile naše delavske organizacije in se ju tako boji kapitalizem. Mi se ju moramo veseliti, ker smo prepričani, da bosta za nas. — *Jožef Presterl.*

Cleveland, Ohio. — Na moj priobčen dopis v št. 69 Prosvete sta se oglasila brata N. Žlemberger iz Glencoe, Ohio, in Fr. Smrdu iz Granger, Iowa. Moj dopis je bil pisan z gospodarskega stališča, v prilog združitve. Ni bil in ni moj namen posluževati se nepoštene reklame in laži. V Prosveti št. 75 me brat N. Žlemberger poziva, naj dokažem, kje je on zapisal, da so glavni odborniki J. S. K. J. in S. S. P. Z. nazadnjaki. Tega nisem videl nikjer zapisanega, ampak kako naj si človek dotični odstavek tolmači? Odstavek se namreč glasi: Ravno sedaj, ko imamo na splošnem glasovanju volitve glavnih odbornikov, so še lahko izvoljeni v glavni odbor in k Prosveti nazadnjaki, ki bi lahko obrnili jednoto nazaj na rakovo pot, sedanji socializem v kako vrsto klerikalizma ali nacijonalizma.

Na stavljeno vprašanje, kako bi jaz mislil o delavskem položaju, ako bi delal 20 let na kmetijah, 30 let v majni, na vse zadnje pa postal pohabljenec, mislim, da starček po sedmih križih ne more posebno misliti o socializmu ali enakem. Kot tak, mislim, da bi si želel miru in počitka ter čakal poslednje ure. Sicer pa je danes tako, da se svetovno delavstvo deli v več internacijonal, katerih vsaka si lasti prvenstvo. Katera pa je sploh najboljša?

Malo odgovora tudi bratu Fr. Smrdu v št. 87 Prosvete, radi tega, ker sem kritiziral dopis brata N. Ž. v št. 36. Prosvete. Brat Smrdu, ali ni res, da razne družbe napredujejo s svojimi podjetji, člani istih so raznih sekt, ter so skupaj, samo da njih vložen denar nese največ dobička. Drugi "inšurenci" ne vodijo nobene politične propagande, člani med seboj se ne zmerjajo radi sekt in političnih prepričanj, če je več članstva, več kapitala. (Zavarovalna družba je kapitalistično podjetje, bratska podporna organizacija pa zadružno. Kapitalistična podjetja se ne dajo primerjati z zadružnimi, ki slone na gotovih principih in niso bila ustanovljena zaradi osebnih profitov. — Op. ur.)

Združitev podpornih jednot in zvez bi se prav lahko izvršila v polnem obsegu, ako bi se le upoštevalo gospodarsko stališče in ne politično, kot je pri našem narodu bolj v modi. Brat Fr. Smrdu omenja, da mi ni všeč Molekova resolucija. V nekih ozirih sem proti, namreč zavarovalna ustanova naj bi bila zavarovalna in izobraževalna, ne javno politična. Molekova resolucija nam ni pokazala poti za združenje naših jednot in zvez, ampak jo je omejila. Molekova resolucija izven zavarovalnega zavoda je na mestu. Delavstvo, ako bo združeno v eni stranki, katera zastopa delavske interese, je gotovo, da se bojuje za srečnejše življenje delavstva, kot pri zavarovalnem zavodu. Bolje bi bilo, da bi ne bilo nikoli Molekove resolucije. Načelna izjava se glasi:

"Slovenska narodna podporna jednota je ustanovljena na svobodomiselnem temelju.

Ta temelj jednote mora ostati nespremenjen, dokler ga ne ovržejo tri redne konvencije po vrsti s tričetrtinsko večino navzočih delegatov in odbornikov ali pa članstvo s tričetrtinsko večino oddanih glasov pri treh referendumih, toda od enega referenduma do drugega mora poteči najmanj tri leta časa.

Jednota jamči članom svobodo verskega, filozofičnega, etičnega in političnega prepričanja."

Politične delavske stranke je dolžnost, da vrši delo vpriđ delavstva v svojem delokrogu, zavarovalna organizacija pa v svojem. Vsaka naj bi šla po svoji poti neodvisna druga od druge in s takim delom bi bil boljši uspeh za dobrobit slovenskega naroda v Ameriki.

Nehote si moramo predočiti bodočnost naše mladine. Ali nas bo ona podpirala in nam sledila po poti kot mi sedaj hodimo? Prej ne, kot da. Čitam razne dopise in slišim oba zvona. Računati moramo na to, kar smo, in upoštevati položaj, kakor se danes v resnici nahajamo. Priseljevanje je omejeno, agitacija za nove člane je minula in zanimanja za društva je že sedaj čedalje manj.

Pred desetimi leti se je udeleževalo sej večina društvenih članov, danes jih pride mogoče od sto 20 ali še manj. Predsednik je na saji nekega društva povedal, da se bo treba posluževati pravil s suspenzijo, ako se ne bo članstvo udeleževalo vsaj trimesečnih sej. Vprašanje je, koliko članstva bi suspendirali. Ali ne bo to protidržavno in v škodo članstva S. N. P. J.? Članstvo bo s tem nezadovoljno in odstopalo, pristopalo pa k privatni zavarovalni družbi, ki bo nudila več udobnosti.

Že sedaj se to dogaja, naša mladina se bo poameričanila, kar je enostavno in potrebno. Ako hočemo zagotoviti boljšo bodočnost za članstvo S. N. P. J., sedanji sistem izboljšati in se tudi združiti z drugimi slovenskimi podpornimi organizacijami, kakor tudi s hrvaškimi.

Pozdrav vsemu članstvu ter mnogo napredka S. N. P. J.! — **Andrej Križmančič.**

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah

ZA SLABO PREBAVO

pomanjkanje teka ter splošno oslabelost, vzemite

SEVERA'S BALZOL.

Splošna tonika za moške i ženske.

Pomaga naravi s tem da želodec in jetra bodo pričela s svojim normalnim poslovanjem in prebava bo zopet postala redna.

Cena 50 in 85 centov.

Vprašajte svojega lekarnarja.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Krasne prilike

Sredi slovenske naselbine v Milwaukee edina slovenska pekarija, z vso upravo in zalogo ter poslopjem.

V Rimskih Toplicah na Štajerskem hiša z 9. sobami in 3 kletmi, ob glavni cesti, 5 minut od postaje. Primerna za trgovino ali privatno stanovanje.

Na prodaj zelo poceni. Za koliko in zakaj? — vprašajte pri

F. S. ERMENC,
470 National Ave., Milwaukee, Wis.

DA SKUHAŠ DOBRO PIVO. PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri naši kuhani vedno le najboljši in najcenejši.

Grocerijam, slaščičarjem in v prodajalne železnine damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

SVETOVNE SLAVNE EVROPEJSKE IN AMERIKANSKE AUTOMATIČNE PIŠTOLE IN REVOLVERJI PO NAJNIŽJIH UVOZNIŠKIH CENAH!

POZOR! Opozarjamo vas na izredno ponudbo v importiranem orožju.— KUPITE SEDAJ, predno gredo cene kvišku.

MAUSERJEVE REPETIRKE—KOMBINIRANE PUŠKE IN PIŠTOLE
Oficirski model: 5½ palcev dolga cev; 10 strelov

DALJAVA 1,000 JARDOV

Vojaško, stražniško in lovsko orožje

Puškino kopito uporabljivo kot tul (holster).

101—Nemškega oficirskega modela, 9 mm kalibra (.354) (rabi navadne 9 mm Luger avtomatične pištolske patrone), 5½ palčna cev, 500 jardov vodljiv nastavek za daljavo, kompletna s lesenim tulskim kopitom, itd.

To orožje je zelo priljubljeno med strelci in se rabi za različne potrebe. Uporablja se je kot vojaško orožje (v Nemčiji, Rusiji, Italiji, Turčiji, Finskem, Kitaju, itd.) kot izvrstno stražniško orožje (nemška stražniška puška), za streljanje tarče in na lov. ... Pištola s lesenim ročnikom vred tehta le 3½ funta, in dolga ... Ljubitelji športa ... na lov na jelene, medvede, volkove, divjega prašiča, na muse, itd. ... Zaradi njene natančnosti, prebitne moči na daljavo. Smatra se, da je pištola nese najdalj in razvije največjo prebitno moč izmed vseh pištol na svetu, ker nese najdalj do 1,000 jardov.

Kompletno pištolo z zavojem itd. damo za	$29.95
100 — 9 mm patron damo za	4.50

ŽEPNI MODEL. KALIBER 32 IMPORTIRANA AVTOMATIČNA PIŠTOLA

106 — V odstranljivem magazinu v kopitu se lahko hrani 8 patron. Pištola je dolga 6¼ palcev in tehta le 19 oz. Ta pištola je lepo izdelana in dobro narejena, čisto navadnega izdelka in točna. Ima varnostno zapiračo in popolnoma varna, ako se nosi v žepu.

25 kaliber pištola stane	$8.75
32 kaliber pištola stane	9.75
POSEBNI MAGAZINE za 25 kaliber stane	1.50
POSEBNI MAGAZINE za 32 kaliber stane	1.50
100 patron za 25 kaliber	1.90
10 patron za 32 kaliber	2.40

ORIGINALNA NEMŠKA "LUGERKA" (Parabellum) AVTOMATIČNA PIŠTOLA .30 kaliber (7.65 mm)—3¾ palčna cev 9 strelov

Uporablja se po vsem svetu, je močna, zanesljiva in varna.

Najnovejši model, nese 1500 jardov.

107 — Lugerjeva avtomatična pištola se navadno rabijo po vsem svetu že od leta 1908. ... zanesljiva v vseh ozirih za stražnike in za splošen šport. Uprašajte odslužene vojake, kaj so mislili od Lugerici. Policija na motornem kolesu je oborožena z njimi, da lovi avtobandite, ker prebije ¼ palca debelo pločevino, je zanesljiva in nadene na daljavo. ...

Ti novi modeli se izpremene v puško, ako se majemu kopitu doda ... leseno kopito. ... Taka priprava je izvrstna za lovce, je zelo lahka, pripravna in točna puška, ima dovolj moči ubiti divjačino kot jelene, volkove, velike kače, medvede, gorskega leva, itd.

Cena je	$19.50
100 — 30 kalibra patron	3.80
Importiran tul iz kravjega usnja stane je	1.50
Lepo kopito iz orehovega lesa, ki se lahko snamo in pridene na Lugerjevo pištolo, da se izpremeni v puško stane	2.75
Poseben magazine stane	3.00

NOVA TAJNA SLUŽBENA POSEBNOST
5 palčna cev in mornarsko kopito
Dober uspešni revolver

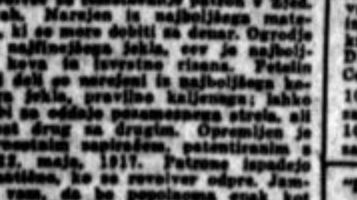

105 — Ta revolver, ki ima 5 palcev dolgo cev in mornarsko kopito, je najboljši avtomatični revolver za izmetavanje patron v Zjed. državah. Narejen iz najboljšega materijala, ki se more dobiti za denar. Ogrodje je iz najfinejšega jekla, cev je najboljšega kova in izvrstno risana. ...

32 kaliberni revolver damo za	$13.25
32 kaliberni revolver damo za	14.50
38 kaliberni revolver damo za	16.25
100 patron za 32 kaliber za	.55
100 patron za 32 kaliber za	2.50
100 patron za 38 kaliber za	3.10

STRAŽNIŠKI UREJEVALNI MODEL

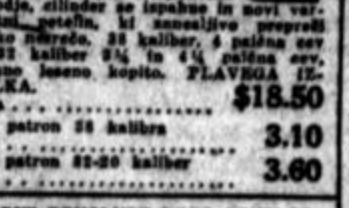

102 — Lahko orožje čisto novega modela orožja, narejeno posebno za stražnike. Dvojno delo, močno ogrodje, cilinder se izpahne in novi varnostni petelin, ki zanesljivo prepreči vsako nesrečo. 38 kaliber, 4 palčna cev in 32 kaliber 3¼ in 4¼ palčna cev, krasno leseno kopito. PLAVEGA IZDELKA.

Cena	$18.50
100 patron 38 kalibra za	3.10
100 patron 32-20 kaliber za	3.60

"BABY" REVOLVER BREZ PETELINA

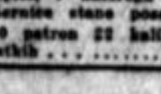

104 — To je najmanjši izdelan revolver, rabijo se kratko patrone stalnega 22 kalibra; je krasnega izdelka; avtomatično izpahuje patrone in petelin se lahko položi ob kopitu. Nosi se v telovnikovem žepu ali pa v ženski torbici.

Cena je	$5.75
Kopito, v katerega so vloženi biserni, stane posebej	2.00
100 patron 22 kaliber kratkih	.55

SVETOVNO SLAVNA "MAUSERJEVA" AVTOMATIČNA PIŠTOLA—REPETIRKA

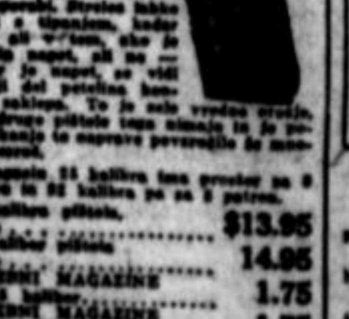

100 — Varna ...

Magazin 25 kalibra ima prostor za 9 patron in 32 kalibra pa za 8 patron.

25 kalibra pištola stane	$13.95
32 kaliber pištola stane	14.95
POSEBNI MAGAZINE za 25 kaliber	1.75
POSEBNI MAGAZINE za 32 kaliber	1.75
100 — 25 kaliber patron	1.90
100 — 32 kaliber patron	2.40

KAKO NAROČATI

Odrežite komad iz oglasa, katerega mislite naročiti, priložite poleg kupona katerega ste izpolnili in poleg priložite tudi $1.00 na račun, kot v dokaz zaupnosti in potem pošljite vse skupaj nam. Mi vam pošljemo blago s naslednjo pošto, ali potem ekspresa na C. O. D. Plačajte ostali del naročenega blaga, potem ko prejmete blago na vaš dom.

V. A. DANIELS,
HICKS BUILDING,
SAN ANTONIO, TEXAS. Dept. A-7.

CENJENI: Prilagam $1.00 depozit. Prosim pošljite komade, Štev. .... skupno z .... patronami. Jaz se obvezujem plačati ostale vsote za naročeno blago, ter tovorno poštnino, ekspresne troške, kakor hitro sprejmem blago na dom.

IME ....

NASLOV ULICA in št. ....

MESTO ....

DRŽAVA ....

NAŠE JAMSTVO

Mi absolutno jamčimo vsak komad v tem oglasu, da je pravi, čisto nov in popolnoma enak, kot kažejo ga slike in kot je opisan.

Mi jamčimo, da vas zadovolji vsak komad, ki ga kupite pri nas. ...

Ako niste popolnoma zadovoljni z nakupom, lahko nam vrnete takoj po sprejemu in samo ... vrnemo vaš denar nazaj.

V. A. DANIELS,
HICKS BUILDING, SAN ANTONIO, TEXAS.

Chicago, Ill. — Vprašanje združenja naših naprednih jednot in zvez je veriga, ki se vleče v naši javnosti že v drugo desetletje. Vendar so šele komaj sedaj to opazili uredniki prvega slov. dnevnika v New Yorku, da postaja ideja z vsakim dnem bolj resna in bližje cilja. Da se to ne zgodi, je "Gas Naroda" videl potrebo porabiti predale svojega lista proti združenju ,to še posebno z JSKJ. in SNPJ. In je priočil v m. m. tri članke tikajoč se združenja naših podpornih organizacij. V tretjem članku ,ki je bil posvečen izrecno združenju JSKJ. in SNPJ. je avtor članka porabil vse možnosti, da poniža vodstvo SNPJ. in njene ustanove in povzdigne JSKJ. in njeno nepristransko delovanje o verskem in političnem prepričanju. Namen tega članka ,ki je bil, kakor priznavajo sedaj, izzvati polemiko vodilnih faktorjev pri SNPJ., ki na vsak način hočejo imeti JSKJ. Odgovor na tretji članek jim je dal br. Richard Zavertnik. Ali namesto, da so se potolažili s pojasnili, ki so jih prejeli, so priobčili četrti članek, ki so ga zabelili z vso nesnago uredniške zmožnosti. In v tem članku se smatra članstvo JSKJ. za najrazsodnejši del slovenskega naroda v Ameriki.

Razumljivo je, da G. N. išče polemike o združenju, in ima cele predale nesnage, da jo porabi, in oblati z njo zagovornike združenja. V teku mojega delovanja za združenje sem jih vedno in povsod srečeval. Tudi pri SNPJ. jih je bilo, ki so imeli svoje osebne plitke nazore o združenju, in jih kazali kot biser svetle ideje. Če bi pa pogledal malo bližje, si pa videl, da je v biseru sam egoizem in osebne koristi. Ideja združenja je šla preko njih, za to ker se ni ozirala na želje posameznika. Mnogokrat se mi je očitalo, da silim SNPJ. v nazadnjaški tabor, samo za to, ker sem vedno in povsod delal za združenje. Pa naj je bila organizacija katoliška ali svobodomiselna. Videl sem v združenju samo en cilj, to je znižanje assessmenta, večjo korist v splošnem od organizacije. Tega se dosedaj ni nobeden upal dokazati, kadar se pa dokaže to s številkami, potem je pa ideja združenja naših podpornih organizacij popolno zgrešila cilj in jo kot tako ni potrebno zagovarjati. Dokler jo bodo pa osebe ali listi napadali radi svojih interesov, bo pa vedno več agitacije zanjo. Avtor članka "Združenje", priobčenega v G. N. pravi: Kaj poglavitna pri združenju slovenskih podpornih organizacij v Ameriki pride vpoštev SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA.

To je najmlajša ter po članstvu in blagajni najmočnejša slovenska podporna organizacija v Ameriki. Ustanovitelji so jo v nasprotje s Kranjsko Slov. Katol. Jednoto postavili na svobodomiselno podlago. Njena načela so bila mikavna in poštena in vsledtega se je krog njenih članov neprestano širil ter zavzel končno ogromen obseg. Ni namreč malenkost, ako je izmed 180,000 ameriških Slovencev petdeset tisoč organiziranih v slovenski podporni organizaciji.

Če bi avtor članka "Združenje" šel prelistat stare številke G. N., bi gotovo ne napisal toliko priznanja SNPJ. v letniku 1904 bi našel novico o mrtvo rojenem detetu, ki se je rodilo v Chicagu, Ill., kar ni sedaj, kakor priznavajo sami, malenkost. V drugih številkah bi našel brez števila psovk, ki se jih je že zmetalo na članstvo SNPJ. Našel bi mnogo članov, v katerih se skuša ameriške Slovence odvrniti od SNPJ. samo zato, ker je ista pod kontrolo slovenskih socialistov. Ti, neznatni skupini pristašev ljubljanskega socializma, katerim se pripisuje čudežno moč, in pod njih peto baje grozno trpi vse članstvo SNPJ. in sedaj hočejo na mikav način privabiti v svoj tabor članstvo JSKJ. Ali dobri Bog je dal ob dvanajsti uri pravo pamet članstvu JSKJ. in G. N. jim je pa v svojih interesih preučil trpljenje, ki nastane po združitvi za članstvo JSKJ. za druge organizacije se ne briga, ker ni oficielno glasilo. Pregovor pravi, da se pozna ptič po perju, G. N. pa po njegovih interesih, in se je pokazal zelo odkrito sedaj, ko gre za koristi članov naših podpornih organizacij v Ameriki. Prikazati hoče, da se združenje vrši v interesu slovenskih socialistov in da ti diktirajo članstvu SNPJ.

Tudi zagovarja točko, ki se priporoča od nekaterih, članov JSKJ., da se uvrsti v združitveno pogodbo, potom katere bi bilo članstvo JSKJ. popolno oropano starih tradicij in verske svobode. Ali ni resnica, da se pri mnogih društvih JSKJ. otvarjajo seje z molitvijo, kar bi lahko smatral vsak svobodomislec za versko propagando. To naj mi pojasni člankar združenja, če je molitev pri podpornih društvih smatrati za versko propagando, in če se mene kot svobodomislca sili moliti pri društvu, če je to smatrati enakopravnim. Ako se jaz na podlagi pogodbe zatečem na civilno sodišče, za to ker se mi je zabranilo moliti pri otvoritvi seje, ali pa zato ker se je mene prisililo moliti, kaj ne bo vsak sodnik v obeh slučajih smatral kršitev pogodbe. Ni resnica, kar se hoče prikazati, da je samo list "Prosveta" pri tem upoštevan radi svojih socialističnih člankov ter socialistične propagande pri podpornih društvih. Pri SNPJ. je toliko, ako ne več katoliške propagande kot socialistične. Pred kratkim je bilo v Prosveti poročano, da je neko društvo SNPJ. blagoslovilo svojo zastavo v cerkvi, in o priliki je duhovnik naredil lep govor o pomenu podpornih organizacij. Ali se je socialistični gl. odbor pri SNPJ. zgražal nad tem? Nikomur niti na misel ni prišlo, kakor tudi ne, da se da v pravila točka, ki bi to zabranjevala. Ako bi pa bila v združitveni pogodbi točka, ki prepoveduje vsako agitacijo, takozvana (Okoliševa) nepristranska točka, bi pa lahko društvo prišlo v neprilike, saj se društvo ne more več smatrati v smislu združitvene pogodbe nepristranskim, če da blagosloviti društveno zastavo. In če bi glasilo o slavnosti poročalo, kot je "Prosveta", bi to bila žalitev svobodomiselnih članov, kar bi bilo kršitev pogodbe. Članstvo SNPJ. želi v združeni organizaciji mir in je toliko razsodno, da ve, kaj je potrebno za ohranitev miru in ne bo nikdar dovolilo v združenje na podlagi pogodbe, ki bi jo diktirali razni demagogi radi osebnih interesov, in noče oropati v korist združenja nikogar svojih verskih prepričanj, enako mero pa tudi zahteva za svoje svobodomiselno in socialistično prepričanje. Za to ker so naši nameni iskreni in vedno vsekozi pošteni pod našim okriljem, so sedaj združene štiri organizacije, in naš namen je, da ne mirujemo prej, dokler ne bodo združene vse slovenske podporne organizacije, uključivši tudi Kranjsko slovensko katoliško jednoto. Potem gre naš cilj dalje za združenjem vseh jugoslovanskih podpornih organizacij v Ameriki. Vemo, da nam bo jugoslovansko ljudstvo živeče v Ameriki nekoč hvaležno za naše delo. Za to je v interesu vseh Jugoslovanov v Ameriki, da nas podpirajo, zagovornikom združenja pri vseh organizacijah pa kličem, da vstrajajo za združenje in ne mirujejo prej predno je dosežen naš cilj. — **Frank Alesh,** desetletni član združevalnega odbora.

Gilbert, Minn. — (Poziv bratom S. N. P. J. in J. S. K. J., oziroma tistim, ki so za napredek in združenje.) — Že veliko sem pisal o združenju v glasilo J. S. K. J., pa bratje so malo čitali in še to, kar so čitali, je bilo tako predelano, da mi je bilo v sramoto. In ko sem se pritožil na gl. odbor ter poslal nekak protest na glavnega tajnika Josepha Pishlerja s pripombo, naj odbor gleda, da bo v listu pisano to, kar član piše, mi je razkačen na to poslal dopis nazaj z opazko, da ga naj pošljem, kamor spada. Torej cenzura na vse strani.

Kdor je čital razprave društva št. 20 iz Gilberta, Minn., si je gotovo zapisal, društvo s 145 člani se je izreklo proti združenju. V resnici je to velika neresnica. Štiri seje so se vršile zaradi združenja. Prve seje se je udeležilo 14 članov, druge 28, tretje 32, četrte, in ta je bila glavna, beri ogromno število — 11 članov. Na kratko povedano, odbor drži vso pravico zase, on govori, on stavi predloge in tako dalje. Ako član prosi za besedo, jo navadno dobi, komaj pa odpre usta, jo že dobi: "Prmojduš, kaj boš ti! Tiho bodi!" Opojnih duhov se tudi ne manjka pri odborovi mizi.

Resnica je ta, da se članstvo prav nič ne briga za odborove seje. Ako vprašam brata po njegovem mišljenju glede združenja, navadno dobim odgovor: "Pustil bom jednoto, ako se ne združimo." Ta je takorekoč napreden. Ko povprašam drugega, dobim odgovor: "Bom pustil, ako se združimo!" Ta je nezavedneš.

Čudno je to, da je skoro polovica članstva, katera je strogo katoliška in se ta polovica deli v polovico za združenje, in ravno tako sem zapazil v nasprotnem taboru.

Prosil sem glavnega tajnika, naj bi dal slamnato glasovanje potom glasila, pa nisem bil uslišan. Naredil sem pritožbo pri društvu zaradi kritike mojega dopisa od gospoda Okoliša. Akoravno je društvo soglasno glasovalo, da se pritožba oglasi v glasilu, katera bi se morala glasiti, da nisem napadel J. S. K. J. in poveličeval S. N. P. J., ker imam še 18 polic raznih drugih jednot, kdor je čital pritožbo, je lahko zapazil, da ne samo to, da se pritožba ni tako glasila, kakor je bila odobrena od društva, ampak se je povrhu še sramotilo celo društvo in zraven so še pripisali, da sem se jaz izrazil, da nisem tako mislil kakor sem pisal.

O, bratje sem, mislim sem, in še več kot to, kar sem pisal. Ker pa ne priobčijo tega, kar jaz pišem in ker imam še 18 drugih polic zraven Sakserjeve jednote, zato lahko pogrešam J. S. K. J. Zatorej zdravstvujte! Naprednim delegatom na konvenciji pa polagam na srce njihovo dolžnost, da poskusijo rešiti to, kar se rešiti da, namreč kdor se hoče združiti naj se združi, kdor ne, naj reče Lahko noč Jugoslovanski katoliški jednoti. Ne prosim vas zavoljo sebe, kajti jaz sem odstopil, prosim vas radi sobratov, kateri mogoče pripadajo samo J. S. K. J.

S pozdravom! — **Martin Panian.**

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjam sorodnikom, znancem in prijateljem širom Amerike, da je preminul moj soprog oziroma oče

FRANC ANŽEL.

Dne 11. jan. t. l. se je vsula plast kamenje na njega v premogorovu, ter mu zlomilo hrbet, prepeljan v bolnišnico v Frontenac, Kans., ter operiran je bil a vse ni nič pomagalo. Umrl je dne 15. avg., 1924, ob 1. uri zjutraj. Pogreb se je vršil dne 17. avg. t. l. po katoliškem obredu v Frontenac, Kans. Pokojnik je bil član dr. Biser št. 228, SNPJ. in društva S. S. P. Z., ter član Zadružne prodajalne. Prav lepo se zahvaljujem vsem članom obeh društev in prodajalne, ki so ga obiskovali v bolnišnici za časa njegove bolezni, ter za darovane vence in za obilno vdeležbo pri pogrebu. Nadalje se prav lepo zahvalim družinam: Anton Indihar, Mr. in Mrs. Martin Rogelj, Mr. in Mrs. Prelogar, Mr. in Mrs. Simončič, Mr. Anton Zupančič, Mrs. Deadlock, Mr. Anton Oražem, Mrs. Dremšak, Mrs. Naprudnik in Mrs. Najburg, za krasne darovane vence in šopke svežih cvetlic. Zahvalim se vsem, ki so mi bili v tolažbo in pomoč v teh britkih urah, in sploh vsem, ki so se v toliko velikem številu pogreba vdeležili. Pokojnik bil je rojen dne 24. aprila, 1874 v Trebnjem na Dolenjskem. V Ameriki je živel 23 let, ter zadnjih 20 let v državi Kans. Naš dragi soprog in oče počivaj umiru in lahka naj bode tebi ameriška zemlja, naš spomin na te ostane za vedno med nami. Žalujoči ostali: Ana Anžel, soproga. Štefanija in Antonija, hčerke in Frank sinček. Vsi v Ringo, Kans. Brat Anton Anžel se nahaja nekje v New Mex., sestra Antonia Indihar v Feeler, Kans., popolubrat Anton Oražen, v Frontenac, Kans. in v stari domovini pa brat John Anžel in Jožef Oražen, ter Uršula Oražen, polubrat in polusestra.

New-yorško GROZDJE.

Starim odjemalcem, kakor tudi drugim rojakom naznanjam, da bom tudi letos razpošiljal newyorško grozdje. Ako ste torej namenjeni napraviti si kaj grozdnega soka in ako hočete imeti res dobro pijačo, tedaj je v Vašo korist, da mislite na new-yorčana, ker ta najbolje odgovarja našemu okusu in se iz njega tudi največ dobi. Med našimi rojaki raste zahteva po tem grozdju od leta do leta. Zato je potrebno, da mi svoje zahteve sporočite še pred trgatvijo, da se bom vedel ravnati. Za letos se obeta prav dobra kapljica. Prijavite se čim prej.

JOSEPH VOGRIČ,
Box 8, Sta. D. New York, N. Y.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjamo znancem in prijateljem širom Amerike žalostno vest, do je nepričakovana smrt pretrgala nit življenja našemu ljubemu bratu

JOHN ZAFRED-U.

Umrl je dne 12. avgusta, 1924 ob 11:50 dopoldne. Ponesrečil se je dne 5. avg. in 12. avg. je pa za vedno zaspal, vsled zastrupljenja krvi. Doma je bil iz vasi Sušica pri Št. Petru na Notranjskem. Zapustil nas je v najlepši moški dobi, star 37 let. Tukaj zapušča dva brata, sestro in svaka in v starem kraju enega brata in tri sestre, ter očeta in mater. Najlepše se zahvalimo: Fr. Bedne, Jerneju Brezec, Fr. Novak, Tony in Mary Ludvik, Geo. Merhar, J. Čankovič, Victor Kompare in še posebno hvala Marku Sembergerju, pri katerem je bil pokojni na mrtvaškem odru. Lepa hvala tudi John Benčina in vsem pogrebnikom. Najlepša hvala rojakom, ki so se pogreba vdeležili in spremili našega brata k zadnjem počitku, ter hvala vsem, ki so nas tolaži ob uri žalostne nesreče. Tebi nepozabni dragi brat naš pa želimo, počivaj umiru in lahka bodi tebi ameriška gruda. Žalujoči ostali: Frank in Andrey Zafred, brata. Frank Zalar in soproga, svak in sestra, kakor tudi brat, sestre in stariši v stari domovini. Pickens, W. Va.

ŽENITVENA PONUDBA.

Slovenec, ki ima štiri tisoč dolarjev denarja, se želi seznaniti s slovenskim dekletom ali vdovo v starosti od 25 do 35 let (tudi Hrvatico) v svrho ženitve, s farmarko ali če ima drugo premoženje. Pripravljen sem iti v katerokoli državo. Oglase naj se iste, ki resno mislijo, pišite in priložite svojo sliko. Pisma naj se naslove na: Mr. K. Camp Johnson, Cameron Pass, P. O. Walden, Colo.

(Adv.)

Ta ženska ne trpi več. Zdravniki hoteli operirati.

Greenville, Pa. — Mrs. Jos. Oglar iz tega mesta pripoveduje skoraj neverjetno zgodbo svojega trpljenja tekom zadnjih petnajstih let. "Tekom zadnjih dvanajstih let nisem imela nobene vesele ure. Vedno me je mučila strašna pošast, o kateri sem bila uverjena, da je rak. Čutila sem celo plazenje po mojem črevesju in želodcu. Niti zdravniki, niti zdravila mi niso pomagala. Bila sem kot metliške, sama kost in koža.

Moj mož, no, ne morem se pritoževati, če ni mogel biti zvest meni, človeškemu okostnjaku. — Bila sem vedno zamišljena, razočarana in vedno sem se pritoževala. Zadnjega marca ali tako nekako, je prišla moja teta iz starega kraja. Dotedaj je nisem še nikdar videla. Pogledala me je ter se začela skrivaj pogovarjati z mojim možem. Teden kasneje sem dobila zavoj, ki je vseboval zdravilo proti trakulji. Moj mož in teta sta me prisilili, da sem vzela zdravilo proti svoji volji. Delovalo je kot čudežno zdravilo. Po preteku pol ure sem dala od sebe dve doraščeni trakulji — vsaka je bila kakih 40 čevljev dolga. Tako mi je odleglo kot da bi se mi velika skala zvalila s prsi in kot da bi se nebo odprlo pred menoj. V dveh tednih sem se odebelila za trideset funtov. Od tistega časa sem vsak teden za pet funtov debelejša. Bojim se, da se ne razletim od samega veselja."

Veliko moških, žensk in otrok se nepravilno zdravi za svoje bolezni, dočim imajo v resnici trakuljo. Gotova znamenja so oddajanje delcev trakulje, verjetna pa: izguba teka s včasno požrešnostjo, pokrit jezik, zgaga, bolečine v hrbtu in ledjih, omotica, glavobol, slabosti ter plazeč občutek v črevesju in želodcu. Bmena koža, izguba teže, slaba sapa. Nobenega veselja do dela, nobene ambicije, vednoleenarjenje. Trakulja, ki včasi doraste do dolžine petdesetih čevljev, večkrat povzroča napade božjasti. Trakulja, ki se splazi v sapnik, lahko zaduši svojo žrtev. Boljše je, da se prej iznebiš te pošasti, predno bo prepozno. Naročite eno zdravljenje Lazatana danes, ki ga pošlje takoj po sprejemu $10.48. Lazal Med. Co., 856 Lazal Bldg., Box 963, Pittsburgh, Pa. Lazatan ni škodljiv. Za zavarovanje zavojčka plače posebej.

(Adv.)

Slovenska Narodna | **Podporna Jednota**

S.N.P.J. 1904

Ustanovljena 9. aprila 1904. | Inkorp. 17. junija 1907. v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Cainkar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 103, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blaz Novak, gl. blagajnik John Vogrich, urednik glasila Jože Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Železnikar, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, 2408 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill., John Terčelj, Box 92, Hendersonville, Pa., John Goršek, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNISKI ODSEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blaz Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawndale Av., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrožič, Box 286, Moon, Run, Pa. John Grošelj, 14821 Pepper Ave., Cleveland, O.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. Max Marc, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad. Mike Žugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zaitz, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5817 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitveni odbor:

Predsednik: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Joško Oven, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
Jos. Skuk, 6404 Orton Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POZOR!—Korespondenca z gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslove: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNISKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobče se naslove: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNISKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zaitzu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prizivi na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročnina in sploh vse kar je v zvezi z glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

FARMA NA PRODAJ.

Izvrstna prilika za človeka, ki želi dobiti res dobro farmo obsegajočo 125 akrov v slovenski naselbini. Rodovitna zemlja v lepem kraju, opremljena z vsem modernimi in najnovejšimi stroji. S farmo se proda: 3 konji, 24 glav goveje živine, par sto kokoši, pohištvo in vse ostalo blago. Farma in vse poslopje je v dobrem stanju. To vse se proda za prav nizko ceno. Pišite na naslov: M. Omerzu, R. D. 1, Fly Creek, N. Y. (Adv.)

NAUCITE SE ANGLESKO

Mi vas naučimo govoriti, čitati in pisati angleški jezik potom pošte v kratkem času. Da vas prepričamo vam pošljemo na poskušnjo eno nalogo. Znanje angleščine vam bo v korist. Ne odlašajte temveč pričnite takoj s učenjem. Naslov: "Slovensko-Angleška šola", 3639 W. 22nd St., cor Millard Ave., Chicago, Ill. — (Adv.)

POTREBUJEM DRVARJE

za delati "klafterska" drva, štiri čevlje dolga, plača od sežnja po $2.00. Dela dovolj vse do spomladi, kateri želi tega dela, naj se oglasi na moj naslov: Frank Hren, P. O. Tioga, Wis. (Clark Co.) (Adv.)

Potniki v stari kraj in emigrantje

z starega kraja potujte preko

EMIL KISS BANKIRJA
133—2nd Ave., New York

Denarne pošiljatve — Dolarjih — Dinarjih.
Hranilni oddelek.
Javni notarski urad.
Pišite za informacije.

BIRCH MOVING & TRANSFER CO.

Oglasite se pri nas, ako se imate seliti. Mi imamo aprave za vsako selitev veliko ali malo. Napravimo izvrstno delo. Posebno pozornost polagamo za pošiljatve po železnici ali s trokom. Pokličite naš urad. Tel. 2700. Na dom pa Tel. 6166 B.

500 Fairfield Ave., Johnstown, Pa.

PRI VSAKI PRILIKI

če Vam je treba poslati denar v staro domovino bodisi v Dollarjih, Dinarjih ali Lirah,

če potrebujete nasvete za potovanje v domovino in nazaj v Ameriko, če hočete rešiti kako zadevo v starem kraju, uložiti ali dvigniti denar, ali

če se odločite Vaše prihranke tukaj obrestonosno naložiti, bodite svesti, da Vas bo domača Banka in ljudje, kateri poznajo Vaše potrebe bolje postužili, kakor stranski; iz tega lahko posnamete, da se zamorete v vseh takih prilikah zaupno obrniti na

FRANK SAKSER STATE BANK,
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

NAJVEČJI DENARNI ZAVOD IZVEN OKOLICE DOLNJEGA MESTA

postal je

dne 14. julija, 1924

z združenjem

KASPAR STATE BANK — 1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
AMERICAN STATE BANK — 1825 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

izvrstno napredujoče in uzorno vodstvo bank v veliki finančni zavod

KASPAR AMERICAN STATE BANK

S tem dnem je prenehala American State Banka poslovati v njenih do sedanjih prostorih na 1825 Blue Island Ave., njene odjemalce se uljudno prosi, da z vsemi bančnimi posli in dolžnostimi, se obrnejo na novo poslovno KASPAR AMERICAN STATE BANK, 1900 Blue Island Ave., to je v do sedanje Kaspar State Bank prostore, kjer se bode obavljalo posle obe dveh bank točno, do tega časa, da bode novi prostori urejeni.

Ulagatelji obe dveh bank se uljudno opozarjajo, da uložne in čekovne knjižice, se bodo izmenile stopnjevaje, ob času ulaganja, torej ni potrebno izmenjavati takoj, bolje je počakati, da prvi naval poneha.

Dosedanji uradniki poslujočih bank, so zanesljivi in skušeni, ter postužni in bode enako upravljali tudi v novi banki.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Avenue Chicago, Illinois
Kapital in višek............$2,000,000.00
VARNA BANKA ZA ULAGANJE VAŠEGA DENARJA.

Imetek $20,000,000.00

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) $5.00 na leto. $2.50 za pol leta in $1.25 zo tri mesece; Chicago $6.50 na leto, $3.25 za pol leta, $1.65 za tri meseče, in za inozemstvo $6.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:
"PROSVETA"
2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $5 per year; Chicago $6.50, and foreign countries $6.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

[redacted] 31

Datum v oklepaju n. pr. (Aug. 30-24) poleg vašega imena na naslova pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite je pravočasno, da se vam ne ustavi list.

DELAVSTVO GLEJ, KOMU ZAUPAŠ.

John J. Keegan demokratični političar je izjavil, da bo izmed enajst članov izvrševalnega odbora Ameriške delavske federacije glasovalo sedem za demokratičnega kandidata Davisa. Morrison, tajnik Ameriške delavske federacije, in E. C. Davison, tajnik organizacije Intl. Assn. of Machinists, sta takoj to trditev ovrgla kot navadno kampanjsko raco profesijonalnih političarjev, katerih pride še več, preden bodo volitve končane. Davison je še dostavil, da je bil Keegan izključen iz organizacije, katere tajnik je on, in da mu ni bil dovoljen vstop zopet v organizacijo, ko je prosil zanj.

Vest potrdi, kakšnih umazanih sredstev se poslužujejo profesijonalni političarji, da zbegajo delavstvo. Keeganova izjava je imela očiten namen napraviti zmešnjavo v vrstah strokovno organiziranega delavstva, da se napelje voda na demokratični mlin.

Ampak, da nimajo vsi voditelji strokovno organiziranega delavstva čiste vesti, potrdijo druge vesti. V New Yorku so se na ukaz Tammanitov pojavili v centralnem delavskem svetu elementi, ki so v opoziciji proti odobrenju La Folletta in Wheelerja. To so pač ljudje, ki so si znali pridobiti zaupanje delavcev, da so bili izvoljeni v odbor, obenem pa obdržavajo stike s političnimi gospodarji demokratične stranke. Tako sede na dveh stolih. Ako izgubijo zaupanje pri delavcih, se obesijo na svoje politične prijatelje, ki podpirajo kapitalizem in s tem tudi izkoriščanje delavcev, da jim preskrbe kakšno politično službo.

Neka druga vest pripoveduje, da je George L. Berry, predsednik organizacije tiskarskih delavcev, povabil Davisa, demokratičnega predsedniškega kandidata, da govori na konvenciji tiskarskih delavcev.

Očividno je predsednik tiskarske organizacije prekoračil svojo oblast, ako je vest resnična.

Berry je poznan kot demokratični političar in je že kandidiral na demokratični glasovnici za podgovernerja. In mogoče je, da je kaj takega storil.

Delavstvo mora biti previdno, komu zaupa v svojih strokovnih organizacijah. Ljudje, ki skozi vse leto vpijejo, da so unijski delavci, na volilni dan pa stavkokazijo, gotovo niso vredni zaupanja. Taki unijski delavci gotovo ne spadajo v vodstvo delavskih strokovnih organizacij. Delavski vodja, ki se brati z zaupniki starih strank, ki obe podpirata privatne bizniške interese v Wall Streetu, sta pravzaprav njih golo orodje, ne more služiti delavstvu.

Kdor služi kapitalizmu, ne služi izkoriščanim slojem. To je tako jasno kot beli dan. In kdor podpira stranki, ki se bojujeta za ohranitev kapitalizma, ta služi kapitalizmu, in je zaveden ali neveden nasprotnik izkoriščanih delavskih mas.

Tak delavski vodja sam pomaga kapitalizmu, da iztrga delavstvu z osvajanjem politične moči, kar si je delavstvo po večletnem boju in z velikimi žrtvami priborilo s pomočjo delavskih strokovnih organizacij. Zato nima tak vodja tudi zmožnosti voditi delavskih mas do zmage, ampak on jih vodi v poraz.

Zato je važno za delavstvo, komu zaupa. Prav na mestu je, da delavstvo vpraša vsakega kandidata, ki se poganja za zaupno mesto v delavski strokovni organizaciji, kakšno je njegovo politično prepričanje. In če je kandidat odgovoril povoljno, je dobro, da se delavstvo prepriča, ako so njegovi odgovori resnični.

Zdaj prihaja drug čas v ameriškem delavskem gibanju. Boj med delavstvom in privatnimi bizniškimi interesi postaja vedno bolj oster. Privatni bizniški interesi se dobro zavedajo, da jim probujenje delavstva prav zanesljivo prinese poraz na političnem polju. In če so poraženi, izgube tudi politično moč, ki jim je dozdaj služila kot sredstvo, da so toliko ložje obešali delavstvu košaro z kruhom vedno višje in višje, da so sami ložje nagromadevali svoje premoženje.

Zato mora delavstvo paziti na svoje voditelje, kakšno politiko uganjajo.

Razprave o inicijativi društva št. 10.

West Duluth, Minn. — Pazno sem večkrat prečital inicijativni predlog društva št. 10 v Rock Springsu, Wyo. Do zaključka sem prišel, če bo predlog sprejet, da bodo imeli odprto pot v našo jednoto razni privatni detektivi in stavkolomci, zakaj društvo Trdnjava stavi predlog, da bi se dotična točka v pravilih čitala: "Vsak aktivni član, ki prejme službo streljača v nevarnem rudniku ali premogokopu za višjo plačo, kot je pa dovoljena za tako delo od unije in družbe, dalje, ki za časa delavskih stavk prejme delo čuvaja ali deputija itd., mora postati pasivni član." Torej v slučaju, da smo člani enega društva zaposleni v neki industriji in razmere postanejo take, da jih ne moremo več prenašati, gremo torej na stavko. Stavka je potrjena tudi od unije, torej legalna stavka, priznana tudi pri naši organizaciji po pravilih. In če bi kateri izmed članov ne hotel zastavkati in bi delal naprej, bi ga smatrali za stavkokaza ter po pravilih naše jednote bi ga izključili od društva in jednote.

Sedaj pa pride predlog, da bi tisti, ki vzamejo službo čuvaja ali deputija v slučaju stavke, lahko postali pasivni člani, in seveda, ko bi bila stavka končana, oz. razbita, bi naši dobri pasivni člani, kateri so pomagali razbiti stavko, v več slučajih tudi kakor bučo stavkarja, društvenega brata, postali zopet lahko aktivni člani! Opozarjam člane in društva, da dobro prečitajo ta predlog, predno ga podpirajo.

Dalje društvo št. 10 predlaga, da bi se tistim, ki stopijo ali so člani policije ali kake druge obrambne sile, dovolilo postati aktivni člani jednote. Temu, namreč, kolikor se tiče policajev v malih naselbinah, bi jaz ne nasprotoval, da bi bili aktivni člani, ali policaji v večjih mestih so pa po večini razbijači delavskih stavk in torej naj bodo iz jednote.

Priporočal bi pa odboru za pravila, da v prihodnja pravila da točko, da se tisti, ki v slučaju stavke vzamejo službo čuvaja ali deputija, smatrajo kot stavkokazi in da morajo biti izključeni iz jednote, kajti oni niso nič boljši kot tisti, ki v času stavke delajo ali stavkokazijo, torej bi ne imeli prostora med člani S. N. P. J.

Zatorej apeliram na društva S. N. P. J., da ne podpirajo predloga, ker bomo prihodnje leto imeli konvencijo, kjer se bo stvar lahko razmotrivala. S tem bomo prihranili stroške splošnega glasovanja.

Z bratskim pozdravom! — **John Kobi**, član društva Leo Tolstoj, št. 205.

Cleveland, O. — Policaj je policaj. Opravlja nevarno delo, ker dela red in mir, pri tem pa nosi s seboj nevarno orožje. Pri delanju miru in reda se večkrat zgodi, da je ubit in ranjen. Ako bi bil član jednote, je v takem slučaju treba odškodnine. Kakor Slovenska narodna podporna jednota, so tudi druge organizacije in zavarovalne družbe, ki ne sprejemajo redarjev, ker nočejo rizike. Ako jih pa kje sprejemajo, je to navadno z višjim asesmentom, kot je veljaven za drugo članstvo.

Javni redarji, javni kostablarji, javni šerifi in deputiji v času stavke delajo red in mir med stavkarji in ščitijo stavkokaze, da lahko stavkokazijo. To je njih dolžnost, če bi bilo prav proti njihovi volji. Ako tega ne storijo, izgubijo službe. Ako ščitijo stavkokaze, bi tisti, ki bi bili člani naše jednote, kršili njena pravila in dolžnost članstva bi bila, da jih postavi pred porotni odbor. Temu sledi kaznovanje in izobčenje. Torej je boljše za takega člana, da je v pasivi.

V Clevelandu je bila stavka v železničarskih delavnicah, mlekarska stavka pri Belle Vernon Co., stavka odvažalcev odpadkov, in povsod so javni redarji pomagali zlomiti stavke. Ko so se pred par meseci pripravljali čestnoželezniški uslužbenci na stavko, se je izrazil 'čif' javnih redarjev, da bodo pripravljeni v vsakem slučaju z bombami za solze, granatami, kolači itd.

Kdor hoče biti policaj ali 'soldat' svobodno mu, saj bodo že drugi skrbeli, da se mu ne bo slabo godilo ih to brez članstva S. N. P. J. Tista inicijativa je po mojem mnenju brezpotrebna radi enega ali par policajev. (Pardon, ko sem bil jaz 'soldat', ni jednota podvzela nikake inicijative.) — **F. Barbič**, član društva št. 53.

Madrid, Iowa. — Društvo "Zveza", št. 328 S. N. P. J., je na redni mesečni seji 17. avgusta 1924 vzelo v pretres inicijativni predlog društva Trdnjava, št. 10 S. N. P. J. v Rock Springsu, Wyo.

Društvo Zveza št. 328 je na seji globoko razmotrivalo inicijativni predlog društva Trdnjava št. 10 ter protestira proti imenovanemu predlogu, ker s tem predlogom bi bila pot odprta vsem članom S. N. P. J., da bi lahko pristopili z oboroženo silo v času stavke, ali kake druge obrambne sile, pod pretvezo za javno varnost in protekcijo ljudstva in ljudskega imetja.

Če pride do stavke v tovarni ali kje drugje, kjer so nastavljene unijske straže, so oborožene sile s pretvezo za varnost ljudstva in ljudskega imeta z namenom, da odženejo unijske straže v zapor in če se kaj protivijo proti temu, niso varne svojih glav pred krepelci "ljudskih" stražnikov, čeprav bi bili člani S. N. P. J.

Naše društvo se nikakor ne strinja s tem inicijativnim predlogom, da se da članom S. N. P. J. prilika, da bi v času stavke lahko udrihali po glavah svojih lastnih bratov. S. N. P. J. je imela že precej sitnosti in stroškov v raznih stavkah s stavkokazi, torej protestiramo, da bi imela še večje sitnosti in stroške, kar bi se zgodilo, če bi bila sprejeta imenovana inicijativa.

Apeliramo na bratska društva S. N. P. J., da ne podpirajo inicijative društva "Trdnjava", št. 10, ker je proti članstvu in interesom jednote. — **Frank Omerzu**, predsednik, **John Skrajnar**, tajnik in blagajnik.

SLIKE IZ NASELBIN.

Joliet, Ill. — Na društvenem polju napredujemo še precej povoljno. Društvo "Jolietska zavednost", št. 115 S. N. P. J. je v zadnjem času pridobilo precejšnje število novih članov v oba oddelka, čeravno je v naši naselbini še mnogim trn v peti, bodisi naše društvo ali Slovenska narodna podporna jednota, ter so nam vedno in povsod na poti. Blatijo nas ob vsaki priliki, njim ni nobena beseda pregrda, samo da bi nam preprečila napredek. Najtežje je bilo za nas, ker nismo mogli dobiti primerne dvorane, kjer bi mogli mirno zborovati. Klatiti smo se morali po raznih dvoranah in plačevati visoko najemnino.

Na seji dne 17. avgusta se je članstvo našega društva izreklo, da prične z delovanjem, da si postavi lastno dvorano, po kateri hrepenimo že mnogo let. V to svrho si je društvo izvolilo šest najbolj delujočih članov našega društva v stavbinski odbor. Sklenjeno je bilo tudi, da društvo priredi svoj poletni izlet v nedeljo dne 31. avgusta v Home Woodu ali takozvanem Gross Woodu na Broadway St. — **Frank Zupančič.**

(Vabilo na izlet je pod naslovom "Igre, koncerti in plesne zabave". — Uredništvo.)

IGRE, KONCERTI IN PLESNE ZABAVE.

Joliet, Ill. — Naznanjam, da bo imelo društvo Jolietska zavednost, št. 115 svoj piknik v Gross in McGowan hosti v nedeljo dne 31. avgusta. Odbor društva se bo potrudil, da bo poskrbel za vse najboljše, kakor za prigrizek in tudi za hladno pijačo. Na programu bo veliko zabave, zatorej vabimo vse člane in članice, da se udeležijo v polnem številu. Vabimo tudi vse rojake, da nas obiščejo v velikem številu. Vzemite Hickory karo do konca, potem se obrnite na levo roko. Tam nas dobite. Na svidenje dne 31. avgusta! — *John Nemanich*, taj.

West Frankfort, Ill. — Vabilo na drugi letni piknik, katerega priredi društvo Brljan št. 313 S. N. P. J. dne 1. septembra na Delavski praznik (Labor Day). Piknik se bo vršil na znanih prostorih g. J. Sharkyja farmi, na južnovzhodni strani mesta. Piknik se prične ob enajstih dopoldne in traja do mraka.

Godba bo izvrstna, na harmoniko bo ubiral rojak muzikant iz Orienta, vsakovrstne polke, mazurke in valčke, da bo plesalo staro in mladO. Pripravljene bo dosti hladne pijače, sladoleda in drugih okrepčil za lačne želodce. Člani in drugi rojaki, pripeljite svoje družine v prosto naravo, kjer bo dosti zabave. Vabim tudi vse rojake iz drugih naselbin, da nas posetite.

Torej vsi na piknik 1. septembra na Labor Day. Vabi odbor. — *Fr. Kalan*, tajnik.

Farrell, Pa. — Naznanjam prijateljem domače zabave, da nas posetite na zabavi, ki se vrši v našem domu dne 30. avgusta in bo prirejena v korist novega doma. Pridite vsi! Ker se je brat A. Valentinčič moral podati v bolnišnico, je prevzel tajniške posle Slovenskega doma brat Frank Hribar kot podtajnik, a to le začasno. Društvene posle pa je prevzel brat Jernej Okorn, kot podtajnik, tudi začasno. Člani društva "Slovenec", št. 262 S. N. P. J., upoštevajte to.

Bratski pozdrav! — *Frank Kramar*, predsednik.

Kenmore, Ohio. — Društvo št. 535 S. N. P. J. je na svoji zadnji seji sklenilo, da priredi dne 31. avgusta vrtno zabavo. Zato je dolžnost vsakega člana, da se omenjene zabave udeleži. Čim večja bo udeležba, toliko lepši bo uspeh. Ravno tako tudi vabimo rojake iz bližnje okolice, da bi nas posetili, kajti veseličnl odbor po poskrbel dovolj vsega. Piknik se bo obdržaval na mestu, kjer je društvo imelo svoj prvi piknik mesec dni nazaj, posebno povoljno bo za fante in dekleta in sploh vsakega, kdor se rad malo zavrti, ker na mestu je sedaj lepo plesišče (dancing floor) in tudi godba prve vrste. Torej na svidenje 31. avgusta! — *J. Tancek.*

Joliet, Ill. — Naše društvo "Jolietska zavednost", št. 115 S. N. P. J. je sklenilo na seji 17. avgusta, da priredimo izlet v Home Wood ali takozvan Gross na Broadway St. Vabljeni ste vsi Slovenci in Hrvatje iz naselbine in okolice, da nas posetite. Na programu izleta je več šaljivih točk, a nekaj najbolj znamenitega bo hrvaški tamburaški zbor, ki bo prvič igral koračnico Slovenske narodne podporne jednote. Torej, prijatelji godbe, ne zamudite prilike slišati dobro skledbo "S. N. P. J." Za vse potrebno, da vam bo na zabavi ugodno, bo poskrbel odbor.

Na svidenje v nedeljo 31. avgusta! — *Frank Zupančič.*

Meadowlands, Pa. — Tukajšnja, podporna društva priredijo skupno veselico z igro "Starinarica" dne 6. septembra. Začetek je ob sedmih zvečer. Po igri se vrši prosta zabava in ples do polnoči. Vabimo vse člane in druge rojake iz naselbine kakor iz bližnje okolice, da nas posetite v obilnem številu. Vse potrebno za lačne in žejne bo preskrbljeno. Vstopnina stane za moške 75 centov, za ženske pa po 25 centov. Na svidenje torej dne 6. septembra v Miners' dvorani. Nauljudneje vabi — *veseličnl odbor.*

Cheat Haven, Pa. — Društvo "Napredni Slovani", št. 494 priredi piknik na 30. avgusta na Nilan pri Point Marionu. Začetek je ob 1. pop. Igrala bo izvrstna godba tamburašev iz Branvilla. Uljudno vabimo rojake iz bližnjih naselbin, da se udeležite te zabave. Vabi — *odbor.*

Chicago, Ill. — Akademija Jugoslovanske sokolske župe se bo obdržavala v nedeljo dne 31. avgusta 1924 v Sokol Havliček-Tyrš dvorani, 2619 So. Lawndale Ave., blizu 26. ceste, Chicago, Ill.

Začetek zabave je ob treh popoldne, spored pa prične točno ob sedmih zvečer. Pozivajo se Hrvati, Srbi in Slovenci, da tega dne posetijo sokolsko akademijo, na katere vsporedu bodo govori, petje, godba, telovadba, deklamacije, živa slika in drugo. Udeležite se v obilnem številu!

Tire Hill, Pa. — Društvo "Zavedni štajerc", št. 289 Slovenske narodne podporne jednote v Tire Hillu je na redni mesečni seji dne 17. avgusta sklenilo prirediti plesno zabavo v prid društveni blagajni. Veselica se vrši 30. avgusta. Pričetek veselice je točno ob sedmi 30 minut. Vstopnina je za moške 25 centov, ženske pa imajo prosto vstopnino. Igralo bo hrvaško tamburaško društvo Zora. Uljudno je vabljeno vse občinstvo iz bližnje okolice, da nas poseti na omenjeni dan. Posebno se pa opominja članstvo tega društva, da se udeleži zabave. Kdor se ne udeleži v bodoče, bo plačal 50c v društveno blagajno. Tako je bilo sklenjeno na redni mesečni seji. Prosim torej da upoštevate te vrste, saj mislim, da dobiva vsak član glasilo, da ne bo potem kakega operekanja, da kdo ni vedel, ali kaj sličnega. Izvzeti so bolniki in pa kdor dela.

Na svidenje 30. avgusta! Za žejne in prazne želodce bo skrbel — *veseličnl odbor.*

Canonsburg, Pa. — Članom in članicam društva "Postojnska jama", št. 138 S. N. P. J., v Canonsburgu, Pa., naznanjam, da je društvo zaključilo na redni seji dne 17. avgusta, da se polnoštevilno udeležimo slavnosti 20-letnice obstanka društva "Bratstvo", št. 6 v Morganu, Pa., na Labor Day, 1. septembra. Zaključek društva je, da vsak član in članica dobi povrnjene vozne stroške iz društvene blagajne, vsoto $1. Iz Canonsburga se odpeljemo z vlakom ob 9. in 10 minut zjutraj. Zbiranje v dvorani ob 8. in 30 minut.

Toliko v pojasnilo tistim, ki se niso seje vdeležili. — *Tajnik.*

SEJE IN SHODI.

Wick Haven, Pa. — Pozivljam člane društva št. 112 S. S. P. Z., da se vsi udeležijo prihodnje mesečne seje, katera se vrši dne 14. septembra ob desetih dopoldne v navadnih prostorih. Kdor se ne udeleži, bo društvo postopalo z njim po sklepu zadnje seje, to je, da bo prispeval po 50 centov v društveno blagajno ali bo suspendiran v času njegove bolezni. Izvzeti so le oni, kateri so pod bolniško nakaznico. To je društvo zaključilo, ker je ta zadnja seja pred konvencijo, da društvo da potrebna navodila delegatu. Naj vsak pove svoje mnenje, kako bi prišli do boljšega napredka in organizacije vsega članstva. Torej vsi na sejo 14. septembra ob desetih dopoldne. — *Frank Kolenc*, tajnik in delegat.

North Bessemer, Pa. — Opozarjam člane društva "Slovenska sloga", št. 401 S. N. P. J., da se bolj pogostoma udeležujejo sej. Kateri člani se ne udeleže najmanj enkrat v treh mesecih seje, bo društvo postopalo z njimi po pravilih. Oproščeni so le bolni in oddaljeni člani. Tako je bilo sklenjeno na redni mesečni seji 10. avgusta. Tudi opominjam člane, da asesment plačajo prej, da ne čakajo do zadnjega dne, s čemur le več dela tajniku povzročijo. — *Nikola Kartalia*, tajnik.

La Salle, Ill. — Ker je blagajna društva št. 98 že skoraj popolnoma izčrpana, je bilo sklenjeno na redni mesečni seji dne 10. avgusta, da vsak član ali članica prispeva 50c v blagajno, in sicer v dveh obrokih, to je v septembru in oktobru. Dalje je bilo sklenjeno, da potom glasila opozorim članstvo našega društva, da se bolj redno udeležujete društvenih sej, ker na dnevnem redu bomo imeli jako važne razprave glede pravil. Dne 15. avgusta se je začela javna razprava o pravilih. — Našim rojakom tudi naznanjam, da lahko dobijo pri meni knjige Književne matice S. N. P. J., ki so na razpolago vsakemu, kdor jih hoče kupiti, tako tudi pri rojaku Jodnu Novaku v Slovenskem narodnem domu in pa pri bratu Franku Špicmilerju.

Z bratskim pozdravom! — *Ignac Volk*, tajnik.

McIntyre, Pa. — Društvo "Solkan", št. 361 S. N. P. J., naznanja vsem članom, da se ne bo mesečna seja vršila na Coal Runu, Pa., v unijski dvorani, kakor je bilo naznanjeno v Prosveti št. 190, iz razloga, ker so spodnji prostori dani v najem neki stranki za nedoločen čas. Zgornji prostori pa so oddani raznim društvom in klubom. Torej se bodo mesečne seje vršile na McIntyre v unijski dvorani kakor prej in ob istem času. Toliko na znanje članstvo, da ne bo kakega nesporazuma. Obenem je vabljeno članstvo našega društva, da se bolj številno udeleži seje kakor po navadi, ker to bo trimesečna seja. — *Anton Modic*, tajnik.

Meteoriti.

Mars je mož.

Mars je prišel in odšel — in nič ni rekel. Kadar potnik naleti v tuji vasi na kopo otrok, ki se valjajo v luži in regljajo ko žabe, tudi nič ne reče. Pogleda jih in gre mimo. To je vse.

• • •

V zadregi.

Slovenski listi, ki se lažejo, da so delavski, pa niso nič, ker še nikdar niso imeli delavskega programa, so letos primorani pod silnim pritiskom javnega delavskega mnenja podpirati — vsaj navidezno, ne iz prepričanja, ker prepričanja pri teh ljudeh ni — La Folletta, kandidata napredne koalicije. Ta korak, ki je zanje nov, jih je spravil v tako rdečico, da zdaj v dolgih člankih pojasnujejo, zakaj so se izrekli za kandidata, katerega je odobrila ogromna večina delavskih in farmarskih organizacij.

Včasi so ti listi z mirno vestjo priporočali nazadnjaške republikanske in demokratske kandidate. Časi se izpreminjajo! Ne oni!

• • •

Dajte mu čašo bolgarskega čaja!

Clevelandska "A. D." se davi in kašlja že teden dni, ko spravlja iz grla grenko priznanje, da je Bob le najboljši kandidat. To je muka!

• • •

Neuradni opazovalci.

Amerika je pridna dežela za opazovanja. Te dni je bila na delu armada opazovalcev. Ali je bila tudi na Marsu mednarodna reparacijska konferenca?

• • •

Slamnato glasovanje.

Prejel sem pismo sledeče vsebine:

"Ker v vsako stvar vtakneš svoj nos, te bo morda zanimalo, kako smo tukaj volili prezidenta. Imeli smo piknik v Devil's Woods in ko je bilo vse zabave konec, smo sklenili pokazati, kako stojimo v politiki. Volili smo javno s sledečim izidom: Kulič 1, Davis 7, Faster 14 in Lafalet 28. — Torej vidiš, da nas je vsake barve. Kulič je volil moj konj Čarli, ki rad vozi in je proti vsaki revoluciji. Davisa je volila Kobaleževa tašča, štiri stare device in dva moža v kiklji, ki nista še nikdar videla hlač od znotraj. Fasterja je volilo 14 mladih fantov, ki so se izrekli za takojšnjo revolucijo na baseball parku in horse shoe grounds. Vsi drugi smo za Lafaleta. Bog ga živi, če je še živ! — Ako daš to v "Prosveto", bom še poročal, kako se imamo v naši vasi. — **L. L. (Leo Luka).**"

• • •

Polet okoli sveta.

Doba cirkusov gre h kraju. Ker je nevarnost, da kralj Matjaž tako zaspi, da ga niti lesen kanon (sod) sv. Štefana ne zdrami, se kutarji sklenili, poslati ga na polet okoli sveta. Če se polet obnese, ga pošljejo še na luno kamor ga spremi urednik našopanega "A. S."

• • •

Bilo je v tistih časih . . .

Brzojavka iz Jeruzalema sporoča, da je majhen ameriški avtomobil prevozil v štirih urah puščavo po kateri je Mojzes blodil 40 dni s svojimi Izraelci.

Vprašanje: Zakaj ni Bog Oča dal Mojzesu avtomobila?

Odgovor: Zato ker takrat še ni bil ustvaril Amerike.

K. T. R.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali odložiti nekaj dopisov za prihodnjo številko.

...ICIJELNA NAZNANILA S. N. P. J.

URADA PREDSEDNIKA ...LAVNEGA POROTNEGA ODSEKA.

...Anton Potisek, član društva ...225, v Edison, Kans., je bil ...od 15. majnika pa do 1. ju... in sicer je bila bolezen po...ica neke operacije, katero je ...vnik nad njim izvršil v svr...da odstrani izrastek iz njego... levega plečeta.

...t od bolnikovega stanovanja ...dravnikovega urada je dol...menda nekako 3 milje, in bol... se je vozil k zdravniku z av...bilom sam. Ker pa pravila ...čajo, da se bolniška podpora ...uje le za take bolezni in v ... slučajih v katerih je bolnik ...ožen opravljati vsako delo, ...je izplačitev bolniške podpore ... slučaju odklonila. Tajnik ... oddelka je namreč sma..., da je vozenje avtomobila ..., kar je tudi v resnici, ker si ...i ljudi z njim služi svoj kruh. ...at Potisek se ni strinjal z ...njem tajnika bolniškega od... ter je vložil priziv. Prva ...anca mu je odobrila bolniško ...poro za tiste tri dni, katere ...l peš k zdravniku, ostala pa ...u je odklonila. Brat s tem ...il zadovoljen ter je vložil pri...na glavni porotni odbor. Pred...l je nam tudi sledeče od nje...ega zdravnika podpisano listi-

5/31/24.

...on Potisek,
...R. 4,
...rd, Kans.

...tem izjavljam, da je zgoraj ...ovani bolnik na potu okre...ja od poslednje operacije, ki je ... nad njim izvršena dne 5/25/ Od dneva operacije naprej ...mu dovolil gibanje na pro... in da lahko vozi njegov av...bil, vsak čas, kadar se mu ...ubi.

Dr. Wm. O. Hutchinson.

...lnik je v svojem zagovoru ...ajal, da bi bilo slabo za njego...sled operacije nastalo rano, ...bi bil hodil v vročini tri milje ...o pot, k zdravniku peš. Na...e, da je moral avtomobil go... sam ker ga izmed družine ...e drugi ne zna voziti, druge...človeka najeti v to svrho, pa ...bilo za njega zvezano s stro... Društvo pa omenja, da zra..., da se je vozil k zdravniku, se ...peljal tudi na neki pogreb. ...lavni porotni odbor je skle... da se brat Anton Potisek v ... slučaju ne more smatrati de...im bolniške podpore, zaradi ...re je vložil priziv. ...lavni razlog za ta sklep je iz... njegovega zdravnika. Če bi ...ta glasila drugače, bi mogoče ...tudi naš sklep drugačen. Če ...il na primer zdravnik zapisal, ...mu je on svetoval in dovolil ...se pripelje k njemu sam z av...obilom, bi to bilo čisto nekaj ...ega kot pa ker piše, da mu ...ovolil od dneva operacije na... gibanje na prostem in da se ...ubno vozi z njegovim avto...ilom. S tem, da ga je pri... zmožnim opravljati delo, je ...ročil da se mu v smislu pra... bolniška podpora ne more iz...ati. Mogoče je zdravnik mi... drugače, vendar mi smo se ...ali ravnati po tem, kar je za-...

•

...r. Joseph Janežič, član dru... štev. 129, v Cleveland, Ohio, ...kot bivši blagajnik tega dru... poneveril gotovo svoto, dru...nega in jednotinega denarja. ...je zaradi tega od strani dru... izključen. ...red izključitvijo pa se mu ...nujala ugodnost, poravnati ...rokih svoto, za katero je o...eval članstvo. Šele, ker je ... takega odločno odklanjal, ga ...rva instanca izključila. ...žil je priziv na glavni po...i odbor. Njegov priziv se ... kot sledi; (priloga štev. 1.)

Cleveland, Ohio, August 12, 1924.

...venska Narodna Podporna ...ednota, Porotni Odsek, Mr. John Underwood, Predsednik. Springfield, Ill.

...jeni:

Podpisani Joseph Janežič, član ...štva Lipa, štev. 129 v Cleve...du Ohio nisem zadovoljen z ...odbo našega društva, ki je bi...rečena proti meni dne 13. ju... 1924. V sled tega vas prosim, ...predložite mojo zadevo druge... razsodišču v razsodbo. V pri... pošiljam prepis obtožnice in ...nika porotne razprave in zraven navajam še sledeča fakta v svojo obrambo, ki niso v zapisniku.

Da jaz nisem zadovoljen s tem razsodiščem, je to vzrok, ker se čutim, da ni moja krivda. Bilo je takole: Jaz sem se ob tistem času, ko se mi je to prigodilo, bilo je to nekako v mesecu decembru na priliko en teden kasneje po društveni seji. V letu 1921 sem šel jaz po St. Clair ulici proti domu, kjer sem stanoval. Šel seb okoli tovaren si iskat dela ali ta dan ga tudi še nisem dobil. In ko sem se proti domu vračal, me je kar naenkrat ustavilo en par meni nepoznanih nepridiprav ljudi, takih, ki samo lovijo ljudi po ulicah z namenom, da jih oškodujejo na eden ali drugi način. Tudi iz menoj so ravno tako napravili. Najprvo so me nagovorili in me vprašali, ako je meni znano, kje da se nahaja nekakšni kontraktor, gotovo meni nepoznan. Potem je še tretji malopridnež pristopil in je rekel, da on ve, kje se nahaja ta oseba, ki sta ta prva dva za njega vprašala in potem so tudi mene pozvali seboj. Eden iz med njih je rekel: "Le pojdimo vsi skupej tja, in jaz dam vsakemu 5 dolarjev za to pot. Ker sem jaz tem veroval in ker sem imel dosti časa, ker sem bil brez dela, torej sem šel z njimi in po potu so mi pa dali cigareto kaditi in s tem so me popolnoma omamili, da sem jim vse tako napravil, kakor so od mene zahtevali. Rekli so mi, ako tudi ti nam pokažeš nekoliko denarja, potem bodemo mi tebi dali spraviti ves naš denar, katerega imamo 8 tisoč dolarjev. V tej omotici sem se jaz podal v moje stanovanje, kjer sem imel društveni denar in sem ga nesel tem malopridnežem na ulico, kjer so me čakali in meni so to svoto tako zamenjali, da so mi v eno rutico zavezali izrezane komade časopisov. Upam da bodo ti podatki vam zadostovali v razsodbo.

Z bratskim pozdravom vam udani

Joseph Janežič, 1153 East 60th St. N. E. Cleveland, O.

Do gotove meje se nam zdi brat Janežič vreden pomilovanja. Lahkoverno se je pač dal speljati na led. Vendar, če bi bil on drugače značajen, bi mu moral biti in ostati denar društva svet in nedotakljiv v vseh okolščinah. Ker je to pozabil, je zaslužil, kar ga je doletelo, ter se njegova izključitev, tem potom, tudi od naše strani potrjuje.

•

Društvo štev. 91 v Johnston City, Ill., je svoječasno imenovalo bolniškega nadzornika, katerega naloga je bila nadzirati bolnike ter obveščati bolniške obiskovalce: koga in kdaj imajo za obiskovati. Za to delo je bilo določeno dva dolarja mesečne plače.

Takratni bolniški nadzornik brat Speiser je odpovedal to službo dne 13. marca, ker je odpotoval v Detroit, Mich. Vršil pa je njegove delo naprej do prvega aprila tajnik društva brat Martinjak. Vzel pa si je seveda tudi en dolar kot polmesečno plačo za to delo.

Okoli prvega aprila je brat Martinjak odpotoval iz Johnston Cityja. Društvena seja dne 8. aprila pa je sklenila, da se bolniški nadzornik odpravi ter da to delo od tedaj naprej opravlja tajnik društva. Sklenjeno je nadalje bilo, da se dolar, katerega si je računil brat Martinjak za to delo, zahteva od njega v povrnitev. Društvo je namreč smatralo, da se je brat Martinjak sam postavil na to mesto in iz tega razloga ne more zahtevati plače.

Brat Martinjak pa trdi, da če so drugi, ki so to delo vršili, vzeli in prejeli plačo, je iste deležen tudi on. Delo, da je dobro izvrševal in potrebno je bilo, da ga nekdo vrši, ker drugače bi bilo lahko prišlo do konfuziji, trpeli bi bili bolniki in krivda bi se končno navalila vse eno na njega kot tajnika društva.

O vsem tem se je izmenjalo precej korespondence, brat Martinjak je skušal dokazati, da je on bil v pravem, ter da se društvo ne gre za dolar temveč, da jih vodijo v zahtevi za povrnitev te svote drugi motivi. Društvo pa je to skušalo ovreči. Prišlo je tako daleč da bi se bila skoraj izgubila izpred oči sporna točka, za katero se je pravzaprav šlo, in ki je obstajala v vprašanju ali je bil brat Martinjak opravičen vzeti dolar za delo, katerega si je sam naložil ali ne. Društvo štev. 337, v La Salle, Ill., pri katerem se je vršila dr. porotna obravnava, je pronašlo brata Martinjaka deležnim dotične plače. S tem odlokom pa ni bilo zadovoljno društvo štev. 91 in je vložilo priziv na glavni porotni odbor.

Po vpogledu v vse listine tikajočih se te zadeve je bil od večine odbora sprejet sledeči sklep.

Da brat Martinjak povrne društvu svoto 50 centov. Svoto 50 centov pa trpi društvo.

Razlogi za ta sklep so sledeči; brat Martinjak ni bil od strani društva izbran, voljen ali pooblaščen vršiti delo bolniškega nadzornika. Vendar s tem, ker ga je vršil, ni napravil nobenega zla in mogoče je društvo in dotičnim bratom, ki so bili javljeni bolnim v resnici prihranil sitnosti. To bi naj bilo nekaj vredno za društvo, vredno bi naj bilo vsaj svoto, katero smo mu prisodili, da je deležen do nje.

V takih sporih je pač težko soditi. Ne gre se tukaj toliko za dotični dolar, temveč gre več za princip, kdo bi imel končno prav. Brat Martinjak je ravnal z dobrim namenom, društvo pa se tudi ne more zameriti, če so tirjali povrnitev svote. Vsak ima nekaj prav, zaradi tega pa naj trpi vsaka stranka polovico dotičnega dolarja, zaradi katerega je nastal ves ta nemir.

Brat Paul Cempre, član društva 91, v Johnston City, Ill. je obtožil brata Martinjaka, da mu kot takratni tajnik društva ni izročil svoto enega dolarja, katerega je dobil iz glavnega urada povrnjenega kot za pokritje zdravniških stroškov njegove hčere ob njenem vstopu v jednoto. To svojo obtožitev je podprl s tozadevno pred notarjem zapriseženo izjavo.

Brat Martinjak trdi, da mu je dotični dolar izročil, ga vknjižil v društveno knjigo, in slika okolščine, pod katerimi mu ga je izročil. Navaja, da je bil še skoraj tri mesece potem v naselbini, da ga br. Cempre nikdar ni vprašal za dotični dolar, kar bi bil gotovo storil, če bi ga v resnici ne bil prejel. Nadalje, da se je šel tik pred odhodom poslovit od br. Cempreta in da on tudi pri tej priložnosti ni nič omenil, da bi mu brat Martinjak kaj dolgoval, kar da bi bil po mnenju br. Martinjaka lahko napravil, če bi bili njegovi nameni pošteni. Trdi nadalje, da je trditev, da mu ni izročil dotičnega dolarja, izvirajoča iz maščevanja, ker je brat Cempre imel težkoče pri izplačitvi bolniške podpore, in ker dolži njega, da je bil on temu kriv.

S to zadevo smo si belili glave, vendar pa nismo mogli priti do zaključka. Sicer je brat Cempre v dokaz, da je njegova trditev resnična, predložil zapriseženo izjavo. Prepričan pa sem, da bi enako izjavo bil pri volji predložiti tudi brat Martinjak. Prič, ki bi potrdile resničnost ene ali druge trditve, ni. Stoji pač izjava proti izjavi. V srce videti ne moremo. Kako naj potem oddamo pravičen sklep.

Sploh pa so se naša mnenja v toliko križale, da se nismo mogli zediniti. Iz tega razloga bodem predložil to zadevo v smislu pravil bodoči seji glavnega odbora.

John Underwood,
Martin Železnikar,
Fred A. Vider,
John Terčelj,
John Goršek.

Ob slovesu.

Pred štiri in dvajset leti sem se izselil iz avstro-ogrske monarhije v New York. Žalostne gospodarske razmere, starokopitne tradicije in staromodni običaji so me pognali po svetu in v Ameriko kot tisoče drugih rojakov. Takrat so rojaki večinoma odhajali v rudniške kraje in jeklarske tovarne, kjer jih je čakalo težko in naporno delo. Jaz sem ostal v New Yorku in delo sem dobil v kolarski delavnici. Takrat so bila tukaj prva znamenja, da avtomobil postane nekega dne zelo važno prometno sredstvo. Pričel sem delati v tej industriji in lahko rečem, da sem bil pijonir v nji. Razvijal sem se z industrijo. Prišel sem v inženirski oddelek in delal osemnajst let v tej industriji, tako da sem se seznanil popolnoma z njo in poznam izdelovanje avtomobilov raznih sistemov. Povedati moram odprto, da sem si svoje znanje razširil v Ameriki. Nekaj s teoretičnim podukom, drugo je pa spopolnila praksa.

Stara habsburška Avstrija je padla. Za njen razpad so delali vsi revolucijonarni elementi med Jugoslovani tudi v Ameriki. Iz kosov stare trohnele avstro-ogrske monarhije, Črnegore in Srbije se je osnovala nova država — Jugoslavija, cilj revolucijonarnih elementov med nekdanjimi podaniki habsburške domene. In sicer se je rodila nova država, bogata na naravnih bogastvih, v kateri živi pridno, razumno in talentirano ljudstvo, ki ima vse pogoje za velik gospodarski razvoj. Jugoslavija lahko postane to v manjšem obsegu, kar je danes Amerika v večjem obsegu, ko se razvijejo njene gospodarske sile.

Razvoj gospodarskih sil se seveda lahko pospeši v Jugoslaviji, ako bodo v Jugoslaviji razumeli, da se morajo vrniti nazaj tisti elementi, ki so pred deset, dvajset in več leti zapustili staro in ozkosrčno Avstrijo s predpotopnimi običaji in navadami, da dajo mladi industriji svoje znanje in izkušnje, ki so si jih pridobili v tujini, posebno pa v Ameriki. To velja tudi za poljedelstvo. Ako bodo v Jugoslaviji merodajni organi in ljudstvo tem jugoslovanskim izseljenikom dali priliko, ki so se izselili iz avstroogrske monarhije, ker so bile takrat razmere pretesne zanje na domačih tleh, in če jim pojdejo na roke, da razvijejo svoje znanje in izkušnje v korist jugoslovanskega ljudstva, tedaj ne bo treba v Jugoslaviji iskati inženirjev, zvedencev, strokovnjakov, dobrih delavcev in poljedelcev v Nemčiji, Italiji ali Čehoslovakiji, ampak Jugoslovani se bodo iz tujine pričeli vračati domov in razvijati gospodarstvo. Okrog pol miljona Jugoslovanov je samo v Združenih državah. To govori dosti jasno, kakšen razvoj v gospodarstvu lahko pričakuje Jugoslavija, ako se ti njeni sinovi in hčere vrnejo domov.

V času mojega bivanja sem se seznanil z velikim številom mojih rojakov v Ameriki. Reči moram, da je večina napredna in da je hitro širila svoje znanje in pridno zbirala izkušnje v industriji in poljedelstvu.

Nemogoče mi je se osebno posloviti od vseh mojih prijateljev in zato kličem vsem ob svojem odhodu v Jugoslavijo: Srečno!

Jože Mentoni,
avtomobilski inženir.

"Prosveta" prinaša zanimive vesti vsak dan. Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveta"?

OPOMIN!

Prosim moje nekdanje prijatelje, naj mi poravnajo dolg, ki mi dolgujejo že dolgo časa. Ako se ne oglasijo do 15 sept. t. l. jih bom obelodanil z imeni v listih. Posebno pa opozarjam Antona Vučiča, s katerim sva bila skupaj v Ohio in je bilo takrat njegovo ime v časopisu zaradi neke poneverbe pri neki družbi itd. Pred par meseci je pa bil tukaj v Chicagu in je meni odnesel denar in pozabil plačati hrano in stanovanje, ter odšel neznano kam. On je v Ameriki približno tri leta, pa se zna prav fletno živeti brez trdega dela, rojaki naj se varujejo pred njim. Frank Hladin, 2002 So. Troop St. Chicago, Ill. (Adv.)

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjam sorodnikom znancem in prijateljem žalostno vest, da je zavedno zaspala moja ljubljena soproga

ANTONIJA ZAVAŠNIK.

Rojena dne 17. januarja, leta 1877, v Boštajnu, na Kranjskem. Umrla je dne 12. avgusta, 1924, po štiri dnevni mučni bolezni. Pogreb se je vršil dne 15. avgusta t. l. po katoliškem obredu, na katoliško pokopališče, na Unity, Pa. Prav lepa hvala njenim sestram Mariji Bedek in Karolini Rozman, ki sta ji pomagali in jo za časa bolezni tolažili, enako lepa hvala tudi obema soprogoma njenih sester. Pokojnica je bila članica društva št. 155, S. S. P. Z. v Renton, Pa., katerega članstvu se prav lepo zahvalim za dano pomoč, obiskovanje ob času njene bolezni in za čutje ob njenem mrtvaškem odru, kakor tudi za darovani krasni venec in za obilno vdeležbo pri pogrebu. Enako lepa hvala tudi članstvu društva št. 400 S. N. P. J. za mnogobrojno vdeležbo z društveno zastavo naželu pri pogrebu, moje pokojne soproge. Posebno hvala družinam Tušar in Jerički, ki so neumorno sodelovali ob času njene bolezni in smrti. Počivaj umirn draga soproga in lahka bodi tebi ameriška „gruda. Žalujoči ostali: Mihael Zavašnik, soprog. Mary, omožena Bedek, sestra in Karolina Rozman, omožena sestra, ter Neža, omožena Meglich, sestra v starem kraju. Renton, Pa.

Vabilo na veselico

katero priredi

DR. "DELAVEC" ŠT. 257, S. N. P. J.,

v proslavo dvajsetletnice S. N. P. J.

dne 31. augusta, 1924, v Jug. Del. Nar. Domu na West Park, Ohio.

Pričetek veselice točno ob 3. uri popoldne.

VSPORED:

1. Pozdravni govor br. preds. dr. št. 257 S. N. P. J.
2. Govor br. Jože Janežič za dr. "Delavec št. 257.
3. Ob dvajsetletnici S. N. P. J. govori br. Vincenc Cainkar gl. predsednik S. N. P. J. iz Chicaga, Ill.
4. Ob dvajsetletnici, deklamira Jennie Križmančič, čl. Mlad. oddelka, dr. "Delavec" št. 257, S. N. P. J.
5. Nastop "Mladeniške godbe" iz West Parka.
6. Ples za prvenstvo in krasno nagrado.
7. Odajanje krasne stenske ure in drugih vrednostnih predmetov.
8. Prosta zabava in ples do 11:30 minut zvečer.

Igral bode Jos. Ivanušev orkester godba iz Clevelanda, O. Za vsestransko izvrstno in dobro postrežbo bo skrbel veselični odbor.

Najuljudnejše vabimo domača društva, ter društva S. N. P. J. iz Clevelanda in okolice, ter drugo občinstvo, da se te naše slavnosti vdeležite v polnem številu, za kar smo vam že v naprej hvaležni.

Torej, bratje in sestre, rojaki in rojakinje vsi v West Park, v ned. dne 31. avg. t. l., da častno proslavimo dvajsetletnico S. N. P. J.

Vabi odbor dr. Delavec št. 257, S. N. P. J.

VABILO NA VELIKO SLAVNOST

20 LETNICE DRUŠ. "EDINOST" ŠT. 13, S.N.P.J.,

V WHEELING CREEK, OHIO,

katera se bode vršila

dne 1. septembra 1924 na delavski praznik "Labor Day" v društveni dvorani v Boydsville, Ohio.

Začetek točno ob 2 uri popoldne.

Na programu imamo več zanimivih točk, med kateri je glavni govornik sobrat Jože Zavertnik, glavni urednik lista Prosveta iz Chicage. Ill.

Uljudno vabimo vsa društva v okolici, kakor tudi rojake in rojakinje domače in iz vse okolice, da nas posetijo v obilnem številu na omenjeni dan. Po končani slavnosti bo ples in prosta zabava. Igrala bo izvrstna godba na pihala, ter za žejne in lačne bo vsestransko dobro poskrbljeno.

Torej pridite vsi na 1. sept. t. l. k naši veselici, vabi ODBOR!

SLOVENSKO PEVSKO IN IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO "BLED" V CONEMAUGH, PA.

Vabi cenjena bratska podporna in godbena društva in posameznike iz greater Johnstowna in iz okoliških naselbin, na

VELIKI IZLET ali PIKNIK

(ki bode ob enem proslava 19 letnega obstanka društva) in ki se bode vršil dne 31. Augusta t. l. na prostoru in v dvorani društva Sv. Cirila in Metoda štev. 16 JSKJ., v Morrellvillu ob takozvanem Black Road-u.

Pričetek zabave se počne že ob 10 uri zjutraj, pevske točke pevskih in godbenih društev se bodejo vršile na prostem, a ples za plesalce pa v dvorani.

Leta 1905 torej pred 19 leti je "Bled" prvič nastopil svoje delo za probujo naroda med nami, v tej dobi je mnogokrat seznanil drugorodce o milini slovenske pesmi in stem dokazal svetu da ima tudi naš mali narod vse vrline za napredek kakor drugi svetovni narodi, vedno je društvo Bled rado sodelovalo pri raznih prireditvah ostalih društev brezplačno in tako pripomoglo do boljših moralnih in gmotnih uspehov, in iz tega razloga pričakuje "Bled" na mnogoštevilni obisk našega življa iz Johnstowna in okolice.

Vstopnice za moške so po 50 centov, ženstvo in mladina so vstopa prosti, za plesalce in plesalke še 25 centov posebej. Vstopnice se dobijo pri uhodu na prostor.

Začetek točno ob 10 uri zjutraj ter traja do noči.
Za postrežbo gostom obilno preskrbljeno.
Bratje in sestre!
DNE 31. AUGUSTA VSI NA TO RODOLJUBNO ZABAVO!
PRIPRAVLJALNI ODBOR.

VABILO NA VESELICO

katero priredi

društ. "Premogar" št. 16, S. S. P. Z.

v Clinton, Ind., dne 1. septembra 1924 na Labor Day pri rojaku Andrej Krapuš.

Začetek veselice točno ob 1 uri popoldan.

Uljudno vabimo cenjena društva, rojake in rojakinje domače in iz bližnje okolice, da se vdeleže te veselice. Za dobro in točno postrežbo kakor tudi za dovolj zabave vsem bode skrbel zato izvoljeni odbor.

Torej na svidenje pri veselici dne 1. sept. Vabi ODBOR.
ANDREJ CIZEJ, tajnik.

Važna iznajdba

ravnokar patentirana "Photo Camera" foto kamera. Vzame in skonča sliko v eni minuti.

Vi imate lahko veliko zabave in veselja s to kamero doma, zunaj, v sili in poletu na piknikih, v kopališču, itd. Lahko vzamete sliko vseh prijateljev v eni minuti časa, vabega prijatelja in drugih. 53 tedensko jaz zaslužim ob prostem času s vašo kamero, nam je pisal naš odjemalec. Nobene skušnje ni treba, kamera sama stori vse potrebno, vsak otrok lahko jemlje slike z njo. Z kamero damo tudi navodila.

Da se ljudje seznanijo s to važno iznajdbo, jih bomo prodali prvi tisoč po nizki ceni za samo $3.95 komad. Mi ne zahtevamo denarja v naprej, samo nam pošljite 55 centov za poštnino in za kamero boste plačali potem, ko vam isto prinese na vaš dom. ZAPOMNITE si, to je nekaj novega, in hvala iznajditelju, vsakdo lahko jemlje slike brez skušnje. Ne odlašajte temveč pišite takoj, predno gre cena gor.

WALTER SPECIALTY CO.,
1217 N. Paulina St., Dept 55, Chicago, Ill.

ZAPISNIK

zborovanja glavnega izvrševalnega in nadzornega odbora, ki se je vršilo dne 30. in 31. julija 1924.

Brat predsednik otvori sejo ob 9. uri zjutraj.

Navzoči so sledeči glavni odborniki: Vincenc Cainkar, Andrew Vidrich, Matt J. Turk, Blas Novak, John Vogrich, Philip Godina, Jožef Zavertnik, John Underwood, Frank Zaitz, Frank Somrak in William Sitter.

Poročilo gl. predsednika:

Običaj je, da vsakega polleta zaključimo naše račune in damo poročila, iz katerih je razvidno stanje naše organizacije in uspeh našega poslovanja. Ker bodo pa drugi odborniki posamezno poročali o oddelkih, kateri so v njih neposrednem področju, zato se mi zdi nepotrebno, da poročam še jaz v podrobnosti ali obširno. Moje poročilo se nanaša na organizacijske afere v splošnem.

Kar se tiče stanja organizacije, je v splošnem zadovoljivo. Novih članov sicer nismo pridobili toliko kot prejšnih šest mesecev, ker v tem času nismo imeli posebne kampanje, pa tudi slabe industrijalne razmere so veliko učinkovale nam v škodo, vendar pa lahko rečemo, da smo prilično napredovali. Narastli smo na društvih in na članstvu, pa tudi premoženje smo primerno pomnožili. Vse podrobnosti o tem bodo izkazovali računi tajništva jednote in upravništva Prosvete.

Tudi glede poslovanja se moram izreči le zadovoljivo. Pritožb od strani društev ali posameznih članov ni. Tuintam se kdo oglasi s kako zadevo, toda to so stvari povečini manjše važnosti ali take, ki se lahko brez težav in povoljno izravnajo. Splošno se pa lahko reče, da je takih zadev v primeri z velikostjo našega poslovanja jako malo. To velja za list Prosveta in jednoto. Tudi med glavnimi odborniki, kakor tudi med odborniki in vslužbenci je dovolj sodelovanja in harmonije.

Precej nezadovoljstva med članstvom je pa povzročila izredna naklada za člane, ki so zavarovani za $4 in $5 dnevne bolniške podpore. To nezadovoljstvo je do gotove meje opravičeno, kajti ti člani so bili naenkrat prehudo prizadeti. Nismo pa tega krivi v glavnem uradu, kakor se nas je po nekod dolžilo, temveč članstvo samo, ki je sprejelo tako drastično iniciativo. Tudi mi nismo mogli pri naši najboljši volji nič pomagati v tem oziru, kajti inicijativa nam nalaga, da moramo razpisati izredni asesment takoj ko se pojavi nevarnost, da nastane primankljaj, v kateremkoli razredu bolniškega oddelka. Ta nevarnost se je v višjih razredih pač prehitro pojavila. Sistem, ki smo ga vpeljali s to inicijativo, ne kaže nič povoljnega rezultata, pač pa preti biti organizaciji v škodo in bo treba torej poskrbeti, da se, če že ne vrnemo nazaj v stari sistem, naredi v tem sistemu dobre reforme.

Poročati moram tudi, da z gradnjo tiskarne in povečanjem jednotinih uradov še nismo pričeli. Zadnja seja glavnega odbora nam je sicer dala nalog, da počnemo takoj z delom, toda to se ni moglo zgoditi radi potezkoč s podjetniki. Ti so namreč zahtevali veliko večjo svoto za to delo, kakor smo jo imeli mi v proračunu, katerega nam je izdelal arhitekt na podlagi vladajočih cen v stavbenem materijalu in delavnih močeh. Iz tega razloga smo torej odklonili vse dosedanje ponudbe in razpisali smo delo ponovno, pričakujoč, da bomo s poskusi pri večih strankah dobili kogar, ki bo stavil ponudbo, ki bo približna našemu proračunu. Računali smo tudi, da bomo s preložitvijo dela na kasnejšo letno dobo lahko dobili boljše pogoje, ker logično je, da se v času, ko je manjša zahteva po stavbenem materijalu in ko je dovolj stavbenih delavcev, cene bolj ugodne. Vse ponudbe od prej in po ponovnem razpisu bodo predložene tej seji in bomo lahko skupno odločili, katera naj se sprejme, če se bo počelo z delom še to leto.

Nadalje želim poročati, da je brat Peter Bernik resigniral kot tajnik Književne matice, in ker je potrebno, da je tajništvo v jednotinih prostorih ali pa vsaj v tesnem stiku z jednotinem uradom, in ker ni bilo nobene priporočljive osebe na razpolago, sem vodil te posle začasno jaz sam. Prejšnji tajnik je bil izvoljen na združitvini konvenciji, pravila Književne matice pa določajo, da v slučaju odstopa, odstavitve ali smrti izvoli tajnika K. M. gl. odbor. Priporočam torej, da ta seja nadopolni izpraznjeno mesto, ker jaz sem že itak preobložen z drugim delom.

Poročilo se vzame na znanje.

Brat Vidrich nima posebnosti poročati kot gl. podpredsednik, omenja le, da ima nekaj zadev doprinesti kadar pridejo na dnevni red. Se vzame na znanje.

Brat glavni tajnik nima posebnosti dodati finančnim poročilom, ki bodo priobčena v glasilu, o čemur pa bo tudi brat gl. blagajnik poročal v kolikor se tiče splošnega finančnega prometa. Naznanja, da je sprejel pismo od društva štev. 138 v Canonsburgu, v katerem se zahvaljuje za nastop bratov Godina in Vidricha ob priliki obhajanja dvajsetletnice obstanka jednote. Priloženo je društvo poslalo $25 v delno pokritje tozadevnih stroškov.

Poročilo se vzame na znanje.

Poročilo o stanju bolniškega sklada za dobo od 1. januarja do 30. junija 1924.

Ker mi ni bilo mogoče podati popolnega poročila o stanju bolniškega sklada za prve tri mesece tekočega leta, poročam današnji seji za celo preteklo polleto.

Dohodki razdeljeno po razredih so bili sledeči:

Raz.	$1 dnevno	$2 dnevno	$3 dnevno	$4 dnevno	$5 dnevno	$6 dnevno	Skupaj
Jan.	$14,752.50	$ 24,367.25	$19,244.25	$ 2,344.30	$1,500.00	$ 4.95	$ 62,203.25
Feb.	9,835.00	16,875.10	13,677.75	1,788.70	1,116.00	4.95	43,297.50
Marc	10,348.80	17,792.95	14,224.50	1,925.10	1,092.00	4.95	45,888.30
Apr.	10,105.20	17,581.25	14,280.75	2,042.90	1,100.00	4.95	45,115.05
Maj	10,080.70	17,530.50	14,339.25	2,064.60	1,080.00	4.95	45,100.00
Jun.	4,454.80	7,363.10	5,955.75	982.70	368.00	....	19,124.00
Naklada	....	....	....	....	368.00	....	273.00
Vrnjeno	22.00	24.00	8.00	18.00	110.00	....	182.00
	$59,599.00	$101,534.15	$81,730.25	$11,156.30	$6,639.00	$24.75	$260,683.45

Izdatki: (izplačana bolniška podpora)

	$1 dnevno	$2 dnevno	$3 dnevno	$4 dnevno	$5 dnevno	$6 dnevno	Skupaj
Jan.	$ 9,722.00	$ 16,813.00	$15,361.50	$ 2,134.00	$ 1,860.00	....	$ 45,890.50
Feb.	9,294.00	18,763.00	16,139.50	2,784.00	2,171.00	....	49,151.50
Marc	9,585.00	16,138.00	16,475.50	2,218.00	1,952.50	....	46,369.00
Apr.	9,120.00	16,632.00	15,470.00	3,045.00	2,715.00	....	46,982.00
Maj	9,921.00	18,226.00	16,688.50	2,246.00	2,262.50	....	49,344.00
Jun.	9,207.00	17,183.00	17,917.50	1,902.00	1,597.50	....	47,807.00
	$56,849.00	$103,755.00	$98,032.50	$14,329.00	$12,558.50	....	$285,544.00

A. Šestmesečni pribitek; B. Izdatki presegajo dohodke; C. Bilanca 1. januarja; D. Ostanek in E. primanjkljaj.

	$1 dnevno	$2 dnevno	$3 dnevno	$4 dnevno	$5 dnevno	$6 dnevno	Skupaj
A	$ 2,750.00	....	....	....	....	$ 24.75	$ 2,774.75
B		$ 2,220.85	$16,322.25	$3,172.70	$5,919.50	......	27,635.30
C	22,705.35	37,492.98	30,233.95	3,857.92	2,561.65	249.10	97,100.95
D	$25,455.35	$35,272.13	$13,911.70	$ 685.22	....	$273.85	$72,240.40
E	....	....	....	....	$3,357.85	......	....

OPOMBA: Kot razvidno iz dohodkov meseca junija, je v tem mesecu izredno veliko društev vposlalo asesment (oziroma je bilo v gl. uradu prejeto) po zaključku polletnih računov, kar povzroča, da je glasom gornih računov prikazano finančno stanje slabše kot pa posamezni skladi obstoje v tem času, ker je prejeta ostala mesečnina, kar pa pride seveda v račun za tekoče polletje. V naslednjem hočem podati sliko povprečnega stanja posameznih razredov, pri čemer sem vzel v obzir v januarju prejeto mesečnino za december in obratno v juliju prejeto za mesec junij.

Povprečni mesečni prispevki za bolniški sklad in povprečno mesečno nakazilo bolniške podpore za preteklo polletno dobo, ter povprečno število članov in bolnikov.

Razred	Prispevki	Izdatki	Število članov	Število bolnih čl.	% bol. članov
$1 dnevne podp.	$11,933.16	$ 9,473.00	14661	478	3.26
$2 dnevne podp.	17,305.69	17,292.00	12270	458	3.73
$3 dnevne podp.	14,121.61	16,342.00	6161	289	4.68
$4 dnevne podp.	2,026.05	2,390.00	548	34	6.20
$5 dnevne podp.	1,189.85	2,093.00	272	19	6.98
$6 dnevne podp.	4.95	....	....	....	..
Skupaj	$46,781.31	$47,592.00	33912	1278	3.77

Iz gornje tabele je razvidno, da se en in dva dolarska razreda dobro vzdržujeta z rednimi mesečnimi prispevki, pri tem ko se je v preteklem polletu iz tridolarskega razreda povprečno več izplačevalo kot pa znašajo povprečni redni prispevki, kar pa se zamore samo naravnati v tekočem polletu in je upati, da se bode tudi ta razred vzdrževal v potrebni rezervi z določenimi rednimi prispevki. Drugače pa je s štiri in pet dolarskim razredom iz katerih se znatno več izplačuje bolniške podpore, kot pa znašajo redni prispevki. Dokler so sedanja pravila v veljavi, ni drugega izhoda, kot, da se bo od časa do časa razpisalo izredno naklado za ta dva razreda, v svrho vzdrževanja v po pravilih določeni rezervi. Dalje je razvidno, da ima najnižji razred najnižji odstotek za bolniški listi, najvišji razred pa procentuelno največ. O raznih vzrokih, ki povzročajo to razliko ne bom na tem mestu podrobneje razpravljal, ker teh je mnogo. En vzrok je gotovo tudi dejstvo, da čim več je članov zavarovanih tem ložje vzdržujejo obveznost in čim višja je zavarovalnina tem večja je rizika, vsled česar bi mogla biti določena sorazmerno višja mesečnina za višje razrede kot za nižje. Značilno je tudi, da so med bolnimi člani višjih razredov največ člani, ki so pristopili v jednoto v zadnjih dveh letih in pol, zakar bi priporočal društvom več pozornosti pri sprejemanju novih članov (posebno pri kandidatih, ki se hočejo visoko zavarovati), kajti imeli smo že slučaje o katerih se je potom posebnih preiskav po sprejemu doganalo, da so bili vsled notrdega zdravja ali celo bolezni pred vstopom, nesposobni prosilci sprejeti v jednoto, kar se je zgodilo vsled površnosti društva v tem oziru in pa društvenih zdravnikov.

Omenim naj še, da smatram za potrebno vodstvo bolniških knjig po razredih, čeprav bi ne bilo določbe, da se morejo posamezni razredi vsak zase vzdrževati, kajti potrebno je, da imamo pregled stanja posameznih razredov, kar zamore služiti v pomoč odboru za pravila v svrho izboljšanja tozadevnih določb za bodoče.

BLAS NOVAK, bol. tajnik.

Poročilo se vzame na znanje.

POROČILO GLAVNEGA BLAGAJNIKA
za dobo od 1. januarja do 30. junija 1924.

Preostanek čekovnega računa dne 1. januarja	$ 32,156.22	
Šestmesečni dohodki	750,054.01	$ 782,210.23
Izdatki		728,584.53
Čisti preostanek na čekovnem računu		$ 53,625.70
Nevrnjeni čeki		35,872.72
Skupaj na čekovnem računu dne 30. junija		$ 89,498.42
Premoženje v gotovini:		
Čekovni račun — Kasper State Bank	$ 53,625.70	
Hranilna vloga—International Bldg. & Loan Ass'n, Cleveland	8,255.87	
Prva vknjižba (Mortgage)	15,000.00	
Zadolžnice (Municipal bonds)	1,643,601.15	$1,720,482.72
Gotovina dne 1. januarja 1924		$1,561,637.00
Premoženje v gotovini je v preteklih šestih mesecih naraslo za		$ 158,845.72
Mladinski oddelek:		
Preostanek čekovnega računa dne 1. januarja	$ 5,166.24	
Šestmesečni dohodki	23,185.55	$ 28,351.79
Izdatki		23,582.75
Čisti preostanek čekovnega računa		$ 4,769.04
Nevrnjeni čeki		358.00
Skupaj na čekovnem računu dne 30. junija 1924		$ 5,127.04
Premoženje v gotovini:		
Čekovni račun—Kasper State Bank	$ 4,769.04	
Zadolžnice (Municipal bonds)	120,972.14	$ 125,741.18
Gotovina dne 1. januarja 1924		110,007.98
Premoženje v gotovini je v preteklih šestih mesecih naraslo za		$ 15,733.20
Gotovina članskega oddelka dne 30. junija 1924	$1,720,482.72	
Gotovina mladinskega oddelka	125,741.18	$1,846,223.90
Gotovina obeh oddelkov dne 1. januarja 1924		1,671,644.98
Premoženje obeh oddelkov je v preteklih šestih mesecih naraslo za		$ 174,578.92

JOHN VOGRICH, gl. blagajnik.

Poročilo se vzame na znanje.

Upravitelj Prosvete nima izven finančnega poročila posebnosti poročati. Tedenske izdaje se tiska 33,500 in dnevne 8,250. Število naročnikov je nekoliko upadlo vsled slabih delavskih razmer, oglasov je tudi manj kot je bilo. Mladinski list se tiska v 5,300 izvodih. Društveni tajniki in drugi zastopniki sodelujejo složno kot običajno. Račune so pregledali računski izvedenci Thompson Co. in gl. nadzorni odbor. V vpisavanju računov pri oglasih se je vrinila pomota v znesku $2.02, kar pa vredim za tekoče polletje.

Poročilo brata Godina se vzame na znanje.

Brat urednik poda sledeče poročilo:

Cenjeni bratje!

Delo v uredništvu se je precej pomnožilo, odkar je pričela Prosveta izhajati kot dnevnik. Seveda se delo ni pomnožilo samo zaradi tega, ker je bil list povečan, kot sem že enkrat omenil na neki prejšnji seji gl. odbora ali gl. upravnega odbora, ampak članstvo v oddelku za odrasle se je več ko podvojilo od tistega časa, ko je pričel izhajati dnevnik, v splošnem se je pa skoraj potrojilo. Ako se ne motim je bilo v oddelku za odrasle člane, nekaj nad štirinajst tisoč članov, nekaj nad dva tisoč devet sto pa v mladinskem oddelku. Zdaj je pa v obeh oddelkih okoli dva in petdeset tisoč članov, rajše več kot pa manj. Iz tega sledi, da veliko več članov zdaj vprašuje za nasvete v raznih zadevah, kot je to bilo ob ustanovitvi dnevnika ali še pred nekaj leti nazaj. Na vprašanja, v katerih člani vprašujejo za nasvete, je treba odgovarjati. O tem menda ni dvoma.

Poleg teh vprašanj prihajajo razne pritožbe. Člani mislijo, da zadeva spada v list, v resnici bi se pa morala rešiti pri društvu, pred glavnim porotnim odborom, pred glavnim odborom ali pa na konvenciji. Tudi na take pritožbe je treba odgovarjati in dati članu pravilen nasvet, da išče tam zadoščenje, kjer je jasno zapisano v pravilih, da ga dobi. To, kar navajam tukaj, pomeni, da se je korespondenca izdatno pomnožila.

Zgodovinsko delo je končano v toliko, da bi lahko takoj pričeli oddajati rokopis stavcu, da ga prične staviti. Delajo se samo še korekture in te bodo kmalu končane. Mogoče bo vzelo še mesec dni, mogoče nekaj več, mogoče pa tudi nekaj manj. Po zaključku gl. odbora pa odpade pomoč, ki je bila najeta od uprave S. N. P. J., ko je knjiga dovršena.

Ne smemo pozabiti, da se je korespondenca pomnožila in če se je pomnožila korespondenca se je pomnožilo tudi delo v uredništvu.

Dozdaj je bilo v navadi, da sem pisal poleg člankov tudi dnevne vesti, kajti jasno je bilo, da nastavljeno osobje ne more spisati toliko vesti, kot jih list potrebuje, da postane zanimiv in dobi velik krog čitateljev. To sem menda že parkrat povedal, kako je delo razdeljeno v uredništvu, in bi zdaj ne povedal nič novega, ako bi prešel v detajle.

Korespondenca se je za toliko pomnožila, ako hočem odgovarjati saj na vsa važna pisma in točno, da bi potrebovali v uredništvu pomoč za dva dni v tednu, kadar sedanja pomoč, ki jo je najela uprava S. N. P. J., odide iz uredništva, da se pravilno izvrši vse delo. Ako ne bo te pomoči za dva dni v tednu v uredništvu, ko odide sedanja pomoč, se samoposebi razume, da bo nekaj trpelo: korespondenca ali pa vesti za list.

Povedal in razložil sem to, da je članom gl. upravnega in gl. nadzornega odbora znan položaj, da sprejme potrebne zaključke, po katerih se bom seveda ravnal.

V prihodnjem letu bo konvencija. Točka 8. na strani 17 in IV. člen pravil S. N. P. J. pove jasno, da mora odsek za pravila izdelati pravila in jih poslati najkasneje en mesec pred konvencijo vsem društvom, da imajo čas razpravljati o njih. Zdaj nas loči malo več ko leto dni od konvencije. Pravila pa pravijo, da mora odsek tudi zbrati gradivo za nova pravila. Odsek pa lahko spozna želje članstva le tedaj, ako se je o pravilih vršila obširna razprava in ima članstvo priliko, da pove svoje mnenje. Zaradi tega priporočam, da bi taka razprava pričela že najkasneje petnajstega avgusta in da bi trajala saj do Novega leta. Odsek za pravila bi lahko zbral v tem času gradivo, po Novem letu bi ga uredil, nakar bi dal provizorična pravila v tisk, da jih članstvo prejme pravočasno, da lahko razpravlja o njih in da svojim delegatom instrukcije.

V teku štirih let se nabere toliko praktičnih izkušenj, da je treba marsikaj izpremeniti, kar se je smatralo za dobro pred štirimi leti.

Demokracija sloni na tem, da vpošteva priporočila, razpravlja o njih in sprejme, kar smatra za koristno. Naša organizacija sloni na demokratičnih principih in zato je potrebno, da razprava prične o pravem času, da se na podlagi prvega rezultata, ki ga prinese razprava, napravi obris, ta obris se še enkrat vrne članstvu v razpravo in nato šele konvencija napravi svoje definitivne zaključke.

To je vse, kar sem imel poročati gl. upravnemu in gl. nadzornemu odboru in ki se tiče mojega delokroga. O drugih stvareh bom takrat govoril, ko pridejo na dnevni red. Hvala za posluh.

Poročilo se vzame na znanje.

Predsednik gl. porotnega odbora poroča, da je delo njegovega odbora priobčano v glasilu. Osebno je preiskoval in urejeval zadeve pri društvih štev. 180 in 363, katere ni mogel pismeno zadovoljivo urediti. Zadeve je končno rešil v kolikor je bilo po njegovem mnenju najbolje mogoče.

Poročilo brata Underwooda se vzame na znanje.

Za nadzorni odbor poroča brat Frank Zaitz sledeče:

Kot navadno, smo si vzeli za revizijo poslovnih knjig gl. urada dva dni časa. Navzoči smo bili vsi trije člani nadzornega odbora. Finančna poročila so sestavili računski veščaki tvrdke Wm. W. Thompson & Co., ki bodo priobčena zaeno s finančnim poročilom br. gl. tajnika, blagajnika, upravnika in drugimi poročili v glasilu.

Dne 28. julija smo bili navzoči pri štetju bondov, katerih imamo za $1,643,601.15, računano po nakupni ceni, ali za $139,376.24 več kot smo jih imeli ob zaključku leta 1923, in za $320,818.86 več kot smo jih imeli ob zaključku prve polovice prošlega leta.

Bondi mladinskega oddelka znašajo $120,972.14 (šteti po nakupni ceni). Čisto premoženje mladinskega oddelka je $124,683.18.

Fond mladoletnih dedičev, ki je v oskrbi gl. predsednika, je kot znano naložen v bondih, katere smo prešteli, in pregledali smo tudi druge račune sklada mladinskih dedičev. Poročilo o tem fondu, ki ga je sestavil brat Cainkar, bo priobčeno v glasilu.

Razun bondov (municipalnih in drugih) imamo vsoto $15,000.00 posojeno na posestvo br. Jos. Zeleta v Clevelandu in njegove soproge (posojeno na prvo uknjižbo). Na podlagi pogodbe bi moral imeti brat Žele svoje poslopje zavarovano proti ognju in polica bi morala omenjati to hipoteko. Prva polica se ni glasila za tako visoko zavarovalnino kakor zahteva pogodba in smo ga opozorili, naj jo zviša, kar je storil, toda na dodatu ipolici omenjena hipoteka ni bila označena. Izvedeli smo, da br. Žele zavarovalnine zadnji čas ni obnovil, in ako je to resnica, je s tem kršil pogodbo. V zadevi tega posojila smo imeli že precej korespondence, ne z namenom, da bi mu hoteli delati kake neprilike, ampak da varujemo interese jednote. Naše priporočilo je, da se brata Želeta znova opomni, da naj se ravna kot določa pogodba, ali pa bomo morali iztirjati posojilo.

Stanje raznih fondov je razvidno v podrobnostih iz finančnih poročil. Posmrtninski sklad znaša $1,499,710.91 ali $276,030.42 več kot ob zaključku prve polovice prošlega leta. Ne narašča pa samo posmrtninski fond, ampak tudi naše obveznosti, kajti članstvo jednote se je v teku leta precej pomnožilo. Oba naraščanja sta sorazmerna in solventnost jednote se utrjuje.

Bolniški fond izkazuje $72,240.40 imovine ali $41,581.55 manj kot 31. decembra 1923. Vzroki temu nazadovanju so, prvič, da je bila precejšnja vsota, vplačana pri društvih v bol. fond meseca junija, uknjižena v juliju, kar se je zgodilo raditega, da se je zamoglo pravočasno zaključiti polletne račune. Drugič, gotove vsote so bile transferirane iz bolniškega v upravni sklad po odloku gl. odbora, oziroma sprejete iniciative, in $5000 je bilo prenešeno iz bolniškega v fond za zavetišče. Fond bolniških podpor je sedaj razdeljen po razredih, ki se morejo vzdrževati vsaki zase. Posledica je, da je nastal v razredih za $4 in $5 dnevne bol. podpore primanjkljaj in je bilo treba razpisati izreden asesment na člane prizadetih razredov. Boljše poročilo o tem je podal br. Blaž Novak. V poškodninskem skladu imamo $25,746.98 ali 2,807.93 manj kot ob zaključku prošlega poslovnega leta.

Upravni sklad, ki znaša $65,044.38, je od 31. decembra 1923 narastel za $44,672.67. Izredni asesment v upravni sklad znaša do 30. junija $34,904.50.

Pristopnine novopristoplih članov v letu 1923, ki so znašale $10,121, so bile v smislu tozadevne sprejete iniciative prenešene v upravni sklad. $1,600 je bilo transferiranega bolniškega v upravni sklad za stroške kampanje, ki smo jo imeli za pridobivanje novih članov. To transakcijo je dovolila ena prejšnjih sej gl. odbora. Vse te tri vsote skupaj znašajo $46,625.50 ali $1,952.83 več kot znaša narastek v upravnem fondu od prošlega leta. Nadzorni odbor je kot navadno s posebno pažnostjo pregledal izdatke iz upravnega sklada. Iz upravnega sklada se je v prvi polovici prošlega leta izplačalo $27,339.34, v drugi pa $23,857.70 in v prvih šestih mesecih tega leta $37,660.98. Iz tega je razvidno, da so bili izdatki upravnega sklada letos, za to dobo večji kakor pa prvo ali drugo polovico zadnjega leta. Letos imamo višje upravne stroške kot smo jih imeli prošlo leto. Z naraščanjem članstva se večajo naravno tudi upravni stroški. Imeli smo izredno sejo glavnega odbora, kar pomeni zaeno s povečanjem Prosvete (zapisnik) tudi izredni izdatek iz upravnega sklada. Nekaj stotakov bi se morda prihranilo, če bi društva sama uravnavala svoje spore in ne bi bilo treba posredovalcev delegirati iz gl. urada. Upravni stroški so letos razmeroma visoki, deloma radi tožb, deloma radi združevalnega dela in drugih p... pri katerih rabimo sodelovanje odvetnikov. Plače p... nih moči so znašale $626.60. Br. Turk je nam poja... da so kolikor največ mogoče dela izvršile redne ... vposljene v uradu, za nekaj dela pa je bilo treba n... posebne moči, ako se je hotelo vse pravočasno izvr... V rubriki "plače posebnih moči" so vključene ... plače zapisnikarjev sej gl. in izvrš. odbora, plač... prevode itd. Stroške s kampanjo za pridobivanje n... članov smo imeli v prošlem letu, izkazani pa so v l... njem računu. Stenski koledar je bil plačan letos. ... nekaj drugih računov lanskega leta je izkazano v l... njem računu in ne v lanskem. Vse te vsote so d... k drugi pripomogle, da so izdatki upravnega sklad... prvi polovici tega leta večji kakor v prej citiranih ... lovicah.

Sklad izrednih podpor, ki znaša $12,612.86, je boljšem od 31. dec. 1923. za $2,228.00.

Knjige upravnega oddelka so v redu, kar potrj... tudi računski veščaki. Nadzorni odbor soglaša z ... vim poročilom.

Prosveta.

Dohodki "Prosvete" v prvi polovici tega leta ... šajo (dnevnik in obligatna izdaja) $41,397.11 ali $2,6... več kakor v zadnji polovici leta 1923. Prebitek oblig... izdaje znaša za šest mesecev $3,794.08 ali $481.01 ... kot v drugi polovici l. 1923. Primanjkljaj dnevnika ... ša $2,915.34 ali $385.37 več kot v drugi polovici ... šlega leta. Dohodki dnevnika so znašali v prvi po... tega leta $19,409.02 ali $742.30 več kot v drugi po... l. l. Primanjkljaj dnevnika odbit od prebitka ... ostane čistega prebitka $878.74 ali $95.54 več ... znašal čisti prebitek druge polovice prošlega leta. ... ni so, razun ene male pomote v obračunu z oglas... v redu kakor navadno.

Književna matica.

Finančno poročilo Književne matice je podal ... Cainkar. Knjig je bilo v tem letu prodanih za $1,5... Tiskarni se je plačalo $1000. Obveznosti Književne ... tice tiskarni in jenoti znašajo $4,895.80, ali $1000 ... kot v prošlem letu. Največji odjemalec matičnih knj... tem letu je bila jednota, ki jih je nabavljala kot na... de za kontestante v kampanji.

Ker je br. Bernik, tajnik K. M., odstopil, je ... njeno poslovanje br. Cainkar.

Književna matica ima v zalogi do 8000 izvodov ... nih knjig, ki predstavljajo mnogo večjo vrednost ... pa znašajo njene obveznosti. Težje je seveda knjige ... dati, posebno ker je naš trg majhen in zanimanje ... knjige med našim ljudstvom ne posebno veliko.

Uprava matice je storila kolikor je v danih ... ščinah mogla in zmanjšala matičen dolg, nekaj ... in za omenjeno vsoto v tem letu.

To je v glavnem vse naše poročilo. V ostalem ... sodelovali v razpravah pri posameznih točkah, kakor ... do prihajale na dnevni red.

Predlagano, da se poročilo brata Zaitza vzame ... znanje. Podpirano in sprejeto.

Gl. nadzornik, brat Somrak, nima poročilu p... sednika gl. nadz. odbora kaj dodati, kar se vzame ... znanje.

Gl. nadzornik brat Sitter tudi nima kaj ... predidočim poročilom izuzemši, da banka računa ... njalne pristojbine za zamenjanje čekov, kar ... obresti čekovnega računa, za kar priporoča, da ... društva kjer le mogoče posluževala pošiljanja ... na gl. urad (katera pošiljajo skozi banke) potom ... York ali Chicago bančnih izmenic (Bank draft), k... so izmenjalne pristojbine proste.

Poročilo se vzame na znanje.

Brat Cainkar poroča za Književno matico.

RAČUN KNJIŽEVNE MATICE S. N. P. J.

Pregled bilance dne 30. junija 1924:

AKTIVA:

Inventar knjig v shrambi	
Inventar knjig pri zastopnikih	
Gotovina na banki dne 30. junija	
Ročna blagajna	

PASIVA:

Posojilo S. N. P. J.		
Dolg Narodni tiskarni		
Vpisnina članov Književne matice		
Preostanek v inventarju dne 31. dec. 1924,	$667.37	
Preostanek v inventariju dne 30. jun. 1924	586.45	

IZKAZ DOHODKOV IN IZDATKOV:

DOHODKI:

Izkaz gotovne na banki dne 1. januarja 1924	
Ročna blagajna dne 1. januarja 1924	
Prejeto za prodane knjige	

IZDATKI:

Plača tajniku (za leto 1923)	
Plača za slike	
Plača za provizijo	
Poštnina	
Odplačilo za tisk	
Knjiga za tajnika	
Gotovina na banki dne 30. junija 1924	
Ročna blagajna	

INVENTAR:

Neprodane knjige v shrambi:

Slovensko-Angleška slovnica	3801
Jimmie Higgins	1316
Zakon Biogenezije	667
Zajedalci	779
Pater Malaventura	1252
Skupaj	7816

UPRAVNI ODBOR:

FRANK ALESH, predsednik. VINCENT CAINKAR, knjižni ravnatelj.

NADZORNI ODBOR:

FRANK ZAITZ, preds.

FRANK SOMRAK, nadzornik. WILLIAM SITTER, nadzornik.

Poročilo se vzame na znanje.

Brat Louis Krašna, član dr. št. 44 v Franklin, ... je že več let bolehen, da ne more opravljati v ... letih kakšnega dela, a ni bil na bolniški podpori ... zadnjeg časa. Prišel pa je v položaj, ki ga je pr... obrniti se na gl. odbor s prošnjo za izredno podp... Predlagano, da se mu dovoli $100 iz sklada izred... podpor. Podpirano in sprejeto.

Društvo štev. 257 v West Park, Ohio, se prip... za govornika ob priliki proslave dvajsetletnice jedn... katero društvo priredi dne 31. avgusta.

Predlagano, da se prošnji ustreže in določitev ... nika prepusti glavnemu uradu. Podpirano in sprejeto.

Društvo štev. 166 v Imperial, Pa., priredi pro... dvajsetletnice dne 1. septembra in želi, da bi ob ... priliki nastopil kateri glavnih odbornikov kot gov... Predlagano, da se pooblasti brata gl. podpredsednika ... zastopnika jednote. Podpirano in sprejeto.

Društvo štev. 6 v Morgan, Pa., želi govornika ... delavski praznik dne 1. septembra in želi, da bi na ... proslavi dvajsetletnice jednote nastopil brat glavni p... sednik, kateri pa je pred tem obljubil nastopiti ... v Triadelphia, W. Va., ob priliki razvitja zastave ... kajšnega društva štev. 425. To društvo je imelo pr... določeno dan 4. julija za razvitje zastave, ker ...

dan ni bilo mogoče vstreči, je društvo slavnost na 1. september.

Društvo štev. 13 v Bridgeport, Ohio, bo proslavljalo letni obstanek jednote dne 1. septembra in želi na njih proslavi nastopila brata Zavertnik in O zadevi dopisuje z društvom brat Zavertnik, je obljubil, da se vabilu odzove, ako ne bo ugogl. izvrš. odbora, ni pa še na jasnem, če bo mozadevo tako urediti, da bi nastopil tudi brat gl. dnik.

Razpravlja se glede stroškov, o čemur pa ne pride definitivnega zaključka.

Predlagano, da se društvom štev. 6, 425 in 13 po ustreže in razvrstitev zastopnikov prepusti uradu. Podpirano in sprejeto.

Društvo štev. 418 v Sopris, Colo., prosi za izredno brata Ivan Lavrenčina, kateri je bolan približleto in pol in ves ta čas nezmožen za kakšno poleg tega je imel večkrat bolezen v družini za kar v pomanjkanju. Predlagano, da se dovoli iz sklada izrednih podpor in da se v naprej plaegovo mesečnino iz sklada izrednih podpor dokler Podpirano in sprejeto.

Brat Mike Fine, član društva štev. 220 se je nahajal bolnišnici. Podpora mu je bila vstavljena na podatkov iz katerih je bilo razvidno, da njegova živi v stari domovini in ni odvisna od njegovega. Brat Fink je v zadnjem času toliko ozdravel, bil odpuščen iz bolnišnice in želi, da bi se mu bolniška podpora za čas ko se je nahajal v drbolnišnici. Po daljši razpravi pride do zaključka, v smislu pravil ne more plačati redne podpore, na stavljen predlog, da se dovoli $100 iz sklada izpodpor. Predlog podpiran in sprejet.

prošnjo društva štev. 220 v Bryant, Okla., da naj iz sklada izrednih podpor plačalo mesečnino člaMike Fine, Stefan Skala in Mary Skala, se instruira tajnika, naj društvu pošlje tozadevne listine v izter.

Brat Ivan Cestnik, član društva štev. 474 se pritovsled plačevanja polovične podpore za bolezen za je prejemal podporo pred združenjem. Po njegomnenju naj bi bil opravičen do cele podpore za bopo združenju nevpoštevajoč podporo, kar je prezdruženjem. Prečita se tozadevno pojasnilo braniškega tajnika, na kar je stavljen predlog, da se nje bolniškega tajnika odobri. Predlog podpiran sprejet.

Društvo štev. 7 v Claridge, Pa., prosi za izredno podbratu Ivanu Novaku, kateri je brez nog in si ne zaslužiti za plačevanje mesečnine. Društvo želi, da izredno podporo nakazalo društvu, da bi iz iste njegovo mesečnino.

Predlagano, da se mesečnino brata Ivana Novaka iz sklada izrednih podpor. Podpirano in sprejeto.

Brat Thomas Rukavina, član društva štev. 314 se škodoval na oko in izgubil vid na enem očesu. Ker nahajal v delokrogu njegovega društva in se iz razdrugih okoliščin ni mogel pravočasno javiti bolnim društvu, je bil prikrajšan za precej podpore. Upoštevajoč okoliščine v kakoršnih se je nahajal, je stavpredlog, da se mu dovoli $25 iz sklada izrednih podpor. Podpirano in sprejeto.

Društvo štev. 17 v Lorain, Ohio, prosi za izredno družini brata Peter Rahotina, katera je bila obprizadeta vsled viharja v mesecu juniju, kateri je trgovski del mesta. Družina je prišla ob vse in v šotoru. Družina šteje sedem članov, kateri vsi SNPJ. Predlagano, da se dovoli $100 iz sklada podpor. Podpirano in sprejeto.

Brat gl. tajnik čita apel državnega odbora za nabipodpore po viharju prizadetim prebivalcem mesta Ohio, kar se vzame na znanje.

Brat John Kozlevčar, član društva štev. 29 v Thomas, Va., je v eksploziji meseca aprila 1917 zgubil obo vid obeh očes. Bil je član bivše SDPZ od katere prejel odpravnino, kot član SNPJ je prejel odškodnind istega časa ni več na bolniški podpori. Kar je je polagoma izčrpal, kajti za časa influence mu tudi žena in ga zapustila samega z nedoraslimi. Vsled tega se obrača na glavni izvrševalni odbor izredno podporo. Predlagano, da se dovoli $100 iz izrednih podpor in v bodoče se iz tega sklada njegovo mesečnino. Podpirano in sprejeto.

Brat gl. tajnik prečita pismo brata Alojzija Višničlana društva štev. 95, kateri se pritožuje o napojasnjevanja bolniškega tajnika o nakazovanju niških nagrad za splav. Predlagano in podpirano, pismo položi na mizo. Sprejeto.

Predlagano, da se popoldan zboruje od ene do pete. Predlog podpiran in sprejet, na kar brat predsednik prvo sejo.

DRUGA SEJA.

Začetek seje ob eni uri.

Navzoči so vsi prejšnji glavni odborniki.

Sklenjeno, da se zapisnik prve seje čita na tretji

Zadeva pokojnega brata Frank Eltz, dr. štev. 207. mrtnine je bilo zadržano vsled poročila, da je v času ko je delal pod stavko. Po daljši preise je potom odvetnikov, kateri so predložili prepise pisem od uradnikov premogarske unije, dođa je bila stavka, pri družbi pri kateri je bil povbit, uradno preklicana 23 dni pred to nezgodo. Predlagano, da se na podlagi predloženih podatkov, znajejo, da ni bil vbit pri delu pod stavko, nakartnina. Podpirano in sprejeto.

Brat tajnik naznanja, da zadeva brata Jankoviča rešena, vsled česar je še zadržano izplačilo smrtnipokojnem Prpičem, tajniku društva štev. 435.

Društvo štev. 10 v Rock Springs, Wyo., predlaga iniglasom katere bi se spremenil 23. člen pravil v da ne bi bilo treba članom, ki sprejmejo službo al mestnega stražnika (policaja), postati pasivni je iniciativa pravilno sestavljena in predložena, se dobri za priobčitev v svrho iskanja podpore za glasovanje.

Sklepom glavnega odbora se je sestavilo in prevedlo nje spremembe in tolmačenja pravil in razpisalo raznim tiskarnam.

Ponudbe za tisk in razpošiljanje 37 tisoč izvodov in tolmačenj pravil so poslale sledeče tiskarOgden Printing Co. za $543.50; National Printing Publishing Co. za $490.00 in M. V. Klich Printing $400.00. Naročilo je dano tiskarni M. V. Klich Printing Co.

Prolctarec se priporoča za oglas v družinskem koledarju za prihodnje leto. Predlagano in podpirano, da se oglas ene strani. Sprejeto.

Brat tajnik predloži račun brata Somraka v znesku za izredne stroške, ki jih je imel v času ko se je slavnosti društva št. 292 v Avella, Pa. Račun se za izplačilo.

National Fraternal Congress of A. naznanja, da se konvencija kongresa vrši dne 26. augusta v Washington, D. C.

Predlagano, da se vsled oddaljenosti ne pošlje delena letošnjo konvencijo N. F. C. of A. Podpirano in sprejeto.

Brat tajnik prečita kopijo pisma, ki ga je pisal brat J. Verderbar v smislu zaključka glavnega odbora. se glasi:

Chicago, Ill., 30. aprila 1924.

John Verderbar,
Oh Henry Park,
Willow Spring, Ill.

Cenjeni:

Naznanjam Vam je, da jednota še ni prejela originalnih v znesku $5,448.00 od dedičev v stari domovini. znesek je bil nakazan na Vaše ime za čas ko ste glavni tajnik SNPJ. in obenem lastnik American Agency. Kakor veste je konvencija sklenila, sedanja tožba umakne pod pogojem, da položite Vi za poslano vsoto, česar pa niste storili, ker niplačati premije za tako poroštvo. Vsled tega je ponovno vzel zadeva v pretres na izredni seji, sklep je: "Če ne položite poroštva za gori omenjeno v teku 21 dni od današnjega datuma, se uvedemo Vam sodno postopanje." Priloženo dobite eno

kopijo zapisnika. Pričakujoč odgovora v najkrajšem času, ostajamo

s pozdravom

Matthew J. Turk, gl. tajnik.

Odgovor na to pismo se glasi:

Willow Springs, Ill., May 7, 1924.

Mr. M. J. Turk

Cenjeni:

Priloženo pošiljam pobotnico pošiljatve štev. 7850744 Anton Dekleva.

Naznanjam tudi, da privat bonda dobiti nemorem. Surety bond položim če plačate premijo. Če imate denar za odvetnike, nevem zakaj ga nimate za bond ako ga ravno morate imeti. Opustite odvetnika in plačajte premijo na bondu pa boste lahko povedali članstvu, da ste jednoti prihranili denar.

Sem namreč v stalni korespondenci z American Express Co. in potrudil se bom dobiti kolikor se bo dalo pobotnic. Vseh dobili ne bomo. V rokah imate pismo Express Co., v katerem piše o zgubljeni pobotnici. Mogoče bo takih več —.

Če se ne zadovoljite s tem jaz pomagati ne morem. Pobotnic hitreje jaz dobiti ne morem. Pretenje s tožbami mi ne dela nobenih preglavic, ker jaz sem oddal vse pošteno kakor se spodobi in kakor bi storila vsaka banka.

Spoštovanjem

J. Verderbar...

Brat tajnik temu doda, da je prejel od treh strank potrdilo, da so dobile poslane vsote na kar ostaja še $3,900 o katerih se še ne ve če so bile poslane vsote prejete ali ne.

O zadevi se obširno razpravlja in prevladuje mnenje, da so prizadeti takratni glavni odborniki izvršili po zakonih kaznjivo dejanje, ker so izrabili njim poverjeno zaupanje organizacije kot gl. odborniki v osebno korist. Povdarja se, da je skrajni čas, da se stori konec norčevanja z članstva, zakar je potrebno, da se posluži skrajnih sredstev. Predlagano, da se brez odlašanja nastopi proti prizadetim strankam na podlagi tozadevnega zakona "Larceny and embezzlement of funds" prvega člena, ki se bavi z uradniki podpornih organizacij. Podpirano in sprejeto.

Sklenjeno, da se v svrho izvedenja gornjega zaključka izvili posebni odbor dveh članov glavnega odbora. Podpirano in sprejeto.

V ta odbor se izvoli brata Jože Zavertnik in Frank Zaitz.

Brat tajnik čita priziv brata Anton J. Terbovca vsled zaključka glavnega odbora, na podlagi katerega se je brata A. J. Terbovca črtalo iz kandidatske liste za gl. odbor pri zadnjih volitvah glavnih odbornikov.

Na to poda brat Zavertnik sledečo izjavo:

Pred nami je priziv brata Anton J. Terbovca, da se naj njegova zadeva predloži članstvu na splošno glasovanje. Žal mi je, da moram konstatirat, da člen XVIII, točka 20, 21 in 22, pravil, ki so bila sprejeta v Springfieldu, Ill. na sedmi redni konvenciji, govore jasno kot beli dan, da so prizivi dovoljeni le v teku trideset dni po razglasitvi obsodbe. Obsodba brata Terbovca je bila razglašena še leta 1920. Take točke, ki govore o pravicah do priziva se najdejo tudi v pravilih S. N. P. J., ki so bila sprejeta na tretji izredni konvenciji S. N. P. J., ki je med članstvom poznana kot združevalna konvencija. Take določbe so v členu IX. 14 točka in v členu XIX, točka 20 in 21.

Ponovim še enkrat zadevo brata Anton J. Terbovca, da je bolj jasna.

Obravnava proti bratu Anton J. Terbovcu se je vršila pred glavnim odborom dne 21. in 22. januarja 1920, ko je bil glavni blagajnik in član glavnega odbora S. N. P. J. Obtožen je bil, da je kršil in prelomil člen IX, točko 3. na strani 45 in člen XVIII. točko 10. na strani 125 pravil, ki so bila sprejtta na sedmi redni konvenciji S. N. P. J. v Springfieldu, Ill. Pri obravnavi je bil spoznan krivim, da je kršil te točke v pravilih, ko je postal glavni blagajnik S. N. P. J. To obtožnico proti njemu je vložilo društvo *Francisco Ferrer* štev. 131, o kateri je društvo glasovalo na svoji redni seji dne sedmega novembra 1919, in katero je društvo odposlalo bratu Matt Petrovichu, predsedniku glavnega nadzornega odbora. Obsodba je bila razglašena v štev. 29 "*Prosvete*" dne četrtega februarja 1920.

Ampak preden se preide v detajlirano razpravo in se napravijo definitivni zaključki, oglejmo si še postave, da vemo, v kakšen položaj pridemo, ako bi brat Anton J. Terbovec zopet kršil pravila in skušal s pomočjo sodišča ovreči razsodba z eden in dva in dvajsetega januarja 1920.

Točka 34 pod imenom Beneficial Associations — Corpus Juris se čita:

"Člani društva so podvrženi njegovi ustavi in pravilom, zavezani so kot po pogodbi, ako je legalno izvršena.

Brown vs. Stockel, 74 Mich 296 (Smatra se, da člani sporazuma takega društva, pa naj se imenuje ustava, poslovnica (čarter) pravila ali drugače, tvorijo pogodbe med člani, katero bodo sodišča izvedla, ako niso nemoralni ali v nasprotju z javno smrenico ali zakonom dežele."

Robinson vs. Yates City Lodge No. 448 A. F. A. M., 86 Ill. 598. Smatra se, "da so pravila vzajemnega društva zakon za člane."

Pod podpornimi društvi — Corpus Juris se nadalje čita:

"Oblasti inkorpiranih podpornih in bratskih društev so najprvo odvisne od pravil, na podlagi katerih so organizirana, inkorpirano društvo lahko izvaja le tiste oblasti, ki jih je dovolila legislatura in nadalje tiste oblasti, ki so enake oblastim, ki so bile izrecno podeljene.

Točka 43 (A) se čita:

Splošna pravila, ki veljajo za podporna ali bratska društva, inkorporirano društveno poslovnico ali člene društva in njegove ustave in pravil, se morajo pregledati, kakšni odborniki bodo upravljali društvo (84) in glede izvoljivosti (zmožnost izvoljen biti) v odbor. (85).

(84) Chicago, Mut. Life Indem. Co. vs. Hunt 127 ILL. 257. (Smatra se, da je štatut, zahtevajoč, da afere vzajemno podpornega društva upravlja ne manj kot pet zaupnikov (trustees), kršen, ako se omeji in nadaljuje uprava društva v rokah enega upravitelja in tajnika s sistemom praznih pooblastil, podpisanih nepremišljeno od prosilcev, da postanejo člani).

(85) Ako je izvoljena neizvoljiva oseba v odbor, tedaj ostane de facto, dokler ni odstranjena iz njega po tožbi ljudstva s quo warranto postopanjem.

Člen VIII, točka 11, ki je bila sprejeta s splošnim glasovanjem članov S. N. P. J. in je bila priobčena v uradni številki "Prosvete" z dne 16. januarja 1914 se čita: "Kandidat za glavnega odbornika more biti najmanj eno leto nepretrgoma član jednote. Kandidat ne more biti član, ki je bil kdaj kaznovan zaradi poneverjenja v jednoti ali izven jednote in pa tak član, kateremu se dokaže, da je na kak način izkoriščal jednoto.

Ker je bil brat Anton J. Terbovec spoznan krivim dne 21. in 22. januarja 1920, da je kršil člen XVIII točko 10 na strani 125 pravil, ki so bila sprejeta na sedmi redni konvenciji S. N. P. J. v Springfieldu, ali povedano bolj jasno in podomače, ker se je poslužil S. N. P. J. kot orodje, da je pomnožil svoj zaslužek, kar se pravi, da je jednoto izkoriščal kot orodje v svojo osebno korist ali da je pomnožil svoj imetek, je neizvoljiv v glavni odbor S. N. P. J. Ako bi bil tudi izvoljen, bi ga država Illinois s postopanjem quo warranto odstranila iz glavnega odbora. Ako analizirate stvar, lahko sami previdite, da brat Terbovec nima pravice do kandidature v glavni odbor S. N. P. J., dokler je veljavna 11 točka, VIII. člen, ki jo je članstvo sprejelo s splošnim glasovanjem. Ako se bode dovolili bratu Antonu J. Terbovcu kandidatura, tedaj se mora črtati 11 točka VIII. člena, kar pa lahko stori po 9. točki v ravno tem členu le redna konvencija z dvetretjinsko večino. Ta točka pravi: "Volitev glavnih odbornikov lahko spremeni redna konvencija z dvetretjinsko večino.

In če se brat Anton J. Terbovec obrne na sodišče, S. N. P. J. pa pred sodiščem zagovarja svojo akcijo na podlagi XVIII. člena, točke 21 pravil, ki so bila sprejeta na sedmi redni konvenciji, nima brat Anton J. Terbovec najmanjšega izgleda, da se sodišče izreče njemu v prilog.

V pravilih S. N. P. J. ni ničesar, kar kaže, da imajo nekateri člani posebne pravice ali privilegije, naloga glavnega odbora pa je, da gleda na to, da nihče ne uživa posebnih pravic. To je vzrok, zakaj se odkloni priziv brata Anton J. Terbovca.

Jaz se ne bom udeležil debate in tudi predlogov ne bom stavil v tej zadevi. Kajti same je stvar mučna, ker je moj protikandidat, na drugi strani me pa vežejo pravila, da se ravnam po njih. Zato sem podal izjavo o pravnem stališču, ki je pravilno, ne udeležim se pa glasovanja. S preciziranjem pravilnega pravnega stališča v tej zadevi sem storil svojo dolžnost, tako da mi ne more nihče kdaj očitati, da sem molčal, ko je bilo treba govoriti.

O zadevi se obširno razpravlja, pri čemer se izraža mnenje, da se bratu Terbovcu ne more odrekati pravica predložiti zadevo pred članstvo v odločitev, če je glavni odbor pravilno postopal ali ne in nasprotno, da nima v tem slučaju pravice do priziva, ker so pravila dovolj jasna.

Brat gl. predsednik smatra, da glasom določb naših pravil zadeva brata Terbovca kot taka ne sme iti na splošno glasovanje. To bi bilo kršenje pravil. Pravi, da mi ne smemo zanikati pravice do priziva nobenemu članu, tudi bratu Terbovcu ne, toda brat Terbovec se ni obrnil na pravo mesto. Po pravilih je dovoljeno članu vzeti priziv na članstvo ali splošno glasovanje le, če je njegova zadeva šla že skozi prvo in drugo inštanco ali jednotino sodišče in prizadeti ni zadovoljen z razsodbo zadnje inštance, zadeva brata Terbovca pa še ni bila zaslišana na nobenem razsodišču. Proti kandidaturi brata Terbovca za glavnega urednika je bil vložen ugovor na podlagi 11. točke iniciative društva štv. 98, ki je sedaj del naših pravil. Iniciativa ne pove, kdo odloča v slučaju takega ugovora in glavni odbor, ki je odgovoren za afere jednote od konvencije do konvencije, je bil glasom pravil in državnega zakona dolžan to stvar rešiti. In če je odločil, da je ugovor proti bratu Terbovcu utemeljen oz. da on na podlagi določbe v 11. točki iniciative nima pravice do kandidature, gl. odbor oz. seja ni fungirala kot jednotina inštanca ali razsodišče temveč je s tem le vpravomočila pravila, pa nič drugega. In če brat Trbovec misli, da je glavni odbor storil nekaj, kar nima pravice ali da je kršil pravila, bi lahko nastopil proti glavnemu odboru glasom določb v členu desetem, naših pravil. Pravice do priziva na splošno glasovanja pa poprej nima.

Predlagano, da se priziva (če se zamore tako imenovati) brata Terbovca, na podlagi pojasnil ne vpošteva. Podpirano in sprejeto.

Društvo štev. 1 prosi za izredno podporo za stroške brata Ivana Skubica, kateri se nahaja v državni bolnišnici in ni na redni bolniški podpori vsled tega ker je samec, a tudi nima svojcev, ki bi za njega skrbeli. Predlagano, da se nakaže društvu $25.00 iz sklada izrednih podpor, za katero vsoto naj društvo poda račun o porabljanju podpore. Podpirano in sprejeto.

Brat Ivan Gantar, član društva štev. 41 se že precej časa nahaja v blaznici, katere se ga pa zamore oprostiti pod pogojem, da se ga spravi v staro domovino, kamor se pa ne more podati, ker je brez sredstev. Obrača se na jednoto za finančno pomoč v svrho pokritja voznih stroškov. Ker je zadeva bratu gl. podpredsedniku osebno znana, pojasni v kratkem, kako je prišel v blaznico in, da je za odpust vse v teku izven sredstev, katerih njegovi znanci in prijatelji ne morejo več zmagovati.

Stavljen je predlog, da se za brata Gantarja izplača odpravnina proti pobotnici administratorja ali sodnije. Podpirano in sprejeto.

Anton Podbevšek je prevedel več literarnih del, katera je poslal Prosveti v svrho odkupa. Brat urednik je izbral eno delo, za katero zahteva g. Podbevšek honorar v znesku okrog $75. Predlagano, da se zadevo prepusti uredniku in upravniku v rešitev. Podiprano in prejeto.

Brat Underwood predloži zadevo brata Mike Dolinar, člana društva št. 21, kateremu je bila odklonjena operacijska odškodnina za operacijo na prstih leve noge. Zadevo je že gl. porotni odbor reševal in odredil, da naj predloži račun stroškov operacije, kot zahteva vrhovni zdravnik, čemer se pa brat M. Dolinar ne zadovoljuje. Pojasnjuje se, da je bila operacijska odškodnina odklonjena, ker do iste ni bil opravičen v smislu pravil. Predlagano, da se mu dovoli $50 iz sklada izrednih podpor. Podpirano. Protipredlagano, da se mu nakaže iz sklada izrednih podpor vsoto $25. Podpirano. Sprejet je protipredlog (za $25.00).

Brat Mike Lisec, član društva štev. 472, je v marcu pretečenega leta, glasom poslane bolniške nakaznice bolehal za bolezen, za katero jednota ne plačuje bolniške podpore, kar potrjuje tudi bolnišnica v kateri se je zdravil, zakar mu ni bila bolniška podpora izplačana. Za tem je brat Lisec vposlal v gl. urad poročilo drugega zdravnika, glasom katerega ni zdravnik našel znakov prvotno navedene bolezni in čež nekaj mesecev je poslal poročilo zopet drugega zdravnika, po mnenju katerega tudi ni brat Lisec bolehal za bolezen za katero je bil prvotno zdravljen. Brat Lisec je zahteval podporo na podlagi kasneje predloženih zdravniških izjav od zdravnikov, ki ga niso zdravili v času njegove bolezni. bolniški tajnik pa se opira na zdravniška izkazila od zdravnika, ki ga je v času bolezni zdravil in pa bolnišnice v kateri se je zdravil, češ da se na kasnejše izjave zdravnikov ne more zanesljivo zanašati. Brat Lisec želi, da gl. porotni odbor zadevo izravna. Predlagano, da se zadevo vrne društvo v ponovno reševanje po instancah. Podpirano in sprejeto.

Brat Underwood želi, da se pojasni glede sklepa gl. odbora, ki se je nanašalo na društvo v Peoriji. Brat predsednik pojasni, da je to zadevo tolmačil skupni glavni odbor in da današnja seja ni kompetentna ponovno tolmačiti.

Brat Vidrich poroča, da se je brat Feltrin član dr. štev. 292 pritoževal vsled prikrajšanja na bolniški podpori vsled zlobnega vmešavanja nečlana. Priporočil mu je, naj se obrne v zadevi na društvo, katero naj zadevo uredi v smislu pravil in upa, da se bo pravično rešilo. Se vzame na znanje.

Zaključek seje ob peti uri.

TRETJA SEJA.

Brat predsednik otvori sejo ob osmi uri, v navzočnosti vseh prejšnih gl. odbornikov.

Zapisnik prve seje se sprejme s popravki.

Zapisnik druge seje se sprejme.

Zastopnik za nabiranje oglasov za zagrinjala v narodni dvorani v Chicagi se priporoča jednoti za oglas. Cene so različne, najnižja $25 za dobo dveh let.

Predlagano, da se ne vzame oglasa na zagrinjala privatne dvorane. Podpirano.

Protipredlagano, da se vzame oglas na zagrinjalo narodne dvorane za $25. Podpirano.

Priporoča se, da naj bi se opustilo dajati oglase na zagrinjala privatnih dvoran, dovoli naj se le v društvenih domih v kolikor se sploh zamore v tem oziru pomagati.

Glasuje se o predlogih in sprejet je predlog.

Predloži se prošnjo brata Karl H. Pogledića, dijaka v Dubuque, Ia. Predlagano, da se zadevo položi na mizo. Podpirano in sprejeto.

Brat tajnik predloži ponudbe za razpisano naročilo jenskih zaponk. Ponudbe so poslale sledeče tvrdke: The Greenduck Co., izvrši naročilo kvalitete kot opisano v razpisu za $1.20 komad; Frank Stonich računa $15 za ducat zaponk iste kakovosti; The St. Clair Jewelry and Music Co. izvrši naročilo za 75c komad iste kakovosti.

Priporoča se, da je bolje naročiti zaponke s solidno zlatim znakom, ker so solidno zlati znaki znatno trpežnejši od onih le prevlečene z zlatom. Po daljši razpravi o zadevi je stavljen predlog, da se naroči tisoč zaponk z znakom iz solidnega zlata. Predlog podpiran in sprejet. Ker je tudi za te vrste zaponke ponudba The St. Clair Jewelry and Music Co. najugodnejša se omenjeni da naročilo. Brat Zajc kritizira, zakaj se tako naročilo ne razpiše večim tvrdkam in priporoča naj se v bodoče da večim zlatarjem prilika posluti ponudbe.

Preide se na ponudbe stavbenikov za gradnjo in predelovanje poslopja za urade in tiskarno.

Brat Cainkar naznanja, da je tozadevni odbor že ukrepal o prvotno prejetih ponudbah, izmed katerih se pa ni mogel za nobeno ponudbo odločiti, ker so bile vse previsoke. Ožji odbor se je odločil delo ponovno razpisati, a je dobil odgovor le od enega stavbenika za splošno delo in sicer od Fred. G. Bear. Njegova ponudba je za $60.839, kar je nižje kot katerega, ki so prvotno predložiti ponudbo. Priporoča se, da bi se oprijeli načina dela na podlagi aktualnih stroškov plus 10% stavbeniku za njegovo delo, ter dodatno 35% od vsote, za kolikor se bo dalo delo nižje izvršiti.

Razpravlja se o raznih ponudbah za splošno delo in o načinu gradnje kot gori omenjeno.

Povdarja se, da nimamo v tem času na razpolago še vsote, ki bo potrebna za izvršitev dela na podlagi izdelanega načrta, zakar bo potrebno dobiti nadaljne finance, predno bo delo gotovo. Obratno se pojasnjuje o potrebi jednote, kar zahteva poduzeto. Glavni odbor je to na zadnji seji uvidel in vsled tega odobril načrt, kot je bil predložen. Naglaša se, da se je večina članstva potom splošnega glasovanja izrekla za gradnjo lastne tiskarne, zakar naj se prične z delom, da se želji članstva ugodi kakor hitro je mogoče.

Po daljši razpravi o zadevi se sklene izročiti delo Ferd G. Bearu, katerega ponudba je po mnenju večine najugodnejša.

Zaključek seje.

ČETRTA SEJA.

Brat predsednik otvori sejo ob določenem času.

Navzoči vsi prejšnji gl. odborniki.

Sklenjeno, da se zapisnik tretje seje čita ob zaključku zborovanja.

Brat Tajnik predloži račun arhitekta v znesku $2,400.00 za izdelanje načrta in proračuna za predelovanje poslopja za jednotine urade in tiskarno.

Predlagano, da se mu plača 4% na podlagi njegovega proračuna, ako se s tem ne zadovolji, naj se ga obvesti, da dabi ostalo, ko bo delo dovršeno. Podpirano in sprejeto.

Predložena je propozicija brata Zvonko Novaka, kateri sestavlja slovensko angleški leksikon in pojasnjuje kako bi se po njegovem mnenju zamoglo delo najpraktičneje izvesti, ter želi, da bi se mu dovolilo njegovo priporočilo priobčiti v glasilu v svrho razprave med članstvom o priporočilu.

Glavni izvrševalni odbor ni nasproten priobčenja priporočila v glasilu, v svrho, da se dobi mnenje članstva o zadevi.

Čita se dopis Akademskega kluba slovenskih elektrikov v Ljubljani, kateri se priporoča za gmotno pomoč, ali pa v poučnih knjigah; posebno žele dobiti knjige iz katerih bi se poučevali v angleščini. Brat gl. predsednik pojasnjuje, da je klubu poslal en izvod Slov. angl. slovnice in je ob enem obljubil, da bo zadevo predložil gl. izvrševalnemu odboru v nadaljno ukrepanje.

Predlagano, da se književni matici dovoli poklonite omenjenemu klubu dva ducata Slov. angl. slovnic, katere niso za trg vsled tega ker so nekoliko poškovane. Podpirano in sprejeto.

"Svoboda", celjska podružnica delavske telovadne in kulturne zveze, prosi za nekaj knjig za njih knjižnico.

Predlagano, da se knjižnici Svobode pošlje po en izvod knjig književne matice. Podpirano in sprejeto.

Izseljeniška zveza delovnega ljudstva v Ljubljani želi kooperacije SNPJ. z zvezo v kulturnem in naseljeniškem delu med rojaki v Europi in Zdr. državah in prilaga v to svrho izdelano formo koalicijske pogodbe.

Po daljšem pojasnilu o obstoju imenovane zveze in današnjih naseljeniških razmerah, je stavljen predlog, da se dopis vzame na znanje. Predlog podpiran in sprejet.

Brat predsednik naznanja, da je potrebno izvoliti tajnika Književne matice.

Predlagano in podpirano, da se izvoli tajnika Književni matici. Sprejeto.

Imenovan in soglasno izvoljen brat *Ferd A. Vider.*

Brat Vidrich želi, da bi se kaj ukrenilo za odpravljenje, ali vsaj znižanje nakladе razreda za $5 dnevne bolniške podpore. Priporoča poduzeti korake za razpust razredov za štiri in pet dolarjev dnevne podpore, pri čemer naj bi se vse člane, ki so v te dva razreda pristopili po združenju enostavno vdelilo v razred za $3 dnevne podpore, pri čemer naj bi se vse člane, ki so v te dva razreda pristopili po združenju enostavno vdelilo v razred za $3 dnevne podpore, oni pa, ki so bili pred združenjem zavarovani za več kot tri dolarje dnevno, naj bi ostali zavarovani za kolikor so bili, a razredi naj bi se ob enem zopet spojili, kot so bili do zaključka preteklega leta.

Pojasnjuje se, da po sedanjih določbah ni mogoče stvari preurediti drugače kot potom iniciative, katera bi določala odpravo štiridolarskega razreda za nove člane in strnitev vseh razredov v skupen sklad ob enem pa tudi spremembo plačilne lestvice sorazmerno z riziko.

Ker se bo prihodnje leto vršila konvencija, se priporoča odboru za pravila, da naj deluje na to, da bodo tozadevne določbe v toliko spremenjene, da bodo v kolikor mogoče vseh ozirih odgovarjalo potrebam.

Predlagano, da gl. izvrševalni odbor iniciatira glavnemu odboru predlog, da se vsota $5,000, ki je bila določena zavetiščnemu skladu vrne v bolniški sklad, katera vsota naj se sorazmerno razdeli po razredih. Podpirano.

Stavljen je dodatek k predlogu, da naj se vsota razdeli petim razredom po $1000 vsakemu razredu. Podpirano. Za predlog glasujejo trije navzoči gl. odborniki in proti sedem.

Brat Zavertnik želi, da se kaj ukrene glede diskuzije oziroma navodil za nova pravila, da bo zamogel tozadevni odbor delo pravočasno dovršiti.

Predlagano, da se določi čas za razprave o bodočih pravilih med 15. augustom in 31. decembrom t. l. Podpirano in sprejeto.

Brat Zaitz priporoča, da bi se od časa do časa v glasilu priobčilo darovalce in vsote prejete za zavetiščni sklad.

Brat Underwood želi pojasnila, če kdo pregleda v glavnem uradu prošnje novih kandidatov, predno se jih pošlje vrhovnemu zdravniku. Se pojasni, s čemer se brat Underwood zadovolji.

Stavljeno je vprašanje, če je še potrebna izredna moč v uredništvu, ki je bila nastavljena vsled tega, ker je brat gl. urednik delal, ali še dela, na zgodovinski knjigi.

Brat urednik pojasnjuje, da je pri zgodovinski knjigi edino delo še čitanje in popravljanje spisa in ko bo to gotovo, ne bo uredništvo več potrebovalo celo moč, zakar se bo moralo skrbeti za izredno moč le za kakšen dan ali dva v tednu vsled naraščajoče korespondence.

Omenja se, da bi se mogoče dala zadeva urediti na način, da bi se mladinski list urejeval v uredništvu, na kar bi zamogel urednik mladinskega lista ostali čas pomagati pri glasilu in mogoče tudi pri upravništvu in bi se na ta način odpravilo izredne moči.

Po daljši razpravi o zadevi je stavljen predlog, da se izredno moč v uredništvu obdrži le toliko časa, dokler je delo zgodovinske knjige zgotovljeno. Podpirano in sprejeto.

Brat Zaitz poroča, da je slišal govorice, da je pred časom začela žena uslužbenca opravljati njen poklic ali obrt sama zase, zakar bi mogel prizadeti uslužbenec zgubiti delo kot uslužbenec jednote.

Pojasnuje se, da se to ne more smatrati za trgovino ali obrt ali industrijalno podjetje v pomenu kot pravila določajo.

O zadevi se obširno razpravlja. Zagovarja se obestranska stališča.

Predlagano, da se gl. izvrševalni odbor izreče, da ne smatra zadevo za kršitev pravil v škodo jednote, zakar se vsako nadaljno postopanje opusti. Podpirano in sprejeto s šestimi glasovi proti trem glasovom.

Čita se zapisnik tretje seje, kateri se sprejme.

Zapisnik četrte seje se sprejme s popravki.

Brat predsednik zaključi zborovanje ob peti uri 35 min.

Vincent Cainkar, predsednik.

Blas Novak, zapisnikar.

RAZNA NAZNANILA

Chicago, Ill. — Vsled prenavljanja prostorov v glavnem stanu S. N. P. J., se bo vršila prihodnja seja društva "Nada", št. 102 S. N. P. J., pri tajnici, na 2827 S. Ridgeway Ave. Seja se prične ob sedmih zvečer, v soboto dne šestega septembra, 1924.

Društvo "Nada" bo priredilo piknik dne sedmega septembra, na Steržinarjevih prostorih v Willow Springsu.

Ker bo sezona za piknike sedaj kmalu pri kraju, je upati, da se bodo vse članice društva "Nada" udeležile te prireditve. Mr. Steržinar ima fini plesni prostor in godbo bomo tudi preskrbele tako, da ne bo manjkalo zabave. Prične se, kadar kdo pride.

Društvo je na zadnji seji tudi sklenilo, da naj bodo članice, ki so izvoljene za pogrebce v slučaju smrti kakšne sestre, oblečene v belo obleko. Poleg tega bo društvo naročilo tudi dva ducata regalij, da jih bodo one, ki jih še nimajo, lahko kupile pri tajnici.

Sesterski pozdrav vsem članicam! — *Tajnica.*

Kansas City, Kans. — Naznanjam bratom in sestram društva Bodočnost, št. 408 Slovenske narodne podporne jednote, da sem prevzel tajništvo in blagajništvo društva dne 17. avgusta za leto 1924. Prosim brate in sestre, da se v vseh zadevah, ki se tičejo mojega poslovanja, obračajo na moj spodnji naslov. Opozarjam brate in sestre, da se bolj številno udeležujejo mesečnih sej, ker se nam bliža konvencija in je vedno kaj važnega ukrepati na sejah. Udeležite se prihodnje seje polnoštevilno, ker je veliko članov, da že niso bili celo leto na seji, in prinesite za plačilo asesmenta s seboj drobiž. Tajnik ne more toliko nositi na sejo, da bi vsem zadovoljil. Oddaljene člane pa pozivljam, da pošiljajo pravočasno društvene prispevke, da mi ne bo treba nobenega suspendirati.

Bratski pozdrav! — *August Babin*, tajnik in blagajnik, 419 6th St., Kansas City, Kans.

Palisades, Colo. — Bratu Mattu Debelaku so darovala sledeča društva: št. 504 — $4, št. 446 — $1.70, št. 467 — $2, št. 110 — $1, št. 313 — $2, št. 154 — $1, št. 96 — $1, št. 95 — $1.50, št. 498 — $1, št. 138 — $3, št. 162 — $9.50, št. 323 — $1.25, št. 335 — $1, št. 131 — $1, št. 262 — $2, št. 97 $3, št. 79 — $2, št. 296 — $5, št. 30 — $1.50, št. 180 — $1, št. 203 — $1.50, št. 75 — $1, št. 478 — $2, št. 117 — $1, št. 371 — $2, št. 465 — $1, št. 206 — $1, št. 172 — $1.50, št. 81 — $1, št. 463 — $1, št. 188 — $5, št. 485 — $1, št. 4 — $2, št. 530 — $3.75, št. 397 — $1, št. 16 — $2, št. 26 — $1, št. 245 — $1, št. 231 — $1, št. 227 — $6, št. 422 — $7.25, št. 280 — $2, št. 51 — $4.75, št. 123 — $1, št. 209 — $1, št. 362 — $1, št. 321 — $2, št. 82 — $1.50, št. 340 — $1, št. 401 — $2, št. 472 — $1, št. 6 — $3, št. 388 — $2, št. 223 — $2, št. 7 — $1, št. 437 — $1, št. 400 — $1, št. 417 — $2, št. 514 — $3.55, št. 43 — $1, št. 88 — $2, št. 13 — $1, št. 119 — $1, št. 215 — $1, št. 21 — $3, št. 212 — $1, št. 267 — $2, št. 27 — $1, št. 50 — $2, št. 74 — $1.50, št. 479 — $1, št. 62 — $1, št. 155 — $3.70, št. 315 — $1.50, št. 228 — $1.

Vsem darovalcem se prav lepo zahvaljujem. Ako se mi je urinila kaka pomota, drage volje popravim.

Bratski pozdrav! — *Matt Debelak*, član društva št. 162, Palisades, Colo, Box 604.

IZKAZ PRISPEVKOV.

Za osvoboditev rojaka Ignaca Potz, ki se nahaja v državni ječi, so darovala sledeča društva S. N. P. J.:

Društvo št. 522 — $4; št. 313 — $5; št. 16 — $5; št. 27 — $1.00; št. 234 — $5, 5; št. 402 — $13.25; št. 188 — $5; št. 421 — $5.50; št. 504 — $5; št. 64 — $2; št. 124 — $5; št. 462 — $8.65; št. 151 — $2; št. 465 — $6.35; št. 498 — $1; št. 351 — $3; št. 390 — $2.85; št. 31 — $1; št. 366 — $10; št. 1 — $3; št. 333 — $5; št. 119 — $5; št. 405 — $1; št. 78 — $4.50; št. 103 — $1; št. 63 — $1.50; št. 254 — $2.00; št. 95 — $5; št. 97 — $13.25; št. 72 — $2; št. 333 — $5; št. 203 — $3; št. 250 — $2.50; št. 488 — $2.25; št. 466 — $5; št. 48 — $2; št. 396 — $2; št. 24 — $11.70; št. 449 — $3; št. 131 — $2; št. 53 — $7.30; št. 312 — $2; št. 147 — $3; št. 168 — $5; št. 108 — $5; št. 338 — $2; št. 169 — $10; št. 308 — $5; št. 7 — $2; št. 242 — $3; št. 275 — $2; št. 209 — $2; št. 13 — $1; št. 14 — $5; št. 50 — $2; št. 74 — $2.50; št. 439 — $2.50; št. 400 — $5; št. 340 — $3; št. 287 — $5; št. 98 — $5; št. 454 — $5; št. 430 — $7.60; št. 69 — $2; št. 444 — $3.80; št. 67 — $1; št. 265 — $1.30; št. 26 — $2.50; št. 190 — $2; št. 170 — $3.15; št. 92 — $5; št. 228 — $2.50; št. 469 — $5; št. 29 — $2.76; št. 106 — $2.50; št. 530 — $4.30; št. 245 — $2; št. 87 — $5; št. 187 — $2; št. 215 — $5; št. 4 — $5; št. 42 — $4; št. 59-95 $7.75; št. 437 — $5; št. 419 — $5; št. 356 — $17; št. 432 — $5; št. 279 — $5; št. 516 — $2.15; št. 205 — $2; št. 489 — $2.73; št. 32 — $3.50; št. 307 — $1.90; št. 246 — $1; št. 480 — $2; št. 177 — $2.75; št. 225 — $3; št. 31 — $4; št. 223 — $5; št. 446 — $2.50; št. 143 — $1; št. 126 — $5; št. 401 — $12.10; št. 496 — $2; št. 9 — $2; št. 21 — $6.68; št. 293 — $2.50; št. 115 — $5.75; št. 200 — $5; št. 96 $6.75; št. 298 — $5; št. 399 — $2; št. 519 — $3.50; št. 88 — $2; št. 241 — $2; št. 262 — $3; št. 362 — $2; št. 220 — $6.75; št. 223 — $2; št. 266 — $2; št. 235 — $1; št. 468 — $2.25 št. 117 — $5; št. 206 — $3.25; št. 344 — $10; št. 377 — $3; št. 174 — $1; št. 137 — $16.25; št. 290 — $5; št. 180 — $2.25; št. 403 — $5; št. 121 — $20. Vsega skupaj dosedaj prejeto $555.32.

S tem se najprisrčneje zahvaljujeve vsem darovalcem, ki so se odzvali najini prošnji in prošnji naju brata oziroma sina za pomoč. Z ginjenim srcem se divimo članstvu S. N. P. J., ki zna tako dobro razumevati položaj in ki ne odreče bratske pomoči nikdar, kadar je pomoč v resnici potrebna, nimave pa besed, s katerimi bi se Vam zamogle dostojno zahvaliti. O izidu našega prizadevanja za osvoboditev brata oz. sina bove poročale točasno, trdno pa upave, da bove z Vašo dobrohotno pomočjo popolnoma vspešne. Torej tisočkrat hvala in pozdrav vsem!

Katarina Strahota, sestra,
Mary Potz, mati.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Z žalostnim srcem naznanjam sorodnikom, znancem in prijateljem širom Amerike tužno vest, da je nepričakovana smrt pretrgala nit življenja moji nadvse ljubljeni soprogi in materi

ANTONIJI MARKOVIČ
(rojena Melle.)

Umrla je dne 23. julija in pogreb se jeršil dne 25. julija na katoliško pokopališče v Verona, Pa. Bila v najlepši svoji dobi, stara šele 27 let. Rojena v vasi Martinjak pri Cerknici. Bolehala je lepet mesecev in sicer radi prehlada. Tukaj zapušča mene soproga in tri nedorasle otroke. Dva otroka sta še od moje prve pokojne žene in njene sestre in enega pet mesecev starega od nje same. V starem kraju zapušča eno sestro in v Ameriki pa enega brata. Bila je članica društva "Slovenski Kras" št. 394 S. N. P. J. v Oakmont, Pa. Najlepša hvala društvu za krasni darovani venec in za obilno vdeležbo pri pogrebu. Hvala lepa tudi družini Rok Lesarjevi za darovani venec, ter sploh vsem, ki so se vdeležili pogreba, ter nas tolažili ob uri žalostne nesreče. Lepa hvala sobratu Cvetko Fabcu za ginljiv nagrobni govor. Tebi draga soproga in mati, pa želimo počivaj umiru. Zapustila si nas v boli jadni, zaspala mirno si za večno, tvoj spomin bode za vedno živel med nami. Žalujoči ostali: Jakob Markovič, soprog. Rozi, Ernest in Margareth, otroci. Joseph Melle, brat. Vsi v Verona, Pa.

GOLJUFIVI POSNETKI V VSEM.

Angleške oblasti bodo pripravile goljufivo umetniško razstavo v Londonu z namenom da dokažejo ameriškim in drugim turistom razliko med resnično pristnimi umetniškimi deli in goljufivimi posnetki. Goljufi se najdejo v vseh panogah umetništva, znanstva in industrije. Tudi na polju zdravništva je vse polno takih goljufov. Ljudstvu se priporočajo razna goljufiva "grenka vina". Ampak razlika med pristnim Trinerjevim zdravilnim grenkim vinom in goljufivim posnetkom je velikanska: Trinerjevo zdravilno grenko vino pomaga gotovo in hitro, medtem ko goljufivo zdravilo ne pomaga in še celo škodi. Trinerjevo zdravilno grenko vino nima para v slučajih želodčnih neredov. Mr. George Seccina nam je pisal iz Lintona, Ind. 23. julija: "Želim se pohvalno izraziti o Trinerjevem zdravilno grenkim vinu. Isto je v resnici dober graditelj zdravja in vsi v družini ga radi jemljemo".

Ali znate, kako hitro umoriti muhe in komarje? Poškropite z Trinerjevim Fli-Gassom! Če vaš lekarnar ali trgovec nima Trinerjevih zdravil v zalogi, pišite na Joseph Triner Company, Chicago, Ill. (Adv.)

ŽELIMO dobiti 3 ali 4-sobno stanovanje v kalifornija okraju, sva sama mož in žena brez otrok. Ostanemo za stalno. Pišite ali oglasite se na naslov: Mr. J. B., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POZOR SLOVENCI!

Na prodaj imam hišo, dve stanovanji, zgoraj 4 in spodaj 2 sobe. Furnace, peč gorkota in električna rasvetljava in plin. Velik kokošnjak, veliko dvorišče in klet. Prodati želim, ker se mislimo seliti v drugo mesto. Prodam za nizko ceno. Kdor želi kupiti, naj se oglasi na moj naslov na: 1811 So. 57th Avenue, Cicero, Ill. (Adv.)

NAGRADO DOBI

Štefan Predlesnik svoto $50.00 ako dokaže, da je resnica, kar je govoril o meni pred letom dni pri Mrs. Kati Lušin na Eveleth, Minn., za časa, ko je bil tam na stanovanju. Jernej Chernagoj, Eveleth, Minn. (Adv.)

KUHINSKA PEČ

na prodaj po zelo nizki ceni. Prilika za slovenske farmarje v Barbertonski okolici, kjer ni plina, peč je narejena za kurjenje na premog. Zglasite se na: 132 Columbia Ave., Barberton, Ohio. (Adv.)

NA PRODAJ JE "delicatessen" trgovina, na dobrem prostoru blizu šole in parka. Cena nizka. Nadaljna pojasnila daje lastnik:

EDWARD KLOBUČAR,
3659 E. 99th Street.
Chicago, Ill. (Adv.)

FARMA NA PRODAJ

V največji cvetoči farmarski naselbini na Willardu, Wis. Poleg ceste, blizo šole in sirarne. Prva farma obsega 40 akrov zemlje in poslopja. Druga je 80 akrov, 30 akrov je izčiščenega in je brez poslopja. Prisiljen sem prodati eno teh farm, vsled finančnih razmer. Če kdo misli kupiti eno teh farm naj piše za nadaljna pojasnila ali naj pride osebno pogledat. Cena zmerna. Jos. Slemce, P. O. Willard, Wis. (Adv.)

Največja zaloga perja v Zdru. državah

Mi prodavamo perje našega izdelka in nepokvarjeno ali prečiščeno. Mi vam pošljemo celo perje, ali pa že očiščeno in oskubljeno. Vzorec pošljemo na zahtevo. Pošiljamo perje vse kraje Združenih Držav.

Pišite še danes polnim zaupanjem največji trgovini s perjem:

ALBERT ŠTETZ, Key No. 3,
138 Passaic St., Passaic, N. J.

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš z njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse blago za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Herminie, Pa.

ZASTONJ

Najnovejši cenik št. 5

ZA DOBRO VINO EXTRAKTI in druge pijače vseh vrst. HEAMOZON, zdravilo za vse vrstne stare bolezni.

Pišite na naslov:

"Slavia Home Supply"
P. O. box 185,
WEEHAWKEN, N. J.

PROLETAREC

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati, ker vam kaže

pravo sliko socializma

Naročnina znaša $3.00 na leto, $1.75 na pol leta.

Naslov: PROLETAREC,
3639 W. 26th St.,
CHICAGO, ILLINOIS.

Pišite po naš cenik knjig!

NOVI NASLOV

Uradne ure so: dnevno od 1—3 ure pop. vštevši nedeljo.
Pond., sredo in soboto zvečer od 7 do 8:30.

DR. JOS. V. GRAHEK
Physician and Surgeon
303 American State Bank Bldg.
600 Grant St. at Sixth Ave.,
PITTSBURGH, PA.

Dr. Lorenz

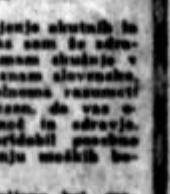

642 Penn Ave.,
Pittsburgh, Pa.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK SPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mozolje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, oslabelost, živčne in bolezni v mehurju ledicah, jetrah, želodcu, rmenico revmatizem, katar, zlato žilo, naduha itd.

Uradne ure: V pondeljek, sredo in petek od 9. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in soboto od 9 dopoldne do 8 zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 1. popoldne.

Vsak moš, samski ali oženjen, slab, ali bolan se izboljša.

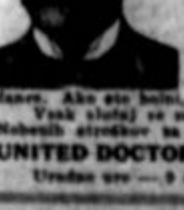

[illegible]

UNITED DOCTORS—Dr. Davis, 431 Penn Ave., 2 nadstr., Pittsburgh, Pa.

Uradne ure — 9 do 12 — 1 do 4 in 7 — 8. Ob nedeljah: 10:00 do 1:00 popoldne.

KMETIJA NA PRODAJ

v starem kraju, kdor želi iti nazaj v staro domovino in se misli tam nastaniti, se nudi sedaj lepa prilika kupiti izvrstno kmetijo v vasi Podcerkev, pošta Stari Trg pri Rakeku, fara Lož, takozvano po domače Matevževo posestvo. Za vsa nadaljna pojasnila pišite na naslov: Frances Zniderišič, 4105 St. Ferdinand Street, St. Louis, Mo. (Adv.)

KILA OZDRAVLJENA

s pomočjo STUART'S ADESIE PLAPAO-PADS, ki so napravljene na način da drže kilo in zdravijo ob enim. Naša PLAPAO podlaga je prilepljiva in se ne more premaknut pomoč za vsako kilo, katere se ne more opasati. Nima zmeti, ali pasov in se kaj lahko priloži. Te podlage so dobile zlato medaljo na mednarodnej izložbi v Rimu in odlikovanje z diplomo v Parizu. Da to dokažemo vam pošljemo brezplačno PLAPAO na poskus. Pišite še danes na: PLAPAO LABORATORIES, 3269 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

ROLE ZA PIANO
SLOV. IN HRVATSKE
dobite edino pri:
Navinshek-Potokar
331 Greeve St., Conemaugh, Pa.
Pišite po cenik.

DR. KOLER

638 Penn Ave.,
Pittsburgh, Pa.

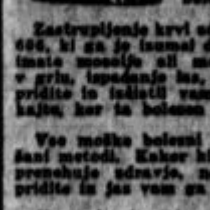

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK SPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik špecijalist v Pittsburghu, ki ima 32-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravim s glasovitim 606, ki ga je iznašel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen nalese.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hyrocele ali vodne kile ozdravim v 24 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam še iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem slovensko.

Uradne ure so: Pondeljek, sreda in petek od 9 do 5. Torek, četrtek in sobota od 9 do 8. Nedelje od 9 do 2.

DOMAČA ZDRAVILA

V zalogi imam jedilne dišave, Kneippovo ječmenovo kavo in importirana domača zdravila, katera priporoča mgr. Kneipp v knjigi

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabi.

IMPORTIRANE KOSE
in DRUGO ORODJE IZ JUGOSLAVIJE

Kose iz garantiranega štajerskega jekla z rinčkom na vijak, 24, 26, 28 in 30 palcev dolge	$2.00
4 kose z rinčki po	1.75
Srp za klepati	.90
Klepalno orodje	1.25
Brusni kamen "Bergamo"	.50
Motika	.90
Ribežen za repo, z nožema	1.10

Pišite po brezplačni cenik.
Blago pošiljam poštnine prosto.

MATH. PEZDIR,
Box 772, City Hall Sta.,
New York, N. Y.

IMAM V ZALOGI ŽE NAD 12 LET

PRAVE LUBASOVE HARMONIKE

tri in štiri-vrstne, dva, tri in štirikrat, nemško in kranjsko uglašene kakor tudi kromatične in pa kovčeke. Harmonike so najboljšega dela in opremljene z zaporo za zapreti.

Imam na zalogi tudi že rabljene harmonike vsakovrstnih izdelkov po nizkih cenah.

"Imam v zalogi tudi STAROKRAJSKE IMPORTIRANE NA ROKO KOVANE KOSE po $1.50 komad, 6 skupaj ali več naročenih po $1.25 s poštnino vred. Imam na zalogi tudi klepalno orodje dvoje vrste, BERGAMO brusilne kamne itd. po nizkih cenah."

ALOJS SKULJ,
323 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

UPRAVNIŠTVO

opozarja vse naročnike in druge čitatelje, naj nikar ne kupujejo zobenih posebnosti iz posameznih oglasov, ki se nahajajo v listu, ker nekateri so direktno zapeljivi. Vsak naj bo zelo previden in se vselej, če le mogoče predno kaj kupi iz oglasov, prepriča. Za vse oglase so odgovorni le oglaševalci sami, nobene odgovornosti ne prevzame upravništvo in ne lastnik lista. Oglase imamo zato, da nam pomagajo plačati list, kateri je vsak dan dražji v tiskarni in vse povsod. Torej bodite previdni, če se pa nabrišete, tedaj vse to pripišite sami sebi in ne nam.

Upravitelj.

BIALKO'S INTERNATIONAL ORCHESTRA
preskrbi godbo za vse slučaje in prilike.
1627 So. Morgan St., Chicago.
Phone: Canal 5682.

KNJIGARNA
L. J. ALES
1028 E. 63rd Street,
CLEVELAND, OHIO.

Ima vedno v zalogi vse slovenske knjige.

Ceniki zastonj.

NAJVEČJA SLOVENSKA ZLATARSKA TRGOVINA

Frank Černe,
6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Zvez, broške, zapestnice, diamantne prstane in lavalirje, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo zlatnino po nizki ceni.

PODRUŽNICA
Columbia Gramofonov
in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahka mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri se Vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago. Najnižje cene.

SLOVANSKI FOTOGRAF
PAVLIK'S STUDIO
2618 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
(Telefon Lawndale 5945)

Največji fotografični zavod na južno-zapadni strani mesta.
Pol bloka severno od S. N. P. J. dvorane.

Posebno pozornost se daje na slikanje raznih skupin društev, poroke i. t. d. Pokličite me na telefon.

Povečanje slik in sploh vsa slikarska dela izvršujem točno. Moje delo jamčim. Se priporočam za naročila.

Največja slovenska tiskarna v Ameriki je
Narodna Tiskarna
2146-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce.—"PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

KALIFORNISKO GROZDJE.

Kot že zadnjih pet let, bodem tudi letos od tam razpošiljal izvrstno dobro kalifornisko grozdje. Ako želite dobiti karo ali več dobrega kaliforniskega grozdja, tedaj se obrnite za pojasnila na:

JOSEPH P. KRISTAN,
General Delivery, Fresno, California

M. Mladic & J. Polacek
JAVNA NOTARJA
1334 W. 18th Street, Chicago, Ill.

Izdelujeva notarska dela za tukaj in stari kraj. Delamo prošnje za dobavo svojcev iz starega kraja, kupne pogodbe. Posojujemo in vzamemo posojila na prve vknjižbe (Mortgage). Prodajamo hiše, lote in farme. Cene niske, delo točno in pravilno.

Informacije zastonj.

ZASTAVE

Regalije in vse društvene potrebščine. Garantiramo delo in blago. Izdelujemo po zmernih cenah vseh vrst zastave v krojah

Victor Navinšek, 331 GREEVE STREET, CONEMAUGH, PA.

F. KERŽE
1142 N. E. Dallas Rd.
CLEVELAND, O.

S. N. P. J. društvom:
Kadar naročate zastave, regalije in drugo, pazite na moje ime in naslov če hočete dobiti najboljše blago za najnižje cene.
Nočrti in vzorci ZASTONJ.

ODVETNIŠKA IN JAVNO-NOTARSKA PISARNA
F. A. BOGADEK,
300-303 WALSH BUILDING,
434 DIAMOND STREET PITTSBURGH, PA.